

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ Τ.Ε.Ι. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

Πτυχιακή εργασία

Χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης στην εκπαίδευση Μια έρευνα σε φοιτητές και καθηγητές του ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης

Της φοιτήτριας
Νεραντζίδου Μαρίας
Αρ. Μητρώου: 042511

Επιβλέπουσα καθηγήτρια
Σιάκα Κέρστιν

Θεσσαλονίκη 2011

Αυτό που θέλουμε είναι να βλέπουμε τους
μαθητές να αναζητούν τη γνώση και όχι τη
γνώση να αναζητά τους μαθητές.

George Bernard Shaw

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία συντάχθηκε προς ολοκλήρωση των σπουδών μου στο Αλεξάνδρειο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης, στο τμήμα Πληροφορικής. Ξεκίνησε το Σεπτέμβριο του 2010 και ολοκληρώθηκε το Μάρτιο του 2011.

Σκοπός αυτής της πτυχιακής εργασίας είναι να εξεταστεί αν φοιτητές και καθηγητές, χρησιμοποιούν τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης στην εκπαίδευση. Πιο συγκεκριμένα, προσπαθεί να διερευνηθεί ο χρόνος που δαπανάται στη χρήση των κοινωνικών μέσων δικτύωσης, η δραστηριότητά φοιτητών και καθηγητών ως προς αυτά, οι λόγοι χρήσης τους, καθώς και τα οφέλη και οι προκλήσεις που θεωρούν ότι έχει ως αποτέλεσμα η χρήση τους στη μάθηση. Επίσης, γίνεται σύγκριση ανάμεσα στις προτιμήσεις φοιτητών και καθηγητών Πληροφορικής όσον αφορά τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης και εξετάζεται ο βαθμός ο οποίος θέλουν να τα χρησιμοποιούν μέσα στο μάθημα.

Στο θεωρητικό μέρος γίνεται αναφορά στο Web 2.0 και περιγράφονται τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης, καθώς και η χρήση τους στην εκπαίδευση. Έπειτα, αναλύεται η διαδικασία της έρευνας, η μεθοδολογία της και γίνεται μια προσπάθεια παρουσίασης και ανάλυσης των αποτελεσμάτων της. Ακολουθούν τα συμπεράσματά της.

Η έρευνα διεξήχθη σε όλα τα τμήματα του Αλεξάνδρειου Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Θεσσαλονίκης. Το δείγμα του πληθυσμού αφορά το 1% των φοιτητών όλων των τμημάτων. Επίσης από τους καθηγητές όλων των τμημάτων, επιλέξαμε να πάρουμε δείγμα από τους καθηγητές του τμήματος Πληροφορικής, επιλογή η οποία έγινε λόγω του ότι διαθέτουν το κατάλληλο υπόβαθρο σε νέες τεχνολογίες.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Διανύουμε την εποχή όπου τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης αποτελούν ένα καινούργιο φαινόμενο και μέρα με τη μέρα γίνονται όλο και πιο δημοφιλή. Κοινωνικά μέσα δικτύωσης όπως το Facebook, το Skype, τα forum, το YouTube κ.α., χρησιμοποιούνται πλέον ευρέως. Οι εκπαιδευτικοί και τα εκπαιδευτικά ιδρύματα δεν μπορούν πια να αγνοήσουν την επιρροή τους. Τα πανεπιστήμια, ως βασικός φορέας στην κοινωνία της γνώσης και της πληροφορίας πρέπει να ενθαρρύνουν τη δημιουργικότητα, η οποία παράγει γνώση και είναι η βάση του πανεπιστημίου ως θεσμού. Άλλωστε η δημιουργικότητα είναι και το βασικό συστατικό για την καινοτομία.

Η ένταξη νέων εργαλείων, όπως τα blogs, τα wikis, οι τηλεδιασκέψεις κ.α., στην εκπαίδευση κάνουν εκπαιδευτικούς και μαθητές να δουν την εκπαίδευση με άλλο μάτι. Έτσι οι μαθητές γίνονται όλο και πιο υπεύθυνοι απέναντι στην εκπαίδευση τους και οι εκπαιδευτικοί μπορούν να εφαρμόσουν ένα νέο, διαφορετικό τρόπο διδασκαλίας. Τα κοινωνικά εκπαιδευτικά εργαλεία είναι νέα και συναρπαστικά και πολλοί μαθητές φαίνεται να χρησιμοποιούν και να εμπιστεύονται τα εργαλεία αυτά στις εργασίες τους, όχι ως πρόσθετη επιβάρυνση, αλλά ως αναπόσπαστο μέρος του κόσμου τους. Εντάσσοντας λοιπόν τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης στην εκπαίδευση, τα πανεπιστήμια οδηγούν τους φοιτητές να υιοθετήσουν νέες τεχνολογίες, συσκευές και εφαρμογές. Τους παρέχει ευκολότερη και με αξιόπιστο περιεχόμενο πρόσβαση στην εκπαίδευση, σε online εμπειρίες, οπτική, εικονική και ευέλικτη εκπαίδευση μέσω βίντεο, ώστε να μπορούν να ανταλλάσουν γνώσεις ανεξάρτητα από το μέρος που βρίσκονται.

Το αντικείμενο αυτής της εργασίας είναι να περιγραφούν τα αποτελέσματα μιας μελέτης των κοινωνικών μέσων δικτύωσης που χρησιμοποιούν φοιτητές όλων των τμημάτων του ΑΤΕΙΘ και επίσης καθηγητές του τμήματος Πληροφορικής στην εκπαίδευση. Σκοπός της είναι να εξετάσουμε αν φοιτητές και καθηγητές, χρησιμοποιούν τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης και από τα στοιχεία αυτά προσπαθούμε να διερευνήσουμε το χρόνο που δαπανάται στη χρήση τους, τη δραστηριότητά τους ως προς αυτά, τους λόγους χρήσης τους, καθώς και τα οφέλη και τις προκλήσεις που θεωρούν ότι έχει ως αποτέλεσμα η χρήση των κοινωνικών μέσων δικτύωσης. Επίσης, γίνεται σύγκριση ανάμεσα στις προτιμήσεις φοιτητών

και καθηγητών Πληροφορικής όσον αφορά το βαθμό που πιστεύουν ότι τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης μπορούν να βελτιώσουν τη μάθηση και εξετάζεται ο βαθμός ο οποίος θέλουν να τα χρησιμοποιούν στο μάθημα.

Αρχικά γίνεται μια επισκόπηση της σχετικής με το θέμα βιβλιογραφίας και έπειτα υπάρχει ένα στρωματοποιημένο ερωτηματολόγιο κατά φύλο και τμήμα, φοιτητών του ΑΤΕΙΘ, καθώς και καθηγητών του τμήματος Πληροφορικής του ΑΤΕΙΘ. Η έρευνα αυτή αποτελεί μια συγχρονική ποσοτική έρευνα, όπου τα δεδομένα συλλέγονται με τη χρήση ερωτηματολογίου, κωδικοποιούνται, αναλύονται και ερμηνεύονται με στατιστικά σχήματα – διαγράμματα. Η επιλογή του τρόπου καταχώρησης και επεξεργασίας των στοιχείων ήταν το στατιστικό πακέτο SPSS. Έπειτα υπάρχει μια συστηματοποίηση των πληροφοριών και στη συνέχεια ανάπτυξη του κειμένου, δηλαδή γραπτή παρουσίαση της όλης ερευνητικής προσπάθειας με αποτελέσματα και συμπεράσματα.

ABSTRACT

We cover the season where the social networking media constitute a new phenomenon and day by day become more popular. Social networking media such as Facebook, Skype, forum, YouTube and others, are now used widely. Teachers and educational institutions cannot anymore ignore their influence. Universities as a key player in the society of knowledge and information should encourage creativity, which is producing knowledge and is the base of university as institution. Besides, creativity is the key ingredient for innovation.

The integration of new tools in the education such as blogs, wikis, video conferencing, etc. makes teachers and students to see education with other eye. So the students are becoming more responsible towards their education and the teachers can implement a new, different way of teaching. The social educational tools are new and exciting and many students seem to use and to entrust these tools in their homework, not as an additional burden but as an integral part of their world. So integrating social networking media in education, universities lead students to adopt new technologies, devices and applications. Provides for them easier and with reliable content access in the education, in online experiences, visual, virtual and flexible learning through video, so that they can exchange knowledge independent from the part that are found.

The object of this paper is to describe the results of a study of social networking media, which use students of all departments of the Alexander Technological Educational Institute of Thessaloniki and also teachers of the Department of Informatics, in education. Its purpose is to examine whether students and teachers using social media networking and from these informations we try to investigate the time that is spent in their use, their activity on these, the reasons for their use and the benefits and challenges that consider that has as resulting from the use of social networking media. Also, becomes comparison between the preferences of students and teachers of the Department of Informatics, regarding the extent they believe that social networking media can improve learning and is examined the extent to which they want to use in class.

Initially becomes a review the relative with the subject bibliography and then there is a questionnaire stratified by sex and department, of the students of ATEI of Thessaloniki and professors of the Department of Informatics. This research constitutes a synchronically quantitative survey where data collected through questionnaire, coded, analyzed and interpreted with statistical patterns - diagrams. The choice of recording and processing of data was the statistical package SPSS. Then there is a systematization of information and afterwards growth of text, that is to say written presentation of the overall research effort with results and conclusions.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Αρχικά, αιδεύομαι την ανάγκη να ευχαριστήσω ιδιαίτερα την ευπρόσδεκτη καθηγήτρια της πτυχιακής μου εργασίας, κ. Κέρστυν Σιάκα για την καθοδήγηση, τις γνώσεις και την ισολύτη βοήθεια που μου έδωσε, ώστε να ολοκληρώσω αυτή τη μελέτη.

Επίσης, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον Καθηγητή κ. Αντώνη Βαφειάδη και τον Αναπληρωτή Καθηγητή κ. Βασίλη Κώστογλου, για τη βοήθεια που μου προσέφεραν ώστε να ελλέξω τα στατιστικά στοιχεία για τον ιδηδυσμό του ΑΤΕΙΘ. Ακόμα, θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους φοιτητές του ΑΤΕΙΘ και ιδιαίτερα τους φοιτητές που διαμένουν στην φοιτητική εστία Σίνδου, καθώς και τους καθηγητές του τμήματος Πληροφορικής του ΑΤΕΙΘ, για τη βοήθειά τους σχετικά με τη συμπλήρωση των ερωτηματολογίων.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω την πολύ καλή μου φίλη, Δανάη, για όλη τη βοήθεια και τη στήριξη που μου προσέφερε όλο αυτό το χρονικό διάστημα.

<23-3-2011>

Νεραντζίδου Μαρίνα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	3
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	4
ABSTRACT	6
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.....	8
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	9
Ευρετήριο Σχημάτων	12
Ευρετήριο Πινάκων	14
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	16
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	19
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ.....	19
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	19
1.1. Η εκπαίδευση στον 21 ^ο αιώνα.....	19
1.2. Τεχνολογία και εκπαίδευση στον 21 ^ο αιώνα	20
ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	21
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.....	22
WEB 2.0	22
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	22
2.1. Web 2.0	22
2.1.1. Web 2.0 vs. Web 1.0	23
2.1.2. Χαρακτηριστικά του Web 2.0	25
2.2. Web 2.0 και η σημερινή εφαρμογή του στην εκπαίδευση	25
ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	28
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	29
ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΜΕΣΑ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ	29
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	29
3.1. Wikis.....	30
3.1.1. Χρήση wikis στην εκπαίδευση.....	31
3.2. Blogs	33
3.2.1 Blogs vs. Wikis	34
3.2.2 Χρήση blogs στην εκπαίδευση.....	35
3.3 Ιστοσελίδες Κοινωνικής Δικτύωσης	36

3.3.1	Facebook.....	37
3.3.1.1	Χρήση Facebook στην εκπαίδευση	37
3.3.2	Twitter.....	39
3.3.2.1	Χρήση Twitter στην εκπαίδευση	40
3.3.3	LinkedIn.....	41
3.3.3.1	Χρήση LinkedIn στην εκπαίδευση	42
3.4	Τηλεδιάσκεψη	42
3.4.1	Skype	43
3.4.2	Χρήση Skype στην εκπαίδευση	43
3.5	Forum.....	45
3.5.1	Fora vs. chat rooms, blogs and wikis	45
3.5.2	Χρήση forum στην εκπαίδευση	46
3.6	Κοινή χρήση και επεξεργασία βίντεο	48
3.6.1	YouTube.....	48
3.6.2	Χρήση YouTube στην εκπαίδευση	50
3.7	Εφαρμογές δημιουργίας κειμένου, παρουσιάσεων, υπολ/κών φύλλων.....	52
3.7.1	Google Docs.....	52
3.7.2	Χρήση Google Docs στην εκπαίδευση	53
3.8	Εικονικά περιβάλλοντα	55
3.8.1	Second Life	56
3.8.2	Χρήση Second Life στην εκπαίδευση.....	56
	ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	57
	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.....	59
	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	59
	ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	59
4.1	Τι είναι έρευνα;.....	59
4.1.1	Ερευνητική Προσέγγιση.....	59
4.1.2	Τύπος ερευνητικού έργου	60
4.1.2.1	Μελέτη περίπτωσης	60
4.1.2.2	Επισκόπηση.....	61
4.1.2.3	Πείραμα.....	61
4.1.3	Επιλογή ερευνητικής τεχνικής	62
4.1.3.1	Ερωτηματολόγια	62
4.1.3.2	Συνεντεύξεις	63
4.1.3.3	Focus groups	64
4.1.3.4	Παρατήρηση	64
	ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	65
	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5.....	66
	ΣΥΛΛΟΓΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ	66

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	66
5.1 Έρευνα και Μεθοδολογία	66
5.1.1 Μέθοδος έρευνας	66
5.1.2 Ορισμός του πληθυσμού	67
5.1.3 Προσδιορισμός δείγματος.....	67
5.1.4 Υπολογισμός δείγματος.....	68
5.1.5 Ερωτηματολόγιο έρευνας	69
5.1.6 Τρόπος μέτρησης.....	69
5.1.7 Επεξεργασία των στοιχείων.....	70
5.2 Παρουσίαση αποτελεσμάτων έρευνας.....	70
5.2.1 Παρουσίαση αποτελεσμάτων φοιτητών	70
5.2.2 Παρουσίαση αποτελεσμάτων καθηγητών τμήματος Πληροφορικής.....	91
5.2.3 Παρουσίαση σύγκρισης αποτελεσμάτων φοιτητών και καθηγητών του τμήματος Πληροφορικής.....	106
5.3 Ανάλυση απαντήσεων.....	108
5.3.1 Ανάλυση απαντήσεων φοιτητών	108
5.3.2 Ανάλυση απαντήσεων καθηγητών.....	111
ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	113
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6.....	115
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	115
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	115
6.1 Συμπεράσματα έρευνας	115
6.2 Web 3.0.....	118
ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	119
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	121
Ελληνική.....	121
Ξένα	123
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ.....	133
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «Α» Ερωτηματολόγια φοιτητών και καθηγητών του ΑΤΕΙΘ	134
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «Β» Πίνακες αποτελεσμάτων επεξεργασίας SPSS.....	142
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «Γ» Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης πτυχιακής εργασίας.....	152

Ευρετήριο Σχημάτων

Σχήμα 3.1 Αρχική σελίδα της Wikipedia	31
Σχήμα 3.2 Forum τμήματος Πληροφορικής	47
Σχήμα 3.3 YouTube EDU	51
Σχήμα 3.4 Διάλεξη μαθήματος στο Second Life	57
Σχήμα 5.1 Τμήμα φοίτησης	71
Σχήμα 5.2 Φύλλο και τμήμα φοίτησης	72
Σχήμα 5.3 Άποψη φοιτητών για τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης, ανά τμήμα.....	75
Σχήμα 5.4 Εβδομαδιαίος χρόνος χρήσης κοινωνικών μέσων δικτύωσης (φοιτ.) ...	77
Σχήμα 5.5 Δραστηριότητα φοιτητών ως προς τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης.....	78
Σχήμα 5.6 Λόγοι χρήσης κοινωνικών μέσων δικτύωσης από φοιτητές	79
Σχήμα 5.7 Βαθμός βελτίωσης της μάθησης με τη χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης (φοιτητές)	80
Σχήμα 5.8 Οφέλη κοινωνικών μέσων δικτύωσης στη μάθηση (φοιτητές)	82
Σχήμα 5.9 Προκλήσεις κοινωνικών μέσων δικτύωσης στη μάθηση (φοιτητές)	83
Σχήμα 5.10 Βαθμός χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα από φοιτητές	84
Σχήμα 5.11 Βαθμός χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα από φοιτητές, ανά τμήμα	85
Σχήμα 5.12 Εβδομαδιαίος χρόνος χρήσης κοινωνικών μέσων δικτύωσης από καθηγητές.....	96
Σχήμα 5.13 Δραστηριότητα καθηγητών ως προς τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης ..	97
Σχήμα 5.14 Λόγοι χρήσης κοινωνικών μέσων δικτύωσης (καθηγητές).....	98
Σχήμα 5.15 Βαθμός βελτίωσης της μάθησης με τη χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης (καθηγητές).....	99
Σχήμα 5.16 Οφέλη κοινωνικών μέσων δικτύωσης στη μάθηση (καθηγητές)	101
Σχήμα 5.17 Προκλήσεις κοινωνικών μέσων δικτύωσης στη μάθηση (καθηγητές)	102

Σχήμα 5.18 Άποψη φοιτητών του τμήματος Πληροφορικής, για το βαθμό που τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης μπορούν να βελτιώσουν τη μάθηση	107
Σχήμα 5.19 Άποψη φοιτητών και καθηγητών για το βαθμό χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα	108

Ευρετήριο Πινάκων

Πίνακας 5.1 Δείγμα 1% του φοιτητικού πληθυσμού του ΑΤΕΙΘ	68
Πίνακας 5.2 Φύλλο ερωτηθέντων φοιτητών	71
Πίνακας 5.3 Εξάμηνο φοίτησης	73
Πίνακας 5.4 Ηλικιακή ομάδα φοιτητών	73
Πίνακας 5.5 Άποψη φοιτητών για τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης.....	74
Πίνακας 5.6 Άποψη φοιτητών για τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης, ανά φύλλο.....	75
Πίνακας 5.7 Βαθμός χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα από φοιτητές	83
Πίνακας 5.8 Βαθμός χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα από φοιτητές, ανά φύλλο.....	84
Πίνακας 5.9 Chi-Square Tests (φύλλο φοιτητών και τμήμα φοίτησης)	87
Πίνακας 5.10 Chi-Square Tests (φύλλο φοιτητών και άποψη τους για τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης).....	87
Πίνακας 5.11 Chi-Square Tests (τμήμα φοίτησης και άποψη φοιτητών για τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης).....	88
Πίνακας 5.12 Chi-Square Tests (φύλλο φοιτητών και άποψη τους για το βαθμό χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα)	89
Πίνακας 5.13 Chi-Square Tests (τμήμα φοίτησης και άποψη φοιτητών για το βαθμό χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα)	90
Πίνακας 5.14 Chi-Square Tests (άποψη φοιτητών για τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης και άποψη τους για το βαθμό χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα)	91
Πίνακας 5.15 Φύλλο ερωτηθέντων καθηγητών	91
Πίνακας 5.16 Ηλικιακή ομάδα καθηγητών	92
Πίνακας 5.17 Επίπεδο εκπαίδευσης καθηγητών	92
Πίνακας 5.18 Βαθμίδα καθηγητών.....	93

Πίνακας 5.19 Τομέας.....	93
Πίνακας 5.20 Εξάμηνο μαθήματος διδασκαλίας καθηγητών	94
Πίνακας 5.21 Άποψη καθηγητών για τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης.....	94
Πίνακας 5.22 Βαθμός χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα από καθηγητές	102
Πίνακας 5.23 Chi-Square Tests (φύλλο καθηγητών και άποψη τους για τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης).....	103
Πίνακας 5.24 Chi-Square Tests (φύλλο καθηγητών και άποψη τους για το βαθμό χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα)	104
Πίνακας 5.25 Chi-Square Tests (άποψη καθηγητών για τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης και άποψη τους για το βαθμό χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα)	105
Πίνακας 5.26 Chi-Square Tests (ηλικιακή ομάδα καθηγητών και άποψη τους για το βαθμό χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα)	106

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στον εκπαιδευτικό χώρο, υπάρχει μια αυξανόμενη έμφαση στην ανάγκη στήριξης των μαθητών, όχι μόνο για να αποκτήσουν γνώσεις και πληροφορίες, αλλά και για να αναπτύξουν τους πόρους και τις δεξιότητες που είναι απαραίτητες για να συνεργαστούν με κοινωνικές και τεχνικές αλλαγές για τη μάθηση (Owen, Grant, Sayers, & Facer, 2006).

Οι μαθητές του σήμερα ονομάζονται «ψηφιακοί ιθαγενείς», όρος ο οποίος τους δόθηκε λόγω του ότι είναι φυσικοί ομιλητές της ψηφιακής γλώσσας των ηλεκτρονικών υπολογιστών, των βίντεο παιχνιδιών, της στιγμιαίας επικοινωνίας, των κινητών τηλεφώνων και πολλών άλλων εργαλείων της ψηφιακής εποχής (OECD, 2008). Οι μαθητές σήμερα έχουν αλλάξει ριζικά. Δεν είναι πλέον οι μαθητές που το εκπαιδευτικό μας σύστημα έχει σχεδιαστεί για να διδάξει (Prensky, 2001). Αντιπροσωπεύουν την πρώτη γενιά που μεγαλώνει με αυτή τη νέα τεχνολογία. Είναι πλέον σαφές ότι λόγω του μεγάλου όγκου πληροφοριών και αλληλεπίδρασης, σκέφτονται και επεξεργάζονται τις πληροφορίες ριζικά διαφορετικά από αυτούς της προηγούμενης γενιάς. Διαφέρουν στον τρόπο που σκέφτονται, στον τρόπο πρόσβασης, απορρόφησης, ερμηνείας, επεξεργασίας και χρησιμοποίησης των πληροφοριών και πάνω απ' όλα, στον τρόπο που αλληλεπιδρούν και επικοινωνούν μέσα και με τον σύγχρονο κόσμο (Jukes, 2006).

Δεν είναι ικανοποιημένοι με το να βρίσκονται σε μια αίθουσα διδασκαλίας και να είναι παθητικοί συλλέκτες πληροφοριών. Γοητεύονται από τις νέες τεχνολογίες. Προτιμούν να παίρνουν πληροφορίες από πολυμέσα, θέλουν τη μάθηση όχι με κείμενα, αλλά μέσα από φωτογραφίες, βίντεο και ήχο. Μπορούν να ασχοληθούν με πολλά πράγματα ταυτόχρονα και διασκεδάζουν με τη δικτύωση και την ταυτόχρονη αλληλεπίδραση. Θέλουν χρήσιμη και άμεση μάθηση και μαθαίνουν καλύτερα μέσα από την ανακάλυψη (Gaston, 2006). Έχουν προτίμηση σε ηλεκτρονικά περιβάλλοντα, κλίνουν προς την ομαδική δραστηριότητα, δεν έχουν το φόβο της αποτυχίας, είναι ανυπόμονοι και συμμετέχουν ενεργά, είναι δημιουργικοί, εκφραστικοί και κοινωνικοί.

Η συγκεκριμένη πτυχιακή εργασία στοχεύει στα εξής:

- ✓ Στη μελέτη και την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας, ως προς τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης και την παρουσίαση της εφαρμογής που έχουν στην εκπαίδευση.
- ✓ Να ανακαλύψει κατά πόσο γίνεται χρήση των μέσων αυτών και για ποιους λόγους.
- ✓ Να εντοπίσει το βαθμό βελτίωσης τους στη μάθηση.
- ✓ Να εντοπίσει τα οφέλη και τις προκλήσεις τους ως προς τη μάθηση.
- ✓ Να ανακαλύψει την εικόνα που υπάρχει σχετικά με τη χρησιμοποίησή τους στο μάθημα.
- ✓ Στην εξαγωγή συμπερασμάτων και τη διατύπωση απαραίτητων προτάσεων για την ένταξή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Η εργασία αυτή δομείται σε κεφάλαια ως εξής:

- ✓ Στο κεφάλαιο 1 γίνεται αναφορά στην εκπαίδευση του 21^{ου} αιώνα, όπου πληροφορούμαστε για το πώς η τεχνολογία βοηθάει την βελτίωση της εκπαίδευσης.
- ✓ Στο κεφάλαιο 2 γίνεται αναφορά στη δημιουργία του web και πως αυτό εξελίχθηκε σε Web 2.0. Παρουσιάζονται τα χαρακτηριστικά του Web 2.0 και η σημερινή εφαρμογή του στην εκπαίδευση.
- ✓ Στο κεφάλαιο 3 παρουσιάζονται κάποια από τα βασικότερα κοινωνικά μέσα δικτύωσης, τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην εκπαίδευση, όπως είναι τα blogs, τα wikis, το Facebook, το Twitter, το Skype, τα Fora κ.α. Περιγράφονται αναλυτικά τα χαρακτηριστικά τους καθώς και η χρήση που μπορεί να έχουν στην εκπαίδευση.
- ✓ Στο κεφάλαιο 4 αναφέρονται βασικές μεθοδολογίες για την υλοποίηση μιας έρευνας.
- ✓ Στο κεφάλαιο 5, περιγράφεται η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε για τη συγκεκριμένη έρευνα. Επίσης, παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας και γίνεται μια προσπάθεια ανάλυσης των απαντήσεων.

- ✓ Στο κεφάλαιο 6, παρουσιάζονται τα τελικά συμπεράσματα της έρευνας και γίνεται αναφορά στο μέλλον του Παγκόσμιου Ιστού.
- ✓ Ακολουθεί αλφαβητικά η βιβλιογραφία που αναφέρεται στην εργασία και στο Παράρτημα παρατίθενται τα ερωτηματολόγια της παρούσας έρευνας, καθώς και οι πίνακες αποτελεσμάτων από την επεξεργασία SPSS.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο κόσμος γύρω μας αλλάζει. Οι δυνατότητες της τεχνολογίας αλλάζουν επίσης, με πολύ γρήγορους ρυθμούς. Οι μαθητές χρησιμοποιούν την τεχνολογία ως μέσο επικοινωνίας, έχουν ενεργό ρόλο και όχι τον παθητικό ρόλο του αποδέκτη των πληροφοριών που διαβιβάζονται από ένα δάσκαλο ή ένα βιβλίο. Ο μαθητής κάνει ενεργά επιλογές για το πώς να δημιουργήσει, να αποκτήσει, να χειριστεί ή να απεικονίσει πληροφορίες. Η χρήση της τεχνολογίας τους επιτρέπει να σκέφτονται, να εκτελούν δεξιότητες, να καθορίζουν τους στόχους τους και να παίρνουν αποφάσεις. Απ' ότι φαίνεται η τεχνολογία θα φέρει μεγάλη εκπαιδευτική αλλαγή στον 21^ο αιώνα.

Στο κεφάλαιο αυτό θα περιγραφεί η εκπαίδευση του 21^{ου} αιώνα, όπου βλέπουμε πως η τεχνολογία βοηθάει την βελτίωση της εκπαίδευσης.

1.1. Η εκπαίδευση στον 21^ο αιώνα

Η εκπαίδευση είναι το πιο ισχυρό όπλο, το οποίο μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε για να αλλάξουμε τον κόσμο.

Nelson Mandela

Η εκπαιδευτική διαδικασία παραμένει εδώ και χρόνια αμετάβλητη σε μεγάλο βαθμό. Οι μαθητές δεν παίρνουν επαρκείς πληροφορίες, δεν έχουν κίνητρα, ελευθερία, ενεργή συμμετοχή. Πηγαίνουν απλώς στο σχολείο, περνούν ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα εκεί και έπειτα καλούνται να περάσουν ένα μάθημα αποστηθίζοντας το.

Η εκπαίδευση είναι ουσιαστικά μια διαδικασία επικοινωνίας (Righter, 1995) και είναι αυτό που τελικά ζητούν οι μαθητές: επικοινωνία, συνεργασία, συμμετοχή.

Έχουν ανάγκη για καινοτομία, δημιουργικότητα, έρευνα και τελικά μια διαφορετική αξιολόγηση. Πρωτοβουλίες για τη διδασκαλία και την αξιολόγηση των δεξιοτήτων του 21^{ου} αιώνα προέρχονται από την ευρέως διαδεδομένη πεποίθηση, ότι ο σημερινός αιώνας θα απαιτήσει ένα πολύ διαφορετικό σύνολο δεξιοτήτων και ικανοτήτων από τους ανθρώπους, ούτως ώστε αυτοί να λειτουργούν αποτελεσματικά στο χώρο εργασίας, ως πολίτες και γενικά στον ελεύθερο χρόνο τους (Ananiadou & Claro, 2008).

Ποια είναι λοιπόν η εκπαίδευση στον 21ο αιώνα; Είναι τολμηρή. Σπάει το καλούπι. Είναι ευέλικτη, δημιουργική, προκλητική και πολύπλοκη. Απευθύνεται σ' ένα ταχέως μεταβαλλόμενο κόσμο γεμάτο με φανταστικά νέα προβλήματα καθώς και νέες συναρπαστικές προοπτικές (21st Century Schools, 2010).

1.2. Τεχνολογία και εκπαίδευση στον 21^ο αιώνα

Έχει τελικά η τεχνολογία επίπτωση στην εκπαίδευση; Και μπορεί η τεχνολογία να κάνει τους εκπαιδευτικούς να αλλάξουν;

Στη διάρκεια της ιστορίας, οι πρόοδοι της τεχνολογίας έχουν τροφοδοτήσει παραδειγματική στροφή στην εκπαίδευση (Frick, 1991). Δεν μπορούμε να διδάξουμε τους μαθητές πώς να διαβάσουν χωρίς να τους αφήσουμε να γράψουν. Τότε γιατί πρέπει να τους διδάξουμε να χρησιμοποιούν τις νέες τεχνολογίες, χωρίς να τους διδάξουμε πώς να συμμετέχουν;

Στην εκπαίδευση του σήμερα, έχουν ενσωματωθεί νέες τεχνολογίες, όπως τα video, τα κινητά τηλέφωνα και τα εκπαιδευτικά παιχνίδια. Από τους μαυροπίνακες όπου γράφαμε με κιμωλία μεταβήκαμε στους έξυπνους πίνακες και τα βιβλία έχουν αντικατασταθεί από τα e-books και τα i-rod. Καταλήγουμε λοιπόν στο συμπέρασμα ότι η μάθηση σήμερα διαφέρει από τη μάθηση του παρελθόντος και ότι η τεχνολογία έχει αλλάξει την εκπαίδευση. Οι σημερινοί μαθητές θέλουν τη μάθηση να είναι από απόσταση, να είναι κοινωνική και εικονική. Πως όμως το έχει καταφέρει αυτό; Με την τεχνολογία έχουμε περισσότερη πρόσβαση στη μάθηση, απ' ότι χωρίς αυτήν. Μαθητές, εκπαιδευτικοί και γονείς έχουν πρόσβαση στην ηλεκτρονική εκπαίδευση, σε πόρους και εργαλεία οποτεδήποτε, οπουδήποτε (Rudd, 2007).

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Είναι ένα από εκείνα τα χρόνια στην ιστορία της εκπαίδευσης, όπου πλέον θα έχουμε τους καλύτερους και ευφυέστερους μαθητές. Είναι ο καιρός που οι εκπαιδευτικοί θα χρησιμοποιήσουν την τεχνολογία πριν οι φορητοί υπολογιστές γίνουν οι βασικοί πρωταγωνιστές. Απ' ότι καταλαβαίνουμε η τεχνολογία δεν είναι πλέον επιλογή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

WEB 2.0

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Web 2.0 είναι το μέλλον της εκπαίδευσης (Hargadon, 2008). Τεχνολογίες και υπηρεσίες που συμβάλλουν στην εκπαίδευση περιλαμβάνουν blogs, wikis, κοινή χρήση περιεχομένου, media sharing, ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης και άλλο κοινωνικό λογισμικό. Είναι σημαντικό να συνειδητοποιήσουμε ότι το Web 2.0 έχει να μοιραστεί κάτι νέο με την εκπαίδευση. Η νεολαία λαχταράει να χρησιμοποιεί ποικίλες τεχνολογίες στην εκπαίδευση της. Μπορούν όμως τα Web 2.0 εργαλεία να χρησιμοποιηθούν προς όφελος της εκπαίδευσης;

Παρακάτω λοιπόν θα δούμε τι είναι το Web 2.0, τα χαρακτηριστικά του, τις συνθήκες κάτω από τις οποίες οι μαθητές χρησιμοποιούν το διαδίκτυο σήμερα και πώς οι δυνατότητες του επηρεάζουν τη μάθηση και τη διδασκαλία.

2.1. Web 2.0

Ο Παγκόσμιος Ιστός (World Wide Web - WWW) αποτελεί τη σημαντικότερη εφαρμογή του διαδικτύου. Εμφανίστηκε το 1991 από τον Sir Tim Berners – Lee και μια ομάδα επιστημόνων του CERN και έχει εξελιχθεί σε ένα παγκόσμιο χώρο πληροφοριών με δισεκατομμύρια χρήστες. Το παραδοσιακό WWW ή αλλιώς Web 1.0 αναφερόταν σε στατικές σελίδες και χρησιμοποιούταν για να συνδέει ανθρώπους μεταξύ τους. Το Web 2.0 είναι ο δημοφιλής όρος για την προηγμένη τεχνολογία του διαδικτύου και των εφαρμογών συμπεριλαμβανομένων των blogs, wikis κ.α.(Whatis?com, 2008).

Ο όρος Web 2.0 πρωτοειπώθηκε από τον Tim O' Reilly στα πλαίσια ενός συνεδρίου για την αναβάθμιση του Παγκόσμιου Ιστού, το 2004. Σύμφωνα με τον O' Reilly (2005a) :

«το Web 2.0 είναι το δίκτυο ως πλατφόρμα που καλύπτει όλες τις συνδεδεμένες συσκευές. Εφαρμογές του Web 2.0 είναι αυτές που ικανοποιούν τα περισσότερα από τα

εγγενή πλεονεκτήματα της εν λόγω πλατφόρμας: παροχή λογισμικού ως μια συνεχώς ενημερωμένη υπηρεσία που γίνεται καλύτερη όσο τη χρησιμοποιούν περισσότεροι άνθρωποι, είναι καταναλωτική και αναμειγνύει στοιχεία από διάφορες πηγές, συμπεριλαμβανομένων των μεμονωμένων χρηστών, παρέχοντας ταυτόχρονα τα δικά τους δεδομένα και υπηρεσίες σε μια φόρμα που επιτρέπει να γίνεται remix από άλλους, δημιουργώντας αποτελέσματα δικτύου μέσα από μια «αρχιτεκτονική συμμετοχή», πηγαίνοντας πέρα από τις σελίδες του Web 1.0, ώστε να παρέχει πλούσιες εμπειρίες χρήστη».

Η Wikipedia ("Web 2.0," 2010) ορίζει ότι ο όρος Web 2.0 χρησιμοποιείται για να περιγράψει τη νέα γενιά του Παγκόσμιου Ιστού η οποία βασίζεται στην όλο και μεγαλύτερη δυνατότητα των χρηστών του Διαδικτύου να μοιράζονται πληροφορίες και να συνεργάζονται online. Αυτή η νέα γενιά είναι μια δυναμική διαδικτυακή πλατφόρμα στην οποία μπορούν να αλληλεπιδρούν χρήστες χωρίς εξειδικευμένες γνώσεις σε θέματα υπολογιστών και δικτύων. Ο όρος Web 2.0 συνήθως συνδέεται με εφαρμογές που διευκολύνουν τη διαδραστική ανταλλαγή πληροφοριών και την συνεργασία στον παγκόσμιο ιστό. Επιπλέον το Web 2.0 σημαίνει ένα internet το οποίο είναι πιο προσαρμόσιμο, κοινωνικό, αλληλεπιδραστικό και με πιο εντατικά media (Shannon, 2006).

2.1.1. Web 2.0 vs. Web 1.0

Κοιτάζοντας πίσω στην ιστορία της εξέλιξης του Web (ή Web 1.0), το όνειρο του Sir Tim Berners-Lee (1999) ήταν ένα σύστημα το οποίο δεν θα περιορίζει το χρήστη και στο οποίο κάποιος θα μπορούσε να μοιραστεί τις γνώσεις και τις σκέψεις του, απλά και εύκολα. Ένας παγκόσμιος, ενιαίος χώρος πληροφοριών, στον οποίο οτιδήποτε θα μπορούσε να συνδεθεί με οτιδήποτε.

Το Web 1.0 ήταν ένας όρος που αντιπροσώπευε τα περισσότερα sites, την πρώτη δεκαετία του internet. Οι σελίδες ήταν βαρετές, φτωχές και στατικές και περιείχαν απλά εικόνα και κείμενο. Το Web 1.0 ήταν ένας διαδραστικός χώρος σχετικός με τη σύνδεση των ανθρώπων μεταξύ τους. Το μόνο που μπορούσαν οι χρήστες να κάνουν ήταν ανάγνωση, περιήγηση και αναζήτηση. Δεν υπήρχε τίποτα προς ανταλλαγή, δεν υπήρχαν δεδομένα πραγματικού χρόνου, γενικά όλα ήταν μονόδρομος (DCruz, 2009).

Ωστόσο η τεχνολογία αναπτύχθηκε με ταχείς ρυθμούς. Η παροχή πληροφοριών είναι πλέον μόνο μια πτυχή του internet. Οι άνθρωποι θέλουν πλέον να μπορούν να αγοράζουν και να πουλάνε αγαθά στο internet, να επικοινωνούν με τους φίλους τους και να δημοσιεύουν τη γνώμη τους στο δικό τους site (Kidd & Chen, 2009). Εδώ έρχεται να βοηθήσει το Web 2.0, το οποίο αποτελεί τη μεγαλύτερη καινοτομία του Διαδικτύου τα τελευταία χρόνια. Το Web 2.0 είναι μια επανάσταση στον τρόπο που χρησιμοποιούσαμε το διαδίκτυο. Οι πληροφορίες που δημοσιεύονται στο Web 2.0 είναι πολύ διαφορετικές από αυτές του Web 1.0. Δίνεται μεγάλη σημασία στην ευχρηστία και την ανταλλαγή πληροφοριών (Prabhudesai, 2007). Οι σελίδες είναι δυναμικές και εστιάζουν πλέον στο γράψιμο, στις κοινότητες, στην δημιουργία, τη συνεργασία, τη συμμετοχή και την ταξινόμηση. Το Web 2.0 δεν εξαρτάται από τη διαφήμιση, αλλά διαδίδεται από στόμα σε στόμα. Είναι απλό, διασκεδαστικό και κάνει την καθημερινότητα των ανθρώπων πιο εύκολη δίνοντας γρήγορες πληροφορίες. Φέρνει ζωή στα blogs, στα wikis και στην κοινωνική δικτύωση. Πλέον οι χρήστες ψάχνουν κάτι παραπάνω από την πληροφορία, ψάχνουν για εμπειρία. Αυτή τη στιγμή υπάρχουν μόνο 250.000 Web 1.0 ιστοσελίδες, ενώ υπάρχουν περίπου 80.000.000 Web 2.0 ιστοσελίδες.

Σε έρευνα που έγινε από τους Kesim & Agaoglu (2007), αναφέρεται ότι οι Arsun & Kuru υποστηρίζουν ότι στο Web 1.0 οι χρήστες μπορούσαν να έχουν πρόσβαση σε περιεχόμενο που είχε δημιουργηθεί από κάποιον άλλο, ενώ στο Web 2.0 μπορούν να σχεδιάσουν το δικό τους περιεχόμενο και ότι στο Web 2.0 υπάρχει μεγαλύτερη συνεργασία μεταξύ των χρηστών του διαδικτύου. Αυτή είναι και η ουσιαστική διαφορά μεταξύ Web 1.0 και Web 2.0. Οι δημιουργοί στο Web 1.0 ήταν λίγοι, με την συντριπτική πλειοψηφία των χρηστών να μην έχει τον έλεγχο και να λειτουργεί απλώς ως καταναλωτής του περιεχομένου, ενώ στο Web 2.0 κάθε συμμετέχων μπορεί να είναι ένας δημιουργός περιεχομένου. Η δημοκρατική φύση του Web 2.0, φαίνεται από τις δημιουργίες του μεγάλου αριθμού ομάδων που μπορούν να ανταλλάσσουν περιεχόμενο οποιασδήποτε μορφής, σχόλια και να συνδεθούν τόσο εντός όσο και εκτός των ομαδικών σελίδων (Cormode & Krishnamurthy, 2008).

Παρακάτω παραθέτουμε την αίσθηση του Tim O' Reilly (2005b), όσον αφορά τα χαρακτηριστικά του Web 1.0 και του Web 2.0, όπως την διατύπωσε ο ίδιος, μέσα από μερικά παραδείγματα.

Το Web 1.0 περιγράφεται ως μια συλλογή από ιστοσελίδες. Το Web 2.0 είναι μια νέα, δημοφιλή έννοια. Οι σημερινές τάσεις των δικτυακών τεχνολογιών και εργαλείων αλλάζουν. Όλο και περισσότερα κοινωνικά δίκτυα δημιουργούνται, τα οποία μάλιστα έχουν μεγάλη επιτυχία και απήχηση στους χρήστες. Τι είναι αυτό όμως που τα κάνει τόσο δημοφιλή και ξεχωριστά; Αυτό είναι κάτι που θα μάθουμε παρακάτω, στην υποενότητα που θα αναλύσουμε τα χαρακτηριστικά του Web 2.0.

2.1.2. Χαρακτηριστικά του Web 2.0

Το Web 2.0 είναι ένας όρος που αναφέρεται στη συνεχόμενη μετάβαση σε ένα πλήρως συμμετοχικό Web, με τη συμμετοχή τόσο των ανθρώπων όσο και των μηχανών. Η κυρίαρχη τάση είναι η χρησιμοποίηση του ως πλατφόρμα πάνω στην οποία θα τρέχουν εφαρμογές και υπηρεσίες. Σύμφωνα με τον Best (2006), κάποια από τα βασικά χαρακτηριστικά του Web 2.0 είναι: πλούσια εμπειρία, συμμετοχή χρηστών, δυναμικό περιεχόμενο, μεταδεδομένα, web πρότυπα, επεκτασιμότητα, διαφάνεια, ελευθερία και συλλογική νοημοσύνη. Οι Web 2.0 ιστοσελίδες επιτρέπουν στους χρήστες να κάνουν κάτι περισσότερο από ανάκτηση πληροφοριών. Οι ιστοσελίδες είναι πλατφόρμες που επιτρέπουν μια έντονη αλληλεπίδραση μεταξύ των χρηστών, οι οποίοι επωφελούνται από καινοτόμες υπηρεσίες που χρησιμοποιούν ισχυρά γραφικά περιβάλλοντα και είναι συνεχώς ενημερωμένες, έτσι ώστε να διορθώνονται γρήγορα τα λάθη και να προστίθενται νέα χαρακτηριστικά, όταν αυτά είναι διαθέσιμα.

Παρακάτω παρατίθεται ένας πίνακας με τα χαρακτηριστικά του Web 2.0 και κάποια παραδείγματα, έτσι όπως τα παρέθεσε ο Phipps (2007) σε δημοσίευση του στο JISC.

2.2. Web 2.0 και η σημερινή εφαρμογή του στην εκπαίδευση

Η μάθηση αλλάζει. Η εκπαίδευση χρειάζεται να αλλάξει. Οι τεχνολογίες του Web 2.0 είναι από τις ψηφιακές τεχνολογίες που όλο και βοηθούν την αλλαγή κάποιων χαρακτηριστικών, των σημερινών αλλά και μελλοντικών μαθητών και οι

αλλαγές αυτές μπορεί να απαιτήσουν ριζικές αλλαγές στις μεθόδους μάθησης και διδασκαλίας.

Οι τεχνολογίες αυτές είναι ευέλικτες, περιλαμβάνουν συνεργατική επίλυση προβλημάτων, προσθέτουν αξία, έχουν ελάχιστο κόστος και απαιτούν ελάχιστο χρόνο από τους εκπαιδευτικούς. Με βάση τις τεχνολογίες Web 2.0, εξελίχθηκαν νέα εκπαιδευτικά παραδείγματα, τα οποία ενσωματώνουν τη βασική έννοια του Web 2.0 και την τρέχουσα εξέλιξη του στον κοινωνικό ιστό. Ως αντικατάσταση των απομονωμένων τάξεων, η κοινωνική θεωρία μάθησης προτείνει τη συμμετοχή σε κοινότητες μάθησης. Ο μαθητής πρέπει να είναι το επίκεντρο και ο δάσκαλος να είναι δίπλα του ως σύμβουλος και οδηγός (Hewitt & Forte, 2006). Τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του Web 2.0 επιτρέπουν στους μαθητές να συνδεθούν μεταξύ τους, να δημιουργήσουν, να παράγουν πληροφορίες, βίντεο και εφαρμογές σε παγκόσμια κλίμακα. Επιτρέπουν το σχολιασμό, την κατάρτιση, τη δημιουργικότητα, τη συμμετοχή. Μια άλλη πτυχή του Web 2.0 είναι η διαδραστικότητα, η οποία επιτυγχάνεται με δυνατότητες που δεν απαιτούν πολύπλοκη τεχνική εμπειρογνωμοσύνη, αλλά επιτρέπουν στους μαθητές να δημοσιεύσουν και να μοιραστούν περιεχόμενο. Ιστοσελίδες που αφορούν blogs, wikis, ανταλλαγή πληροφοριών, ήχου και βίντεο, μπορούν να τους βοηθήσουν στο ξεκίνημα της προώθησης του έργου τους καθώς επίσης και στην κριτική εξέταση έργων άλλων μαθητών. Έρχονται αντιμέτωποι με τεχνολογικές δεξιότητες που δίνουν έμφαση στην ικανότητα καινοτομίας, την ηγεσία, τη συνεργασία και το συλλογικό εντοπισμό προβλημάτων μέσα από ένα δυναμικό, ψηφιακό περιβάλλον (ISTE, 2007). Τα wikis, τα blogs, η κοινωνική δικτύωση κ.α., όλα ενθαρρύνουν έναν πιο ενεργό, συμμετοχικό ρόλο γι' αυτούς. Χρησιμοποιούν το διαδίκτυο όχι μόνο για τη λήψη πληροφοριών, αλλά και για να δημιουργήσουν πληροφορίες και να τις μοιραστούν με άλλους που χρησιμοποιούν τεχνολογίες Web 2.0.

Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να χρησιμοποιήσουν το Web 2.0 με ποικίλους τρόπους για την παραγωγή εκπαιδευτικών ευκαιριών για τους μαθητές. Εργαλεία, όπως τα wikis, blogs, εικονικά περιβάλλοντα, φαίνεται να έχουν απεριόριστες δυνατότητες στον τομέα της εκπαίδευσης. Όλα αυτά τα εργαλεία επιτρέπουν σε εκπαιδευτικούς και μαθητές να χρησιμοποιούν το διαδίκτυο περισσότερο ως πλατφόρμα και όχι απλώς ως μέσο ενημέρωσης. Βέβαια, οι μεγάλες εκπαιδευτικές

δυνατότητες του Web 2.0 εξαρτώνται από τη δημιουργικότητα των εκπαιδευτικών και των μαθητών που τα χρησιμοποιούν ("Web 2.0 and education," 2009).

Παρακάτω παραθέτετε ένας προτεινόμενος κατάλογος 14 σημείων για το μαθητή της τάξης του 21^{ου} αιώνα, την Τάξη 2.0 (Education Innovation, 2009).

1. Έλα στο σχολείο κάθε μέρα, εκτός κι αν προτιμάς να συνδεθείς μέσω διαδικτύου.
2. Έλα για μάθημα στην ώρα σου ή μπες στην εικονική τάξη όποια ώρα της μέρας σε βολεύει καλύτερα.
3. Σήκω από τη θέση σου μόνο όταν χρειάζεται, κάτι που θα πρέπει να συμβαίνει συχνά για συνεργασία με άλλους ή παρουσίαση στην τάξη.
4. Φέρε μαζί σου τα απαραίτητα βοηθήματα, όπως τον φορητό Η/Υ και το κινητό τηλέφωνό σου κάθε μέρα.
5. Μίλα μόνο όταν επιτρέπεται, στείλε μηνύματα κάθε άλλη ώρα.
6. Μη μιλάς με τους διπλανούς σου, εκτός αν μοιράζεσαι ιδέες, βοηθάς ή βοηθιέσαι.
7. Χρησιμοποίησε κόσμια γλώσσα όταν μιλάς, ιστολογείς, στέλνεις μηνύματα SMS, κάνεις twitting, chat κλπ.
8. Μην αντιγράφεις, αλλά ανασκεύασε, επαναχρησιμοποίησε και δειγμάτισε έργο και ιδέες άλλων, αναφέροντας τους ως πηγές.
9. Να ακολουθείς αμέσως τις οδηγίες του καθηγητή και των συμμαθητών σου.
10. Να είσαι ευγενικός και γενναιόδωρος κάθε στιγμή τόσο στην φυσική όσο και στην εικονική τάξη.
11. Να ολοκληρώνεις όλες τις εργασίες σου έγκαιρα και επιμελώς και να τις υποβάλλεις διαδικτυακά ή ως καταχωρήσεις στο blog ή το wiki σου, διαμοιράζοντας τες με όσους σε ακολουθούν στο Twitter.
12. Να μην θορυβείς στη γραμμή, στους διαδρόμους και τις τουαλέτες, εκτός κι αν βρίσκεσαι στο σπίτι και έχεις εισέλθει στην εικονική τάξη, οπότε και μπορείς να χορέψεις και να ακούς μουσική.

13. Σήκωσε το χέρι σου αν χρειάζεσαι βοήθεια, αλλά μην τα περιμένεις όλα από τον καθηγητή σου, ρώτα τους διπλανούς ή στείλε μήνυμα στο προσωπικό σου περιβάλλον μάθησης.
14. Να γνωρίζεις τι πρέπει να μάθεις, καθώς και τι θα κάνεις με αυτή την γνώση.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Το Web 2.0 έρχεται να αλλάξει εντυπωσιακά το τοπίο της εκπαίδευσης διαμορφώνοντας το πώς οι μαθητές προσεγγίζουν τη μάθηση, πώς οι εκπαιδευτικοί προσεγγίζουν τη διδασκαλία, και, όλο και περισσότερο, πώς οι εκπαιδευτικοί αλληλεπιδρούν μεταξύ τους, και μαθαίνουν ο ένας από τον άλλο. Τα σχολεία και τα πανεπιστήμια πρέπει να φροντίσουν να εισάγουν τις τεχνολογίες Web 2.0 στο πρόγραμμα σπουδών τους, αλλά σωστά και όχι τυχαία και να κάνουν όσο καλύτερη χρήση μπορούν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΜΕΣΑ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ψηφιακή μόρφωση είναι η ικανότητα εντοπισμού, οργάνωσης, κατανόησης, αξιολόγησης και ανάλυσης πληροφοριών χρησιμοποιώντας την ψηφιακή τεχνολογία. Πρόκειται για μια πρακτική γνώση της τρέχουσας υψηλής τεχνολογίας, καθώς και την κατανόηση του πώς μπορεί να χρησιμοποιηθεί. Οι ψηφιακά εγγράμματοι άνθρωποι μπορούν να επικοινωνούν και να εργάζονται πιο αποτελεσματικά, ιδίως με εκείνους που έχουν την ίδια γνώση και τις ίδιες δυνατότητες. Η έρευνα γύρω από την ψηφιακή παιδεία ασχολείται με ευρύτερα θέματα που σχετίζονται με την εκμάθηση αποτελεσματικής χρήσης, αξιολόγησης, δημιουργίας και κοινοποίησης πληροφοριών, ενώ χρησιμοποιούνται ψηφιακές τεχνολογίες (“Digital Literacy,” 2010). Η υιοθέτηση αυτών των ψηφιακών τεχνολογιών, και συγκεκριμένα κοινωνικών εργαλείων, τεχνικών και ιδεών θα είναι το πιο σημαντικό και ορατό παράδειγμα της χρήσης της αναδυόμενης τεχνολογίας στην εκπαίδευση κατά τα επόμενα χρόνια (Bryant, 2007).

Τι είναι ακριβώς τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης; Είναι ψηφιακά εργαλεία και υπηρεσίες που επιτρέπουν στους ανθρώπους να δημοσιεύσουν και να μοιραστούν περιεχόμενο, να συνεργαστούν και να σχηματίσουν κοινότητες με κοινά ενδιαφέροντα. Είναι νέα και συναρπαστικά και πολλοί μαθητές φαίνεται να χρησιμοποιούν και να εμπιστεύονται τα εργαλεία αυτά στις εργασίες τους, όχι ως πρόσθετη επιβάρυνση, αλλά ως αναπόσπαστο μέρος του κόσμου τους (Phipps, 2007). Οι τεχνολογίες αυτές μπορούν να χρησιμοποιηθούν για εκπαιδευτικούς σκοπούς, αρκεί να χρησιμοποιηθούν σωστά και όταν οι εκπαιδευτές δουν τα οφέλη των τεχνολογιών αυτών, είναι σίγουρο ότι θα τις εντάξουν στο μάθημα τους.

Παρακάτω εξερευνούνται κάποια από τα σημαντικότερα κοινωνικά μέσα δικτύωσης και εξηγούνται τρόποι με τους οποίους μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην εκπαιδευτική διαδικασία.

3.1. Wikis

Ο όρος wiki προέρχεται από τη Χαβανέζικη φράση wiki-wiki, που σημαίνει γρήγορα. Ένα wiki είναι μία συνεργατική ιστοσελίδα περιεχομένου στην οποία είναι δυνατή η επεξεργασία από τους επισκέπτες στην τοποθεσία, επιτρέποντας στους χρήστες να συνεργαστούν ώστε να δημιουργήσουν και να επεξεργαστούν τις ιστοσελίδες. Στην ουσία, ένα wiki είναι η απλούστευση της διαδικασίας δημιουργίας ιστοσελίδων HTML σε συνδυασμό με ένα σύστημα που καταγράφει κάθε αλλαγή που προκαλείται με την πάροδο του χρόνου, έτσι ώστε ανά πάσα στιγμή, μια σελίδα να μπορεί να υποχρεωθεί να επιστρέψει σε κάποια προηγούμενη κατάσταση (Chao, 2007).

Το πρώτο wiki δημιουργήθηκε από τον Ward Cunningham, ο οποίος χρησιμοποίησε τη λέξη wiki, για την ονομασία ενός εργαλείου συνεργασίας που είχε αναπτύξει για χρήση στο διαδίκτυο, το οποίο ονομαζόταν WikiWikiWeb και το οποίο περιγράφει ως «την πιο απλή online βάση δεδομένων, η οποία θα μπορούσε ενδεχομένως να δουλεύει» (“What is Wiki,” 2002).

Τα wikis είναι πλήρως επεξεργάσιμες ιστοσελίδες. Κάθε χρήστης μπορεί να διαβάσει ή να προσθέσει περιεχόμενο σε μια τοποθεσία wiki. Αυτό σημαίνει ότι τα wikis είναι ένα εξαιρετικό εργαλείο για τη συνεργασία σε ένα online περιβάλλον. Το μόνο που χρειάζεται ένας χρήστης για να επεξεργαστεί και να διαβάσει ένα wiki, είναι ένας web browser (Augar, Raitman, & Zhou, 2004). Τα wikis είναι ένα από τα εργαλεία που αντιπροσωπεύουν καλύτερα το γεγονός ότι όσο μεγαλύτερη είναι η βάση των χρηστών, τόσο μεγαλύτερες είναι οι δυνατότητες για την πραγματική κατασκευή της γνώσης (Guth, 2007).

Το πιο γνωστό wiki είναι η Wikipedia, η οποία είναι ένα δωρεάν, web-based, συνεργατικό, πολύγλωσσο εγχείρημα εγκυκλοπαίδειας. Περιέχει 17 εκατομμύρια άρθρα (πάνω από 3,4 εκατομμύρια στα αγγλικά) που έχουν γραφτεί σε συνεργασία με εθελοντές από όλο τον κόσμο και σχεδόν όλα τα άρθρα του μπορούν να τροποποιηθούν από οποιονδήποτε έχει πρόσβαση στο site (“Wikipedia”, 2010). Η αρχική σελίδα της Wikipedia απεικονίζεται στο Σχήμα 1.

Σχήμα 1: Αρχική σελίδα της Wikipedia

Οι αρχές στις οποίες στηρίζεται η λειτουργία της Wikipedia είναι ότι η γνώση της ομάδας είναι μεγαλύτερη από αυτή ενός ατόμου, και ότι εκείνοι που το χρησιμοποιούν είναι επίσης εκείνοι που το δημιουργούν. Με τον τρόπο αυτό, νέες εγγραφές δημιουργούνται όταν είναι απαραίτητο και μέσω της συνεργατικής επεξεργασίας, ένα άρθρο δημιουργείται και αναπτύσσεται. Διαφορετικές ομάδες χρησιμοποιούν wikis για ένα ευρύ φάσμα διαφορετικών σκοπών.

3.1.1. Χρήση wikis στην εκπαίδευση

Τα wikis είναι μια από τις πολλές Web 2.0 τεχνολογίες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ενίσχυση της μαθησιακής διαδικασίας. Το wiki είναι μια δικτυακή επικοινωνία και ένα συνεργατικό εργαλείο που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να εμπλέξει τους μαθητές σε εκπαιδευτικά προγράμματα με άλλους μέσα σε ένα συνεργατικό περιβάλλον (Parker & Chao, 2007). Τα wikis επιτρέπουν στους επισκέπτες να συμμετάσχουν σε διάλογο και ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των συμμετεχόντων στα πλαίσια μιας ομάδας ή να συμμετάσχουν μεταξύ τους,

χρησιμοποιώντας τα wikis ως ένα συνεργατικό περιβάλλον στο οποίο πρόκειται να κατασκευάσουν τις γνώσεις τους (Boulos, Maramba, and Wheeler, 2006).

Οι Duffy and Bruns (2006), αναφέρουν κάποιες εκπαιδευτικές χρήσεις των wikis, οι οποίες παρουσιάζονται παρακάτω:

- ✓ Οι μαθητές μπορούν να χρησιμοποιήσουν ένα wiki για την ανάπτυξη ερευνητικών προγραμμάτων, με το wiki να εκτελεί συνεχή τεκμηρίωση της εργασίας τους.
- ✓ Οι μαθητές μπορούν να προσθέσουν περιλήψεις των σκέψεών τους από τις προβλεπόμενες ενδείξεις και να δημιουργήσουν μια συνεργατική βιβλιογραφία σε ένα wiki.
- ✓ Ένα wiki μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη δημοσίευση των πόρων του μαθήματος, όπως η ύλη και οι σημειώσεις και οι μαθητές έχουν τη δυνατότητα να τα επεξεργαστούν και να τα σχολιάσουν άμεσα και να το δουν όλοι.
- ✓ Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα wikis ως μια γνωστική βάση, που θα τους επιτρέψει να μοιράζονται προβληματισμούς και σκέψεις που αφορούν τις πρακτικές διδασκαλίας και να έχουν τη δυνατότητα έκδοσης και τεκμηρίωσης.
- ✓ Τα wikis μπορούν να χρησιμοποιηθούν για έννοιες χάρτη. Είναι χρήσιμα για την ανταλλαγή ιδεών και η επεξεργασία ενός δεδομένου θέματος wiki μπορεί να παράγει ένα συνδεδεμένο δίκτυο πόρων.
- ✓ Ένα wiki μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως εργαλείο παρουσίασης σε αντικατάσταση των παραδοσιακών λογισμικών, όπως το PowerPoint και έτσι οι μαθητές να είναι σε θέση να σχολιάσουν άμεσα και να αναθεωρήσουν το περιεχόμενο της παρουσίασης, ενώ λαμβάνει χώρα.
- ✓ Τα wikis είναι εργαλεία για τη συγγραφή στα πλαίσια μιας ομάδας: συχνά ομάδες συνεργάζονται επάνω σε ένα έγγραφο, αποστέλλοντας το σε κάθε μέλος της ομάδας με τη σειρά, στέλνοντας ένα αρχείο που κάθε άτομο επεξεργάζεται στον υπολογιστή του και στη συνέχεια γίνεται προσπάθεια να συντονιστούν οι αλλαγές έτσι ώστε το έργο του καθενός να εκπροσωπηθεί ισότιμα. Η χρήση ενός wiki ενοποιεί τα μέλη της ομάδας και τους επιτρέπει

να οικοδομήσουν και να επεξεργαστούν το έγγραφο σε μια ενιαία, κεντρική wiki σελίδα.

Σε άρθρο της, η Hudson (2009), αναφέρει ότι κατά τους Johnson & Johnson, υπάρχουν πειστικά στοιχεία, ότι δημιουργώντας ομάδες συνεργασίας οι μαθητές πετυχαίνουν υψηλότερα επίπεδα σκέψης και συγκράτησης πληροφοριών, σε σχέση με τους μαθητές που κάνουν την εργασία τους αθόρυβα, σε ατομικό επίπεδο.

Αν και τα wikis έχουν δημιουργηθεί εδώ και μια δεκαετία, η τριτοβάθμια εκπαίδευση ξεκίνησε μόλις πρόσφατα να διερευνά τις δυνατότητες τους. Η δημοτικότητα των wikis έχει αρχίσει να προσελκύει την προσοχή των εκπαιδευτικών, οι οποίοι αναμένουν ότι τα wikis θα διευκολύνουν όχι μόνο την επικοινωνία, αλλά και τη συλλογική διαπίστωση, διαμόρφωση και ανταλλαγή γνώσεων, οι οποίες είναι απαραίτητες ιδιότητες σε ένα εκπαιδευτικό πλαίσιο (Reinhold, 2006).

3.2. Blogs

Ένα blog είναι κάτι πολύ διαφορετικό από μια ιστοσελίδα. Είναι ένα είδος προσωπικού ημερολογίου, το οποίο δημιουργείται και διατηρείται από ένα άτομο ή και στα πλαίσια μιας ομάδας. Κάθε μέλος μπορεί να δημοσιεύσει και να μοιραστεί ένα άρθρο, μια ιστοσελίδα, να σχολιάσει, να προσθέσει γραφικά, και όλα αυτά να είναι διαθέσιμα σε άλλα μέλη, τα οποία με τη σειρά τους έχουν τη δυνατότητα να εκθέσουν τη δική τους άποψη.

Η δημιουργία και η διατήρηση blog και η προσθήκη ενός άρθρου σε ένα υπάρχον blog ονομάζεται blogging. Μεμονωμένα άρθρα σχετικά με ένα blog καλούνται "blog posts» ή «posts». Ένα πρόσωπο που εισάγει posts, λέγεται blogger. Τα blogs είναι τόσο ατομικά όσο και συλλογικά. Τα blogs προωθούν την προσωπική έκφραση, αλλά επίσης επικοινωνούν με μια online κοινότητα bloggers, που μπορεί να σχολιάσει και να δώσει ανατροφοδότηση σε άλλους bloggers, και μπορούν να συνδέονται με τους συναδέλφους bloggers, δημιουργώντας μια τεράστια κοινότητα, η οποία ονομάζεται μπλογκόσφαιρα (blogosphere). Ο όρος σημαίνει ότι τα blogs υπάρχουν μαζί σαν μια συνδεδεμένη κοινότητα ή ως ένα

κοινωνικό δίκτυο στο οποίο καθημερινά οι συντάκτες μπορούν να δημοσιεύσουν τις απόψεις τους ("Blogosphere," 2010). Υπάρχουν διάφορα είδη blogs. Τα ομαδικά, τα οικογενειακά, της κοινότητας, των εταιριών και επίσης blogs που ορίζονται από το περιεχόμενό τους, όπως τα blog εκπαίδευσης.

Ένα blog δημιουργείται και χρησιμοποιείται εύκολα. Είναι ένα σύνολο από σκέψεις και συζητήσεις που σε πολλές περιπτώσεις, ανανεώνονται κάθε μέρα ή και πολλές φορές την ημέρα και κάνουν τους αναγνώστες να αναμιγνύονται με ιδέες, ερωτήσεις και συνδέσμους, ζητώντας τους να σκεφτούν και να απαντήσουν σε διάφορα posts (Richardson, 2006). Στην ουσία, κάθε άρθρο είναι ένα post. Τα posts αυτά συνήθως αρχειοθετούνται σε αντίστροφη χρονολογική σειρά, μερικές φορές για μεγάλο χρονικό διάστημα και παρουσιάζουν το πιο πρόσφατο post πρώτο, διατηρώντας παράλληλα την ιστορία των posts (Nardi, Schiano, and Gumbrecht, 2004).

Το blogging έχει καθιερωθεί ως ένα αλληλεπιδραστικό διαδικτυακό εργαλείο επικοινωνίας. Πολλά blogs έχουν μεγάλο και αφοσιωμένο αναγνωστικό κοινό, το οποίο είναι πρόθυμο και έτοιμο να ανταποκριθεί στις απόψεις και τα σχόλια των bloggers. Επίσης, τα blogs είναι πολύ δημοφιλή στη νεολαία, οπότε είναι δύσκολο να αγνοήσουμε τις συνέπειες για την εκπαιδευτική τεχνολογία.

3.2.1 Blogs vs. Wikis

Ένα wiki είναι μια συνεργατική ιστοσελίδα η οποία μπορεί να έχει άμεση επεξεργασία από οποιονδήποτε έχει πρόσβαση σε αυτό. Οι χρήστες μπορούν να προσθέτουν περιεχόμενο, όπως σε ένα blog, με τη διαφορά ότι επιτρέπει και σε άλλους να επεξεργαστούν το περιεχόμενο αυτό. Ένα blog είναι μια προσωπική ή εταιρική ιστοσελίδα με τη μορφή ενός online περιοδικού, με νέες καταχωρήσεις που εμφανίζονται με τη σειρά που είναι γραμμένες. Σε ένα wiki μπορούν να υπάρχουν πολλοί συγγραφείς, διάφορες προσωπικότητες και εμπειρίες και η γνώση έρχεται από πολλούς ειδικούς επάνω σε ένα θέμα, ενώ σε ένα blog συνήθως υπάρχει ένας συγγραφέας, μία προσωπικότητα, μία γνώμη και η γνώση προέρχεται από ένα άτομο.

Ένα wiki προσφέρει επίσης τη δυνατότητα να αλληλεπιδρά με ένα αναθεωρούμενο έγγραφο στο πέρασμα του χρόνου. Έτσι, επιτρέπει στους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές να δουν την εξέλιξη μιας γραπτής εργασίας και να σχολιάζουν όχι μόνο στο τέλος της εργασίας, αλλά και κατά τη διάρκεια της.

3.2.2 Χρήση blogs στην εκπαίδευση

Τεχνολογίες κοινωνικής δικτύωσης, όπως το blogging έχουν τη δυνατότητα να προσφέρουν εκπαιδευτική υποστήριξη σε μαθητές και εκπαιδευτικούς. Το προφίλ του μαθητή έχει πλέον αλλάξει υπερβολικά σε κοινωνικό, πολιτισμικό, οικονομικό, αλλά και σε παιδαγωγικό επίπεδο, οπότε πλέον υπάρχει ανάγκη για ένα μαθητοκεντρικό πρόγραμμα σπουδών (Williams, & Jacobs, 2004).

Οι χρήσεις της εκπαιδευτικής τεχνολογίας έχουν ένα διπλό πλεονέκτημα: μπορούν να προωθήσουν το είδος των γνώσεων παραδοσιακά ενθαρρύνοντας τη μάθηση και την ψηφιακή άνεση που απαιτείται στην ψηφιακή εποχή. Τα blogs αντιπροσωπεύουν ένα τέλειο μέσο για την παιδεία (Huffaker, 2005). Βοηθούν τους μαθητές να έχουν πιο δημιουργική, διαισθητική, κριτική, αναλυτική και συνεταιριστική σκέψη. Οι μαθητές γίνονται όλο και πιο κοινωνικοί. Τα blogs τους δίνουν φωνή, τους ενθαρρύνουν να συνεργαστούν, να έχουν αυτονομία και αλληλεπίδραση με τους συνομηλίκους, ευελιξία στη διδασκαλία και μεγαλύτερη πρόσβαση σε ποιοτική πληροφόρηση. Στην τάξη, οι μαθητές μπορούν να έχουν ένα προσωπικό χώρο για να διαβάσουν και να γράψουν, χώρο τον οποίο μπορούν να έχουν και έξω από την τάξη, με αποτέλεσμα περισσότερες και ευρύτερες ευκαιρίες για αλληλεπιδράσεις μεταξύ των μαθητών, όσο και μεταξύ των εκπαιδευτικών και των μαθητών.

Οι εκπαιδευτικοί μπορούν ώστε να δημιουργήσουν το δικό τους blog για οποιοδήποτε θέμα ή μάθημα επιλέξουν. Αυτό που πρέπει να κάνουν είναι να το ενημερώνουν τακτικά, να προσθέτουν ανακοινώσεις, links και εργασίες για το μάθημα. Να ζητήσουν από τους μαθητές να συμμετέχουν, να γράφουν σχόλια, γνώμες και ερωτήσεις σχετικά με καθημερινές ειδήσεις ή θέματα με ενδιαφέρον, να εκφράσουν τις απόψεις τους για θέματα φοίτησης στην τάξη, όπως δραστηριότητες που έκαναν στην τάξη και να πουν τι σκέφτονται για αυτά. Επίσης, μπορούν να ζητήσουν από τους μαθητές να δημιουργήσουν και να διατηρήσουν

ένα δικό τους blog ή και ένα ομαδικό blog, με θέμα του ενδιαφέροντος τους, που όμως να έχει σχέση με την τάξη ή το μάθημα, έτσι ώστε να μάθουν να ιστολογούν (Huetten, 2006).

Υπάρχουν διάφορα προγράμματα για τη δημιουργία ενός blog, όπως το Blogger, το Edublogs κ.α.. Παρακάτω θα αναφέρουμε τα βήματα για τη δημιουργία ενός blog, στο Blogger, το οποίο είναι και το πιο συχνά χρησιμοποιούμενο. Χρειάζονται τέσσερα απλά βήματα για να δημιουργήσετε ένα blog (GreekLis, 2010). Αρχικά πρέπει να δημιουργήσετε ένα λογαριασμό στο Gmail και να τον εισάγετε στο αντίστοιχο πεδίο. Αυτή τη διεύθυνση θα τη χρησιμοποιείτε για είσοδο στο Blogger και σε άλλες υπηρεσίες Google. Έπειτα πρέπει να δώσετε ένα όνομα στο blog σας. Μόλις γίνει αυτό, θα πρέπει να επιλέξετε ένα πρότυπο για το blog σας, ώστε να εμφανίζεται το blog σας, όπως εσείς το θέλετε. Αν τώρα θέλετε να αναρτήσετε ένα σχόλιο, ένα άρθρο ή ένα βίντεο, επιλέγετε από το μενού, «Αναρτήσεις» και το δημοσιεύετε. Έχετε δημιουργήσει με επιτυχία το blog σας.

3.3 Ιστοσελίδες Κοινωνικής Δικτύωσης

Η θητεία των κοινωνικών δικτύων είναι το κύριο συστατικό του Web 2.0 (Bartlett-Bragg, 2007). Ένα κοινωνικό δίκτυο είναι μια web-based υπηρεσία που παρέχει τρόπους στους χρήστες για να αλληλεπιδρούν, καθώς και τη δημιουργία κοινοτήτων που έχουν κοινά ενδιαφέροντα. Οι χρήστες μπορούν να συνεισφέρουν με το περιεχόμενό τους και συνεπώς το περιεχόμενο αυτό γίνεται πλουσιότερο ή πιο ακριβές και περισσότεροι άνθρωποι μπορούν να το χρησιμοποιήσουν (Styles, 2006). Κοινωνικά δίκτυα όπως το Facebook και το Twitter έχουν γίνει πολύ δημοφιλή και προσελκύουν εκατομμύρια χρήστες καθημερινά.

Τι είναι αυτό που τα κάνει τόσο δημοφιλή και ελκυστικά; Οι ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης είναι δωρεάν, προσφέρουν εύκολη ανταλλαγή πληροφοριών, επιλογή πρόσβασης και προστασίας της ιδιωτικής ζωής των χρηστών και εύκολη εύρεση ατόμων και ομάδων με κοινά ενδιαφέροντα. Δημιουργούν ένα περιβάλλον συνεργασίας, το οποίο στηρίζει την ενεργή μάθηση και την αλληλεπίδραση των μαθητών με το σχολείο και τους συμμαθητές τους, αυξάνοντας το ενδιαφέρον τους για το μάθημα (Kayri, & Çakir, 2010). Ήδη, κάποια

πανεπιστήμια έχουν αρχίσει να ενσωματώνουν σελίδες κοινωνικής δικτύωσης στις αίθουσες.

3.3.1 Facebook

Το Facebook ιδρύθηκε το 2004, από τον Mark Zuckerberg και τρεις συγκατοίκους του στο κολλέγιο. Αρχικά προοριζόταν για τους φοιτητές του Χάρβαρντ, αλλά σταδιακά επεκτάθηκε σε άλλα 2.000 κολλέγια στις Ηνωμένες Πολιτείες (Ellison, Steinfield, & Lampe, 2007). Τη στιγμή που γράφεται αυτό το κείμενο, το Facebook μετράει 574 εκατομμύρια ενεργούς χρήστες, οι οποίοι έχουν ανεβάσει συνολικά το 2010 περισσότερες από 2,7 εκατομμύρια φωτογραφίες και έχουν μοιραστεί περίπου ένα εκατομμύριο συνδέσεις (CheckFacebook.com, 2010).

Το Facebook είναι ένας πολύ καλός τρόπος για να συναντήσετε φίλους και να κρατήσετε επαφή. Αφού προσθέσετε ένα φίλο στο Facebook, στη λίστα επαφών σας, θα ξέρετε πότε πρόκειται να προσθέσει κάτι στο λογαριασμό του ή θα ενημερώσει το προφίλ του. Μπορείτε να γίνετε μέλος σε κάποια ομάδα του Facebook, ώστε να συναντήσετε ανθρώπους σαν εσάς, με κοινά ενδιαφέροντα ή να περιηγηθείτε σε διάφορα προφίλ για να βρείτε συμμαθητές, συναδέλφους ή νέους φίλους.

3.3.1.1 Χρήση Facebook στην εκπαίδευση

Το Facebook είναι μια online κοινότητα κοινωνικής δικτύωσης που έχει γίνει δημοφιλής σε ακαδημαϊκά ιδρύματα. Τα μέλη τους μπορούν να δημιουργήσουν προφίλ για τον εαυτό τους, να δημιουργήσουν και να συμμετέχουν σε ομάδες με άλλα μέλη, να κάνουν φίλους, να μοιραστούν φωτογραφίες και μηνύματα. Μεγάλο σύνολο μαθητών χρησιμοποιεί το Facebook στην καθημερινότητά του, οπότε και οι εκπαιδευτικοί έχουν αρχίσει να εξετάζουν το ενδεχόμενο ενσωμάτωσης του στο πρόγραμμα σπουδών τους. Πολλοί εκπαιδευτικοί έχουν αρχίσει να δημιουργούν λογαριασμούς στο Facebook, ώστε να μπορούν να επικοινωνούν με τους μαθητές τους (Hewitt & Forte, 2006). Το Facebook είναι εξοπλισμένο με ηλεκτρονικούς πίνακες ανακοινώσεων, άμεσα μηνύματα, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, και

δυνατότητα υποβολής βίντεο και εικόνας. Ο καθένας μπορεί να δημοσιεύσει πληροφορίες και να συνεργαστεί.

Στο Facebook οι μαθητές συμμετέχουν ενεργά. Μπορούν να χρησιμοποιούν το Facebook για να επικοινωνήσουν με τους συμμαθητές τους για ερωτήσεις σχετικά με το μάθημα, καθώς και για να συνεργαστούν στα πλαίσια μιας εργασίας σε ένα online περιβάλλον. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να επικοινωνήσουν με τους μαθητές τους, όσον αφορά το μάθημα, ανακοινώσεις, αναθέσεις εργασιών, προσεχείς εκδηλώσεις, χρήσιμα links κλπ. Υπάρχουν διάφοροι τρόποι με τους οποίους μπορούν οι καθηγητές να ενσωματώσουν το Facebook στο μάθημά τους. Ένας εκπαιδευτικός μπορεί να δημιουργήσει μια προσωπική σελίδα στο Facebook, την οποία θα χρησιμοποιήσει για να επικοινωνεί με τους μαθητές του, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου Facebook, chat ή κάνοντας διάφορα post. Μπορεί επίσης, να δημιουργήσει μια σελίδα για μια συγκεκριμένη κατηγορία, ώστε να ωθήσει τους μαθητές του να δημιουργήσουν μια σελίδα στο Facebook, η οποία θα αφορά μια συγκεκριμένη κατηγορία σχετική με το μάθημα. Έτσι, οι μαθητές μέσω αυτής της σελίδας θα μπορούν να επικοινωνούν με άλλους μαθητές και με τους καθηγητές τους και να ανταλλάσουν απόψεις σχετικά με αυτή την κατηγορία. Τέλος, θα μπορούσαν να ενσωματώσουν εφαρμογές Facebook (Muñoz, & Towner, 2009). Πρόσφατα, το Facebook έχει ανοίξει την ανάπτυξη downloadable εφαρμογών, οι οποίες μπορούν να συμπληρώσουν περαιτέρω τις εκπαιδευτικές λειτουργίες του Facebook (CollegeDegree.com, 2008).

Όλες αυτές οι δραστηριότητες μπορούν να οδηγήσουν στη θετική αλληλεπίδραση καθηγητή-μαθητή, αλλά είναι σημαντικό να διατηρηθεί ένα επίπεδο επαγγελματισμού που δεν διασχίζει τα σύνορα της σχέσης διδασκαλίας-μαθητή. Οι καθηγητές μπορούν απλά να ενημερώσουν τους μαθητές τους ότι διαθέτουν λογαριασμό στο Facebook, αλλά δεν συνιστάται να προσκαλούν τους μαθητές τους στο Facebook. Επίσης, μπορούν να παραθέτουν ένα θέμα ή ένα βίντεο προς συζήτηση, ωθώντας τους να κάνουν ερωτήσεις και σχολιασμό πάνω σε αυτό. Θα πρέπει πάντα όμως να δίνεται μια εναλλακτική επιλογή επικοινωνίας, για τους μαθητές που δεν έχουν ή δεν θέλουν να δημιουργήσουν προφίλ στο Facebook.

Το Facebook θα μπορούσε να προταθεί ως ένα αποτελεσματικό περιβάλλον μάθησης, ως μια εναλλακτική λύση στις παραδοσιακές μεθόδους διδασκαλίας, η οποία μπορεί να αυξήσει την αλληλεπίδραση μαθητή-καθηγητή και

των μαθητών μεταξύ τους. Βέβαια, υπάρχουν και αυτοί οι οποίοι βλέπουν με καχυποψία την ένταξη του Facebook στο μάθημα. Υπάρχει η πεποίθηση ότι δεν εξυπηρετεί ένα ακαδημαϊκό σκοπό, οι μαθητές μπορεί να μη θέλουν να βλέπουν οι καθηγητές τους κάποιες προσωπικές τους πληροφορίες και γενικά υπάρχει μια ανησυχία για την ιδιωτική ζωή καθηγητών και μαθητών. Η αλήθεια είναι ότι και οι έρευνες που έχουν γίνει σχετικά με την χρήση των κοινωνικών δικτύων στην εκπαίδευση είναι ελάχιστες και έτσι δεν μπορούμε να έχουμε μια σαφή εικόνα για την ένταξη τους.

3.3.2 Twitter

Το Twitter εγκαινιάστηκε επίσημα τον Οκτώβριο του 2006 από την Obvious Corp. Οι χρήστες του Twitter, έκαναν tweeting 5.000 φορές την ημέρα το 2007. Μέχρι το 2008, ο αριθμός ήταν 300.000 και μέχρι το 2009 είχε αυξηθεί σε 2,5 εκατομμύρια ανθρώπους την ημέρα. Τα tweets αυξήθηκαν 1.400% πέρυσι σε 35 εκατομμύρια ανά ημέρα. Σήμερα, υπάρχουν 106 εκατομμύρια λογαριασμοί και βλέπουμε 50 εκατομμύρια tweets ανά ημέρα, που είναι κατά μέσο όρο 600 tweets ανά δευτερόλεπτο (Twitter blog, 2010).

Το Twitter είναι η πιο δημοφιλής microblogging εφαρμογή. Το microblogging είναι μια τεχνολογία Web 2.0 που αφήνει τους χρήστες να δημοσιεύουν online σύντομες ενημερώσεις κειμένου, συνήθως λιγότερο από 140-200 χαρακτήρες.

Μετά τη δημιουργία ενός λογαριασμού, σε λίγα δευτερόλεπτα, ένας χρήστης μπορεί να ξεκινήσει το twittering. Οι χρήστες του ονομάζονται Twitterers και μπορούν να στέλνουν και να λαμβάνουν μηνύματα μέσω διαδικτύου, SMS, άμεσων μηνυμάτων, καθώς και από εφαρμογές τρίτων. Τα posts μπορούν να είναι έως 140 χαρακτήρες το καθένα. Κάθε post ονομάζεται tweet. Κάθε χρήστης είναι σε θέση να παρακολουθεί τα posts των άλλων χρηστών, τα οποία εμφανίζονται στο προφίλ, κάτω από το Following. Έτσι, ο χρήστης γίνεται Follower.

Ο Larson (2010) αναφέρει ότι το Twitter λειτουργεί ως μέσο μετάδοσης, ως εργαλείο αναφοράς, όπως μια μηχανή αναζήτησης και ως οργανωτής πληροφοριών από τρίτους. Οι άνθρωποι μπορούν να επικοινωνούν, να αναζητούν

πληροφορίες και συμβουλές σε προσωπικό ή επαγγελματικό επίπεδο, να ανταλλάσουν απόψεις για ένα επίκαιρο σημαντικό γεγονός, για το αγαπημένο τους βιβλίο, για το βίντεο της ημέρας, για μια εικόνα, για πολιτική, για ένα post ή ακόμα και για το χρονοδιάγραμμα μιας σύσκεψης.

3.3.2.1 Χρήση Twitter στην εκπαίδευση

Το Twitter είναι ένα από τα πιο δημοφιλή κοινωνικά δίκτυα, που χρησιμοποιείται παγκοσμίως και κυρίως στην εκπαίδευση. Είναι ουσιαστικά μια πιθανή εναλλακτική λύση στα e-mail, τα άμεσα μηνύματα και τα φόρουμ συζητήσεων, ως τρόπος επικοινωνίας με τους μαθητές. Το Twitter μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως εργαλείο για συνεργατική αναζήτηση, ως ένας τρόπος για να ξεκινήσουν οι μαθητές να επικεντρώνονται και να συζητούν θέματα με συνοπτικό τρόπο. Μπορείτε να ρυθμίσετε το λογαριασμό σας στο Twitter, να είναι ιδιωτικός ή δημόσιος. Με έναν ιδιωτικό λογαριασμό, οι θέσεις σας είναι διαθέσιμες μόνο σε twitterers που εσείς έχετε επιλέξει να σας ακολουθήσουν. Αυτή είναι ίσως η προτιμώμενη προσέγγιση για τη χρήση του στην τάξη (Lew, 2007).

Το Twitter έχει θετικό αντίκτυπο στην εκπαίδευση για τους εξής λόγους (Grosseck, & Holotescu, 2008; Jones, 2008) :

- ✓ Δημιουργεί το αίσθημα μιας κοινότητας, όπου οι μαθητές μπορούν να συνομιλούν μεταξύ τους, για ένα μάθημα, εντός και εκτός τάξης.
- ✓ Σαφήνεια και αποτελεσματική επικοινωνία: Επιτρέπει την πολύ εστιασμένη και συγκεκριμένη ανατροφοδότηση προς τους μαθητές για να βελτιώσουν τον τρόπο σκέψης τους και να βελτιώσουν τις δεξιότητες επεξεργασίας, γραφής και ανάγνωσης. Τους υποχρεώνει δηλαδή να είναι σύντομοι και μέσα στο θέμα.
- ✓ Δίνει τη δυνατότητα παρακολούθησης μιας συνομιλίας μεταξύ μαθητών για ένα συγκεκριμένο θέμα.
- ✓ Οι εκπαιδευτικοί τίθενται στη διάθεση των μαθητών.
- ✓ Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να δημοσιεύσουν σημειώσεις διαλέξεων και υλικό για το μάθημα.
- ✓ Μπορεί να φανεί χρήσιμο για άμεσες ανακοινώσεις σχετικά με το μάθημα.

- ✓ Μπορεί να προσφέρει έναν απλό τρόπο στους συμμετέχοντες ενός συνεδρίου ή ενός εργαστηρίου, για να κοινοποιήσουν τις σκέψεις τους σχετικά με συγκεκριμένες συνεδρίες και δραστηριότητες, με άλλους συμμετέχοντες καθώς και με άτομα τα οποία αδυνατούν να παραστούν.
- ✓ Οι μαθητές μπορούν να χρησιμοποιήσουν tweets, για να στείλουν ερωτήσεις και παρατηρήσεις στην ομάδα, κατά τη συμμετοχή τους στα πλαίσια μιας ομαδικής δραστηριότητας στην τάξη.
- ✓ Συνεργασία μεταξύ σχολείων και χωρών.

3.3.3 LinkedIn

Το LinkedIn είναι ένα site κοινωνικής δικτύωσης, προσανατολισμένο στις επιχειρήσεις. Ξεκίνησε το Μάιο του 2003 και αυτή τη στιγμή έχει πάνω από 90 εκατομμύρια εγγεγραμμένους χρήστες, που εκτείνονται σε περισσότερες από 200 χώρες σε όλο τον κόσμο. Η ιστοσελίδα είναι διαθέσιμη στα Αγγλικά, Γαλλικά, Γερμανικά, Ιταλικά, Πορτογαλικά και Ισπανικά.

Είναι ένα επαγγελματικό δίκτυο, που βοηθάει να βρείτε παλιούς και τωρινούς συμμαθητές και συνεργάτες και να κρατήσετε επαφή, να ψάξετε για μια θέση εργασίας ή για νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες και για να κάνετε ερωτήσεις που αφορούν εργασία και επιχειρήσεις (LinkedIn, 2011).

Το LinkedIn είναι μια βιτρίνα της επαγγελματικής σας πείρας, όπου μπορείτε να παραθέσετε online το βιογραφικό σας, τις ικανότητες και τις συστάσεις σας, και να ξεκινήσετε να προσεγγίζετε μια εταιρία. Παρέχει μια υπηρεσία ανταλλαγής θέσεων εργασίας, η οποία θα σας ανοίξει περισσότερες πόρτες και θα σας συνδέσει με άλλους που έχουν παρόμοια ή ακριβή συμφέροντα (Kooi, 2010; Kiser, 2010).

Επίσης, σας δίνει τη δυνατότητα, όταν θα είστε σε μια νέα θέση εργασίας, να μελετήσετε το προφίλ της εταιρίας και των συναδέλφων σας, ώστε να σας βοηθήσει να μάθετε πιο γρήγορα περισσότερα για την ιστορία, την λειτουργία και τις απαιτήσεις της νέας σας εταιρίας, καθώς και για τους συναδέλφους σας.

3.3.3.1 Χρήση LinkedIn στην εκπαίδευση

Η επιχειρηματική δραστηριότητα και η εύρεση περισσότερων επιχειρηματικών ευκαιριών δεν ήταν ποτέ τόσο εύκολη, πόσο μάλλον για μαθητές που μόλις τελείωσαν την εκπαίδευσή τους και πρέπει να βγουν στην αγορά εργασίας και να ψάξουν από το μηδέν για την πρώτη τους δουλειά. Το LinkedIn, λοιπόν, είναι ένα εργαλείο που μπορεί να βοηθήσει.

Μέσω αυτού, οι καθηγητές μπορούν να διδάξουν επαγγελματισμό. Μπορούν να ενθαρρύνουν τελειόφοιτους για τη δημιουργία επαγγελματικών προφίλ στο LinkedIn. Είτε οι μαθητές αποφοιτούν από το λύκειο είτε από το πανεπιστήμιο, θα επωφεληθούν από την οικοδόμηση ενός επαγγελματικού δικτύου.

Οι απόφοιτοι μπορούν να συζητήσουν και να πάρουν συμβουλές για πραγματικά θέματα που αφορούν την επαγγελματική ζωή και αν έχουν μια ενδιαφέρουσα ερώτηση ή θέμα, μπορούν να πάρουν δεκάδες απαντήσεις σχετικά με αυτή, από ανθρώπους που γνωρίζουν το αντικείμενο.

Η χρήση του LinkedIn, μπορεί να δημιουργήσει μία σχέση διαρκείας μεταξύ του αποφοίτου και του πανεπιστημίου. Πολλά πανεπιστήμια στο εξωτερικό, έχουν αρχίσει να χρησιμοποιούν το LinkedIn, ώστε να οικοδομήσουν ένα δίκτυο αποφοίτων με κοινή συγγένεια για το ίδρυμα. Το πανεπιστήμιο του Princeton, έχει αυτή τη στιγμή 45 ομάδες αποφοίτων στο LinkedIn. Άλλα πανεπιστήμια, όπως το MIT και το DePaul, χρησιμοποιούν επίσης το LinkedIn, ώστε να επικοινωνούν και να συνεργάζονται με τους αποφοίτους τους (Lavrusik, 2009). Το LinkedIn, λοιπόν, μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τα πανεπιστήμια, ώστε να βοηθήσουν τους αποφοίτους τους, να βρουν θέσεις εργασίας και να ξεκινήσουν την επαγγελματική τους σταδιοδρομία.

3.4 Τηλεδιάσκεψη

Τηλεδιάσκεψη είναι η επικοινωνία, μέσω υπολογιστών, δύο η περισσότερων ατόμων ή ομάδων ατόμων, που βρίσκονται σε απόσταση μεταξύ τους. Κατά την τηλεδιάσκεψη γίνεται συγχρόνως οπτική και ακουστική επαφή των

μετεχόντων. Η τηλεδιάσκεψη γίνεται σε πραγματικό χρόνο και επιτρέπει να γίνει ομιλία, συζήτηση, ερωτήσεις και απαντήσεις με ομιλητές και ακροατές σε απόσταση. Η οθόνη του υπολογιστή είναι εκείνη που κάνει δυνατή την οπτική και την ακουστική επαφή.

Υπάρχουν διάφορα εργαλεία, τα περισσότερα από τα οποία είναι και δωρεάν και μπορούν να χρησιμοποιηθούν για μια τηλεδιάσκεψη. Εμείς παρακάτω θα περιγράψουμε ένα από τα πιο γνωστά και συχνά χρησιμοποιούμενο εργαλείο τηλεδιάσκεψης, το Skype.

3.4.1 Skype

Το Skype είναι η κορυφαία εφαρμογή λογισμικού στον κόσμο, που χρησιμοποιεί τεχνολογία VoIP για φωνητική τηλεφωνία, άμεσα μηνύματα και on-line τηλεδιασκέψεις. Είναι ένα δωρεάν λογισμικό, διαθέσιμο σε όλους παγκοσμίως και έχει συνολικά 763 εκατομμύρια χρήστες, ενώ σχεδόν 27,3 εκατομμύρια άνθρωποι χρησιμοποιούν το Skype ταυτόχρονα.

Τα βήματα που πρέπει να ακολουθήσετε για να ξεκινήσετε να το χρησιμοποιείτε, είναι πολύ απλά. Αφού εγκαταστήσετε το λογισμικό Skype στον υπολογιστή σας, ανοίξτε το Skype και συνδεθείτε με το όνομα και τον κωδικό πρόσβασής σας. Αφού συνδεθείτε μπορείτε να αρχίσετε να προσθέτετε επαφές και να αρχίσετε να τις καλείτε. Επίσης, το Skype, σας δίνει τη δυνατότητα να πραγματοποιήσετε on-line τηλεδιασκέψεις με ένα ή περισσότερα άτομα. Για να κάνετε μια τηλεδιάσκεψη με περισσότερα από ένα άτομα, το μόνο που πρέπει να κάνετε είναι να δημιουργήσετε μια ομάδα επαφών και να τους κάνετε πρόσκληση για βίντεο κλήση, ώστε να συνομιλήσετε όλοι μαζί.

3.4.2 Χρήση Skype στην εκπαίδευση

Το Skype είναι ένας δωρεάν και εύκολος τρόπος για τους καθηγητές να βγάλουν τους μαθητές έξω από τα τείχη της παραδοσιακής αίθουσας. Οι μαθητές μπορούν να γράψουν, να μοιραστούν, να μάθουν από τους άλλους μαθητές, να

επικοινωνήσουν με άλλους πολιτισμούς και να διευρύνουν τις γνώσεις τους με καταπληκτικό τρόπο.

Ενώ οι δραστηριότητες αυτές μπορεί να ήταν δύσκολες κατά το παρελθόν λόγω των ταξιδιωτικών εξόδων, έλλειψης χρόνου και ταλαιπωρίας, η τηλεδιάσκεψη μπορεί πλέον να αποτελέσει λύση για τις αποστάσεις και το χρόνο. Εγείρει το ενδιαφέρον και τον ενθουσιασμό για την εκμάθηση και τα σχολεία σε όλο τον κόσμο μπορούν να συνδεθούν μεταξύ τους, να επικοινωνούν και να μοιράζονται τις εμπειρίες στην τάξη. Οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να συνομιλήσουν με άλλους διδάσκοντες, με το συγγραφέα ενός βιβλίου, με το διευθυντή ενός μουσείου, να τους ακούσουν και να τους κάνουν ερωτήσεις. Ενθαρρύνει τους μαθητές να συμμετάσχουν στο διάλογο, σε συζητήσεις, παρουσιάσεις και να μοιράζονται γνώσεις, εμπειρίες και ιδέες (Kennedy, 2005).

Το Skype μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να παρέχει βοήθεια και εκτός σχολείου. Οι καθηγητές μπορούν να είναι διαθέσιμοι ανά τακτά χρονικά διαστήματα μέσα στη μέρα και επίσης αποτελεί καλή λύση αν το σχολείο είναι κλειστό, δίνοντας έτσι τη δυνατότητα στους μαθητές να επικοινωνούν με τους καθηγητές τους (TeachingDegree, 2011). Επίσης, μπορεί να βοηθήσει για μαθητές με ειδικές ανάγκες ή άτομα που είναι άρρωστα κάποια χρονική περίοδο και τα οποία δεν έχουν τη δυνατότητα να παραβρεθούν στην τάξη.

Μπορεί το Skype να είναι μια θαυμάσια ευκαιρία για την επέκταση καταστάσεων μάθησης μέσω φωνής, κειμένου και τηλεδιασκέψεων, αλλά πρέπει και οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές να λαμβάνουν τις απαραίτητες προφυλάξεις για την προστασία της ταυτότητάς τους. Εκπαιδευτικοί και μαθητές μπορούν να επωφεληθούν από τη χρήση του Skype, να μοιραστούν, να βρουν και να παρέχουν πληροφορίες που θα βοηθήσουν τους μαθητές να κατανοήσουν και να εξερευνήσουν τον πραγματικό κόσμο, που βρίσκεται έξω από την τάξη (DiMauro, 2010).

Για να είναι όμως επιτυχής μια τηλεδιάσκεψη, ώστε να μην είναι κουραστική και βαρετή για τους μαθητές, κρίνεται σκόπιμο να εξοικειώνονται εκ των προτέρων οι εκπαιδευτικοί με την τεχνολογία της τηλεδιάσκεψης, να αφιερώνουν αρκετό χρόνο πριν την τηλεδιάσκεψη για την οργάνωση του μαθήματος τόσο σε τεχνολογικό όσο και σε παιδαγωγικό επίπεδο και να υπάρχει πληροφόρηση των

μαθητών σχετικά με τον τρόπο διεξαγωγής του μαθήματος και τους μαθησιακούς στόχους.

Βέβαια, σε πολλές περιπτώσεις, η φυσική επαφή μεταξύ εκπαιδευτικού - μαθητή και για παράδειγμα, ο εργαστηριακός εξοπλισμός παρέχει ένα μέσο ανατροφοδότησης που δεν μπορεί να αντικατασταθεί με οποιαδήποτε σύγχρονη τεχνολογία. Ένα καλό παράδειγμα είναι ένα εργαστήριο φυσικής, όπου οι μαθητές εκτελούν τα διάφορα πειράματα και η εμπειρία τους δεσμεύει όλες τις αισθήσεις - αφή, όραση, ακοή, όσφρηση και σε ορισμένες περιπτώσεις και γεύση. Ακόμη και στα μαθήματα αυτά που μπορούν να γίνουν από απόσταση, πολλοί μαθητές προτιμούν τη φυσική παρουσία όταν δίνεται η δυνατότητα επιλογής. Σε σύγκριση με μια απομακρυσμένη ρύθμιση βέβαια, η φυσική παρουσία σε ένα σχολείο, πανεπιστήμιο, ή οποιοδήποτε άλλο τόπο μάθησης παρέχει μια πιο έντονη εμπειρία και επιτρέπει την καλύτερη συγκέντρωση (Communication, 2009).

3.5 Forum

Το forum είναι μια υπηρεσία όπου σε μια περιοχή ενός ηλεκτρονικού online πίνακα οι χρήστες με ένα κοινό ενδιαφέρον μπορούν να τοποθετήσουν τις απόψεις/σημειώσεις τους πάνω σε ένα θέμα. Είναι ένας τρόπος συνάθροισης ιδεών και ανθρώπων, όπου οι χρήστες μπορούν να υποβάλουν ερωτήσεις, να μοιράζονται πληροφορίες ή να συζητούν τις ιδέες τους.

Το forum έχει τη δική του γλώσσα. Μια ενιαία συζήτηση ονομάζεται «νήμα». Ένα φόρουμ έχει ιεραρχική δομή. Επίσης, οι χρήστες μπορούν να είναι ανώνυμοι και συνήθως δεν χρειάζεται να συνδεθούν για να διαβάσουν υπάρχοντα μηνύματα, αλλά πρέπει να εγγραφούν στο forum και στη συνέχεια να συνδεθούν για να αναρτήσουν μηνύματα.

3.5.1 Fora vs. chat rooms, blogs and wikis

Διαφέρουν από τα chat rooms στο ότι τα μηνύματα αρχειοθετούνται, τουλάχιστον προσωρινά. Επίσης, ανάλογα με το επίπεδο πρόσβασης ενός χρήστη, ένα δημοσιευμένο μήνυμα θα πρέπει να εγκριθεί από κάποιον συντονιστή

πριν καταστεί ορατό. Γενικά, ένα φόρουμ θα πρέπει να στηρίζεται πάνω σε γενικά αποδεκτούς κανόνες χρήσης, που άπτονται του σεβασμού της ελεύθερης διακίνησης ιδεών και απόψεων και γενικά του σεβασμού της προσωπικότητας των συνδιαλεγόμενων. Οι διαχειριστές και συντονιστές ενός forum, θα πρέπει να είναι αμέτοχοι στις συζητήσεις και στην έκθεση των απόψεων μελών και επισκεπτών. Η δουλειά τους θα πρέπει να περιορίζεται απλά και μόνο στην τήρηση των κανόνων χρήσης του forum.

Τα fora, σε αντίθεση με τα wikis, δεν επιτρέπουν στους χρήστες να επεξεργαστούν μηνύματα άλλων χρηστών. Σε αντίθεση με τα blogs, τα fora συνήθως επιτρέπουν σε όλους τους χρήστες να ξεκινήσουν μια νέα συζήτηση ή να απαντήσουν σε μια υπάρχουσα συζήτηση. Αν και πολλά blogs επιτρέπουν στους επισκέπτες να υποβάλουν σχόλια ως απάντηση, ο αριθμός των ανθρώπων που μπορούν να δημιουργήσουν καταχωρήσεις είναι συνήθως πολύ περιορισμένος, και το φάσμα των απόψεων και των πεποιθήσεων σε ένα blog είναι επίσης περιορισμένο.

3.5.2 Χρήση forum στην εκπαίδευση

Σαφώς, η επίτευξη ποιότητας είναι το κύριο μέλημα όλων όσων εμπλέκονται με την online εκπαίδευση (Dykman, & Davis, 2008). Σε άρθρο τους οι Montero, Watts, & Carbonell (2007), αναφέρουν ότι τα fora χρησιμοποιούνται σήμερα σε εκπαιδευτικά περιβάλλοντα, ως ένα εργαλείο για την προώθηση των διαφόρων τρόπων μάθησης που μπορεί να οδηγήσει σε αυξημένα μαθησιακά αποτελέσματα για τους μαθητές. Τα fora μπορούν να γίνουν ένας online συνεργατικός χώρος μάθησης στον οποίο οι κοινότητες θα μπορούν να συμμετέχουν σε μια συζήτηση για ένα θέμα για το οποίο μοιράζονται κοινά συμφέροντα και στόχους. π.χ. στα πλαίσια μιας επερχόμενης εξέτασης ενός μαθήματος, οι μαθητές θα μπορούσαν να μιλήσουν για το μάθημα και να λύσουν τυχόν απορίες σχετικά με αυτό. Οι αλληλεπιδράσεις που παράγονται από αυτό, διευκολύνει τη συμμετοχή των φοιτητών καθώς και την ανάπτυξη των σχέσεων με άλλους φοιτητές ή μέλη της κοινότητας, δημιουργώντας έτσι μια πραγματική κοινότητα μάθησης.

Αυτό που προσφέρει γενικά ένα forum είναι δυνατότητες όπως η δημιουργία νέων θεμάτων, η απάντηση σε θέματα άλλων μελών, η επεξεργασία μηνυμάτων, η λήψη ειδοποιήσεων με e-mail για απαντήσεις σε posts και θέματα που έχει καθορίσει ο χρήστης, η αποστολή προσωπικών μηνυμάτων σε άλλα μέλη και η δημιουργία μιας λίστας επαφών, ώστε να μπορεί ο κάθε χρήστης να δει ποιοι φίλοι του είναι online.

Επίσης, προσφέρει τη δυνατότητα προσθήκης εκδηλώσεων στο ημερολόγιο του φόρουμ. Από προεπιλογή, το forum έχει ένα ημερολόγιο που μπορεί να προβληθεί και να χρησιμοποιηθεί από όλα τα μέλη. Τα μέλη μπορούν να προσθέσουν μελλοντικά γεγονότα που μπορεί να ενδιαφέρουν την κοινότητα. π.χ. μια μελλοντική επίσκεψη ενός ομιλητή ή μια παρουσίαση εργασιών. Ο χρήστης μπορεί επίσης να εγγραφεί για να πάρει ειδοποιήσεις μέσω email σχετικά με επερχόμενες εκδηλώσεις (vBulletin, 2011).

The screenshot shows the Steki forum interface. At the top, there is a logo for 'Steki' and a search bar. Below the logo is a navigation menu with links for 'ΑΡΧΙΚΗ', 'ΦΟΡΟΥΜ', 'ΒΟΗΘΕΙΑ', 'ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ', 'ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ', 'ΠΡΟΦΙΛ', 'ΤΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΜΟΥ', 'ΜΕΛΗ', and 'ΑΠΟΣΥΝΔΕΣΗ'. The main content area is titled 'FORUM ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΑΤΕΙΘ «FORUM»'. It features a 'Νέα' (New) section with a message about email access. Below this is a 'ΓΕΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ' (General Topics) section with a table of topics.

Εικονίδιο	Τίτλος	Μηνύματα	Τελευταίο μήνυμα
	Επικαιρότητα Θέματα που βρίσκονται στο προσκήνιο!! Συντονιστές: <i>Reverser, Newbie</i>	4214 μηνύματα 369 θέματα	Τελευταίο μήνυμα από <i>magician</i> σε <i>An: Χαροπέδες στους δια...</i> στις Σήμερα στις 04:05:57 μμ
	Αγγελίες Το πάρε δώσε του στεκιού... Συντονιστές: <i>Reverser, Newbie</i>	475 μηνύματα 157 θέματα	Τελευταίο μήνυμα από <i>Newbie</i> σε <i>An: Mountain bike αχρησι...</i> στις Σήμερα στις 02:42:54 μμ
	Άλλα θέματα Θέματα που δεν κατατάσσονται σε άλλες κατηγορίες Συντονιστές: <i>Reverser, Newbie</i>	21577 μηνύματα 147 θέματα	Τελευταίο μήνυμα από <i>peris</i> σε <i>An: Τι επιβάρυνση επιφέρ...</i> στις Σήμερα στις 04:51:53 μμ

Below the table is a section for 'ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ' with a 'Νέα του Ιδρύματος' link and 6586 μηνύματα.

Σχήμα 2. Forum τμήματος Πληροφορικής

Μπορούν να οριστούν συγκεκριμένα δικαιώματα πρόσβασης σε κάθε χρήστη, στα πλαίσια μιας ομάδας. Ακόμα, μπορεί να υπάρξει έγκριση των διάφορων δημοσιεύσεων, απαντήσεων, καθώς και καταχωρίσεων πριν

τοποθετηθούν στο φόρουμ. Τα θέματα μπορούν να προστατευτούν με κωδικό πρόσβασης. Επίσης, με τη χρήση ειδικών φίλτρων μπορούν να μπλοκαριστούν αισχρά σχόλια και οποιοδήποτε μη επιθυμητό περιεχόμενο.

3.6 Κοινή χρήση και επεξεργασία βίντεο

Η χρησιμοποίηση του Internet ως ένα τηλεοπτικό κανάλι διανομής ξεκίνησε περίπου πριν από μία δεκαετία. Η πρώτη χρήση ήταν περιορισμένη από την ικανότητα των υπολογιστών να επεξεργάζονται βίντεο και από την ικανότητα του διαδικτύου να μεταφέρει μεγάλα αρχεία βίντεο. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 10 ετών, η κατάσταση έχει αλλάξει τελείως. Με την εκθετική αύξηση των ευρυζωνικών συνδέσεων στο Διαδίκτυο και τις βελτιωμένες προδιαγραφές των υπολογιστών, οι νέοι φορείς παροχής υπηρεσιών, όπως το YouTube, έχουν εμφανιστεί, επιτρέποντας στους χρήστες να καταγράφουν βίντεο και να το δημοσιεύουν εύκολα, ώστε να μπορούν να το δουν εκατομμύρια άνθρωποι σε όλο τον κόσμο (Publishing and Sharing, 2009).

3.6.1 YouTube

Το YouTube είναι ένας δημοφιλής διαδικτυακός τόπος, ο οποίος επιτρέπει αποθήκευση, αναζήτηση και αναπαραγωγή ψηφιακών βίντεο. Δημιουργήθηκε το Φεβρουάριο του 2005 και τον Οκτώβριο του 2006, η εταιρεία αγοράστηκε από την Google για 1,65 δισεκατομμύρια δολάρια. Σήμερα λειτουργεί ως θυγατρική της Google. Το YouTube έχει προσαρμοστεί τοπικά σε 25 χώρες και 38 γλώσσες και σήμερα ξεπερνά τις 2 δισεκατομμύρια προβολές την ημέρα. Εκατοντάδες εκατομμύρια χρήστες από όλο τον κόσμο μεταφορτώνουν εκατοντάδες χιλιάδες βίντεο καθημερινά - περισσότερες από 24 ώρες βίντεο μεταφορτώνονται κάθε λεπτό.

Οι μη εγγεγραμμένοι χρήστες μπορούν να παρακολουθήσουν τα περισσότερα βίντεο στην ιστοσελίδα, ενώ οι εγγεγραμμένοι χρήστες έχουν τη δυνατότητα να ανεβάσουν απεριόριστο αριθμό βίντεο. Το μόνο που χρειάζεται για την εγγραφή ενός χρήστη, είναι η δημιουργία ενός λογαριασμού YouTube. Μετά

από αυτό, ο χρήστης μπορεί να παρακολουθήσει και να αποθηκεύσει απεριόριστο αριθμό βίντεο με χρονικό όριο δεκαπέντε λεπτών το κάθε βίντεο και μέγεθος αρχείου 2 GB. Επίσης, για την προβολή ενός βίντεο απαιτείται η εγκατάσταση του Adobe Flash Player.

Το YouTube αποτελείται από μια μεγάλη ποικιλία περιεχομένου βίντεο συμπεριλαμβανομένων των κινηματογραφικών και των τηλεοπτικών clips και μουσικών βίντεο. Μια τυπική ιστοσελίδα YouTube περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία (YouTube, 2010a) :

- ✓ Τίτλος: βασικός τίτλος του βίντεο.
- ✓ Εμφανίσεις: αφορά το πόσες φορές έχει παρακολουθηθεί ένα βίντεο, ώστε να φαίνεται ποια είναι τα πιο δημοφιλή.
- ✓ Βαθμολογία: ένα βίντεο μπορεί να βαθμολογηθεί από τους εγγεγραμμένους χρήστες, ώστε ένας χρήστης να μπορεί να πει εάν του αρέσει ένα βίντεο ή όχι.
- ✓ Ετικέτες – λέξεις κλειδιά που καθορίζονται από το πρόσωπο που έχει ανεβάσει το βίντεο.
- ✓ Σχόλια: κάθε χρήστης μπορεί να αφήσει σχόλια σε κάθε βίντεο και να πατήσει το κουμπί "Μου αρέσει" καθώς επίσης και να βαθμολογήσει τα σχόλια άλλων χρηστών.
- ✓ Σημαία: δίνει τη δυνατότητα στο χρήστη να δείξει ένα βίντεο που έχει ακατάλληλο περιεχόμενο.
- ✓ Κανάλια: αφορούν τις ομάδες περιεχομένου.
- ✓ Σχετικά βίντεο: καθορίζονται από τον τίτλο και τις ετικέτες και εμφανίζονται στα δεξιά του κάθε βίντεο.

Το YouTube σέβεται τα πνευματικά δικαιώματα και υποστηρίζει την ελευθερία του λόγου. Ακολουθεί, όμως κάποιους συγκεκριμένους κανόνες, ώστε να μη γίνεται κατάχρηση του ιστοτόπου. Γι' αυτό, απαγορεύει τη δημιουργία και δημοσίευση πορνογραφικού ή ρητά σεξουαλικού περιεχομένου, ανηλίκων που καπνίζουν ή καταναλώνουν αλκοόλ ή κάνουν άλλες δραστηριότητες, όπως κακοποίηση ζώων, χρήση ναρκωτικών ή κατασκευή εκρηκτικών. Επίσης, δεν επιτρέπει σκηνές υπερβολικής ή αναίτιας βίας, ανάρμοστων βίντεο με ατυχήματα,

πτώματα ή παρόμοιες σκηνές με σκοπό να προκαλέσουν σοκ ή αποστροφή (YouTube, 2010b).

3.6.2 Χρήση YouTube στην εκπαίδευση

Οι μαθητές σήμερα έχουν μεγαλώσει μέσα σε ένα κόσμο διάχυτης τεχνολογίας, όπως κινητά τηλέφωνα, ψηφιακές κάμερες κλπ. Απορροφούν τις πληροφορίες γρήγορα, σε εικόνες και βίντεο, καθώς και κείμενο, από πολλαπλές πηγές ταυτόχρονα. Η κοινή χρήση βίντεο ανάμεσα σε μαθητές είναι εύκολη, διασκεδαστική και αυξάνει το ποσοστό συμμετοχής. Άλλωστε, η εκπαίδευση με χρήση πολυμέσων και άλλα οπτικά βοηθήματα ήταν πάντα ένα ενισχυτικό εργαλείο στη διδασκαλία (Karimi, 2006). Έτσι, πολλοί εκπαιδευτικοί έχουν αρχίσει να αναγνωρίζουν την εκπαιδευτική αξία του YouTube, γιατί είναι απλό στη χρήση και μπορεί να είναι μια ιδιαίτερα χρήσιμη πηγή για online μαθητές που θα μπορούσαν να επωφεληθούν από μια πιο οπτική εμπειρία μάθησης.

Πανεπιστήμια όπως το MIT, το Yale, το Χάρβαρντ, του Στάνφορντ άνοιξαν το δρόμο για τη χρησιμοποίηση του YouTube στην εκπαίδευση, δημοσιεύοντας διαλέξεις στο YouTube. Για να ενισχυθεί η προσπάθεια αυτή, το YouTube το 2009 δημιούργησε το YouTube EDU, το οποίο συγκεντρώνει χιλιάδες διαλέξεις από πανεπιστήμια, οι οποίες είναι εντελώς δωρεάν. Το YouTube EDU (Σχήμα 3) περιλαμβάνει διαλέξεις σχετικά με ανθρωπιστικές επιστήμες, δημοσιογραφία και MME, επιστήμη, ιατρική, ιστορία, καλές τέχνες και design, κοινωνικές επιστήμες, λογοτεχνία, μαθηματικά, μηχανική, νομική κλπ.

The screenshot shows the YouTube EDU interface. At the top, there is a search bar and navigation links for 'Αναζήτηση', 'Περιήγηση', and 'Μεταφόρτωση'. The main content area features a grid of video thumbnails with the following details:

Channel	Video Title	Duration	Views
UNSW	Breaking the Guinness world	3:46	58667 προβολές
OhioStateUniversity	What it means to be a Buckeye	5:45	21765 προβολές
Harvard	Let the World Go Forth	12:19	18505 προβολές
Northeastern	Northeastern Men's Basketball vs...	2:03	15139 προβολές
CarnegieMellonU	Steelers Opera XLV	2:33	8699 προβολές

The left sidebar lists various educational categories such as 'Επιχειρήσεις', 'Εκπαίδευση', 'Μηχανική', 'Καλές τέχνες & ντζάν', 'Υγεία & Ιατρική', 'Ιστορικό', 'Ανθρωπιστικές επιστήμες', 'Δημοσιογραφία και ΜΜΕ', 'Νομικά', 'Λογοτεχνία', 'Μαθηματικά', 'Επιστήμη', and 'Κοινωνική επιστήμη'. The bottom of the sidebar indicates 'Συνιστάται για σας'.

Σχήμα 3 : YouTube EDU

Το YouTube διαθέτει χιλιάδες εκπαιδευτικά βίντεο. Είναι ένα αξιόλογο συμπλήρωμα των παραδοσιακών μεθόδων διδασκαλίας και όχι αντικατάστασή τους. Τα βίντεο αυτά προσφέρουν πολυμεσική εμπειρία, αυτόνομη μάθηση, ενίσχυση της κριτικής σκέψης και του γραπτού λόγου κλπ. Περιλαμβάνει επιδείξεις βίντεο, συζητήσεις με συμμαθητές και εκπαιδευτικούς, ζωντανή διδασκαλία μέσω ψηφιακών λευκοπινάκων και άλλες διαδραστικές λειτουργίες (IT Training, 2010).

Το βίντεο είναι ένα αποτελεσματικό καταλυτικό εργαλείο, το οποίο διευκολύνει την συζήτηση και την ανάλυση στην τάξη και επιτρέπει στο μαθητή να πειραματιστεί με νέα μέσα για τη μετάδοση πληροφοριών και γνώσεων (Duffy, 2008). Το YouTube παρέχει μια πλατφόρμα για τους μαθητές, ώστε να γίνουν οι ίδιοι δημιουργοί περιεχομένου και να μην είναι απλά θεατές περιεχομένου. Απλά γνωρίζοντας ότι κάποιος εκεί έξω μπορεί να τους ακούσει, έχουν ένα αρκετά μεγάλο κίνητρο για να μιλήσουν (Adam, & Mowers, 2007). Ένας εκπαιδευτικός, θα μπορούσε να ζητήσει από τους μαθητές να βρουν κάποια βίντεο που να αφορούν κάποιο συγκεκριμένο θέμα και στη συνέχεια, να τα σχολιάσουν και να συζητήσουν γι' αυτά. Επίσης, θα μπορούσε στα πλαίσια ενός μαθήματος να τους ζητήσει να συνεργαστούν, ώστε να δημιουργήσουν ένα εκπαιδευτικό βίντεο για ένα

συγκεκριμένο θέμα ή με οδηγίες για το πώς να κάνουν κάτι και να το ανεβάσουν στο YouTube και για το οποίο θα μπορούσαν να μοιραστούν τις απόψεις τους και να το σχολιάσουν. Επίσης, οι εκπαιδευτικοί θα μπορούσαν με τη σειρά τους να κάνουν το ίδιο, να ανεβάσουν διαλέξεις σχετικές με κάποιο μάθημα ή αντικείμενο, που θα βοηθούσε τους φοιτητές ή και να τους υποδείξει ο ίδιος βίντεο που θα βοηθούσαν στη μελέτη ενός μαθήματος ή στην καλύτερη κατανόηση του.

Το YouTube είναι μια ευκαιρία για επαναπροσδιορισμό της παραδοσιακής εκπαίδευσης με τη συμμετοχή μαθητών σε μια μορφή περισσότερο προσαρμοσμένη στη σύγχρονη εποχή. Αρκετά σεβαστά ακαδημαϊκά ιδρύματα, όπως το Harvard Kennedy School, το πανεπιστήμιο του Berkeley, της Νότιας Ουαλίας, της Νότιας Καλιφόρνιας κ.α. έχουν κάνει συμφωνίες με το YouTube που τους επιτρέπουν να δημιουργήσουν κανάλια ή εξατομικευμένες περιοχές που οργανώνονται από τα σχολεία για το YouTube και περιλαμβάνουν διαλέξεις και βίντεο από την σχολή, το προσωπικό και τους φοιτητές, καθώς και γενικές πληροφορίες για το σχολείο (Cardine, 2008).

3.7 Εφαρμογές δημιουργίας κειμένου, παρουσιάσεων, υπολ/κών φύλλων

Σύγχρονες προσεγγίσεις στη διδασκαλία και τη μάθηση οι οποίες τονίζουν τη σημασία της συλλογικής κατασκευής της γνώσης, απαιτούν εργαλεία που διευκολύνουν τη συλλογική παραγωγή των αντικειμένων της γνώσης, σε πραγματικό χρόνο και από διαφορετικές τοποθεσίες.

3.7.1 Google Docs

Το Google Docs είναι μια ποικιλία από ηλεκτρονικά έγγραφα, όπως ο επεξεργαστής κειμένου, τα υπολογιστικά φύλλα, οι παρουσιάσεις, οι φόρμες και το σχέδιο, τα οποία προσφέρονται δωρεάν από την Google (Google Apps for Education, 2010). Όλα αυτά που μπορούσε να κάνει ένας χρήστης σε Word, Excel και PowerPoint, μπορούν να γίνουν και από το Google Docs πολύ εύκολα σε μια ηλεκτρονική έκδοση που μπορεί να αποθηκευτεί και να είναι προσβάσιμη από

οποιοδήποτε σημείο του κόσμου μέσω ενός browser και μιας σύνδεσης στο Internet. Επιτρέπει στους χρήστες να δημιουργούν και να επεξεργάζονται έγγραφα σε απευθείας σύνδεση, ενώ συνεργάζεται σε πραγματικό χρόνο με άλλους χρήστες. Το μέγεθος των αρχείων που μπορεί να αποθηκεύσει ένας χρήστης φτάνει το 1GB.

Για να χρησιμοποιήσετε το Google Docs, θα πρέπει να δημιουργήσετε ένα λογαριασμό Google. Μόλις συνδεθείτε, θα σας μεταφέρει στην ομάδα εργασίας, όπου μπορείτε να δείτε τι είδους έγγραφα μπορείτε να δημιουργήσετε και να αποθηκεύσετε. Κάνοντας κλικ στην επιλογή «Δημιουργία νέου», ανοίγει αυτόματα μια μπάρα, από την οποία μπορείτε να επιλέξετε το έγγραφο που επιθυμείτε να δημιουργήσετε. Το Google Docs, δεν επιτρέπει μόνο τη δημιουργία εγγράφων μέσα σ' αυτό, αλλά δίνει τη δυνατότητα στο χρήστη να ανεβάσει αρχεία από τον υπολογιστή του και να τα επεξεργαστεί με το Google Docs.

3.7.2 Χρήση Google Docs στην εκπαίδευση

Το Google Docs επιτρέπει σε περισσότερα από ένα άτομα να εργαστούν στο ίδιο έγγραφο κάθε φορά. Έτσι, σε μια κατάσταση μάθησης, το Google Docs μπορεί να χρησιμοποιηθεί από μια ομάδα φοιτητών που εργάζονται μαζί σε ένα έργο. Όλα τα μέλη της ομάδας μπορούν να ασχοληθούν με το ίδιο έγγραφο, από διαφορετικές τοποθεσίες, σε απευθείας σύνδεση. Οι μαθητές δεν χρειάζεται να στέλνουν πλέον αρχεία μέσω e-mail στα άλλα μέλη της ομάδας. Αυτό επιτρέπει τη συνεργασία της ομάδας σε πραγματικό χρόνο, χωρίς την καθυστέρηση της αναμονής και το πέρα δώθε του ίδιου αρχείου, μέχρι να ολοκληρωθεί το έργο (DocsSupport, 2008).

Ένα άλλο σημαντικό χαρακτηριστικό που θέτει το Google Docs, είναι η ιστορική αναθεώρηση, η οποία βοηθά όχι μόνο να παρακολουθείτε τις αλλαγές που έχουν γίνει, αλλά παρέχει πληροφορίες για τους συντάκτες του έργου και επιτρέπει να γυρίσετε σε οποιαδήποτε από τις προηγούμενες εκδόσεις του εγγράφου επιθυμείτε. Επίσης, αν χρειαστεί να επισημάνετε, να ρωτήσετε ή να εξηγήσετε κάτι σχετικά με την εργασία σας, μπορείτε απλά να το κάνετε μέσω του sidebar chat (Meloni, 2010).

Οι εκπαιδευτικοί που χρησιμοποιούν το Google Docs, μπορούν να δημοσιεύουν ανακοινώσεις σχετικά με επικείμενες εργασίες και να παρακολουθήσουν την πρόοδο των φοιτητών μέσω μιας διαδραστικής διαδικασίας, η οποία τους επιτρέπει να παρέχουν καθοδήγηση, ενώ ο σπουδαστής θα εξακολουθεί να εργάζεται για το έργο. Μέσα από την ιστορία αναθεωρήσεων, ο εκπαιδευτής μπορεί να δει καθαρά ποιοι μαθητές εργάστηκαν για το συγκεκριμένο έργο και πότε. Π.χ. αν ένας μαθητής λέει ότι εργαζόταν σε κάποια εργασία κατά τη διάρκεια των τελευταίων δύο εβδομάδων, θα είναι τεκμηριωμένο.

Οι μαθητές θα διαπιστώσουν ότι το Google Docs μπορεί να τους βοηθήσει να παραμένουν οργανωμένοι. Δεν χρειάζεται να θυμούνται να σώσουν πια το έγγραφό τους, για να μη χαθεί, γιατί στο Google Docs συμβαίνει αυτόματα. Είναι εύκολο να συνεργάζονται online με τους συμμαθητές τους, ακόμη και όταν δεν βρίσκονται στην ίδια θέση, και μπορούν να πάρουν ανατροφοδότηση εύκολα από εκπαιδευτικούς, γονείς, συγγενείς και δασκάλους και να πληκτρολογήσουν ενημερώσεις ανά πάσα στιγμή από οπουδήποτε (Google for Educators, 2011).

Υπάρχουν πολλοί τρόποι που οι εκπαιδευτικοί μπορούν να χρησιμοποιήσουν το Google Docs στην τάξη. Εδώ είναι μερικοί από αυτούς (Google Docs, 2011) :

- ✓ Προώθηση της συνεργασίας και της δημιουργικότητας μιας ομάδας, αφού οι μαθητές καταγράφουν τα σχέδια της ομάδας τους σε ένα ενιαίο έγγραφο.
- ✓ Παρακολούθηση των βαθμών, των παρουσιών ή οποιονδήποτε άλλων δεδομένων, χρησιμοποιώντας ένα εύκολα προσβάσιμο, πάντα διαθέσιμο λογιστικό φύλλο.
- ✓ Προώθηση του γραψίματος, ως μια διαδικασία, ενθαρρύνοντας τους μαθητές να γράψουν σε ένα έγγραφο από κοινού με εσάς. Μπορείτε να ελέγξετε τις δουλειές τους, ανά πάσα στιγμή, να παράσχετε βοήθεια με το χαρακτηριστικό γνώρισμα σχολίων και να κατανοήσετε καλύτερα τις αδυναμίες των μαθητών.
- ✓ Ενθάρρυνση των συνεργατικών δεξιοτήτων παρουσίασης, ζητώντας από τους μαθητές να συνεργαστούν σε μια κοινή παρουσίαση, που στη συνέχεια, θα παρουσιάσουν στην τάξη.

- ✓ Παρακολούθηση και οργάνωση των δεδομένων ενός project, σε ένα ενιαίο υπολογιστικό φύλλο, προσιτό σε κάθε συνεργάτη ανά πάσα στιγμή.

Τα έγγραφα αποθηκεύονται με ασφάλεια σε διακομιστές της Google, επιτρέποντας στους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές να μην ανησυχούν για την απώλεια δεδομένων. Επίσης, έχει χτίσει ένα χαρακτηριστικό ασφαλείας που επιτρέπει στους εκπαιδευτικούς να περιορίσουν την πρόσβαση στην εργασία των μαθητών. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να επιτρέπουν στους μαθητές να δημοσιεύουν τις εργασίες τους στο internet, όπως επίσης μπορεί να επιτρέψει την πρόσβαση και την επεξεργασία εγγράφων σε επιλεγμένους ανθρώπους. Τέλος, μαθητές και καθηγητές δεν χρειάζεται να ανησυχούν για προβλήματα συμβατότητας λογισμικού. Δεδομένου ότι το Google Docs είναι δωρεάν, οι προϋπολογισμοί τεχνολογίας εκπαίδευσης απαλλάσσονται από το κόστος για την αγορά νέων πακέτων λογισμικού (Wetzel, 2009).

3.8 Εικονικά περιβάλλοντα

Τα εικονικά περιβάλλοντα είναι περιβάλλοντα προσομοίωσης που μιμούνται τη φυσική παρουσία σε διάφορους χώρους, στον πραγματικό κόσμο, καθώς και σε φανταστικούς κόσμους. Τα περισσότερα περιβάλλοντα εικονικής πραγματικότητας είναι κυρίως οπτικά, εμφανίζονται δηλαδή είτε στην οθόνη του υπολογιστή ή μέσω ειδικών στερεοσκοπικών οθονών (“Virtual reality”, 2011).

Τα εικονικά περιβάλλοντα μπορούν να αποδειχθούν πολύ παραγωγικά στον τομέα της εκπαίδευσης. Ένας μαθητής μπορεί να επισκεφτεί ένα μουσείο ή ένα ιστορικό μνημείο, να παρακολουθήσει μαθήματα από απόσταση και γενικά να παρακολουθεί δημιουργικά και πρωτοποριακά μαθήματα. Μπορεί να υπάρξει ενεργή και συνεχής καθοδήγηση των μαθητών και ύπαρξη εικονικών εργαστηρίων με άρτιο εξοπλισμό, χωρίς την ανάγκη άμεσης συντήρησης.

3.8.1 Second Life

Το Second Life είναι ένα εικονικό περιβάλλον πολλαπλών χρηστών. Ως εικονικό περιβάλλον πολλαπλών χρηστών ορίζεται ένα 3D γραφικό περιβάλλον, στο οποίο η πρόσβαση γίνεται μέσω του Internet και το οποίο επιτρέπει ένα μεγάλο αριθμό ταυτόχρονων χρηστών, εκπροσωπούμενο από «είδωλα» που αλληλεπιδρούν συγχρονισμένα.

Το Second Life επιτρέπει όχι μόνο την σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία, αλλά και τη δυναμική αλλαγή του εικονικού περιβάλλοντος, μέσω της ικανότητας για όλους τους χρήστες να «χτίσουν» μέσα σε αυτό. Ο κόσμος του Second Life αλλάζει συνεχώς όσο τα είδωλα αλληλεπιδρούν τόσο με αυτό, όσο και με άλλα είδωλα και όλες οι αλλαγές είναι άμεσα ορατές σε όλους τους συνδεδεμένους χρήστες.

3.8.2 Χρήση Second Life στην εκπαίδευση

Το Second Life μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως εκπαιδευτικό εργαλείο στον τομέα της αστρονομίας, της ιατρικής, της μουσικής, της λογοτεχνίας, της βιολογίας, της ιστορίας, της εγκληματολογίας, της οικολογίας, του τουρισμού κλπ. Οι πολυδιάστατες ιδιότητες του Second Life κατέχουν σημαντικές δυνατότητες για πλούσιες δραστηριότητες διδασκαλίας και μάθησης, παρέχοντας ημι-αυθεντικά περιβάλλοντα προσομοίωσης, παιχνίδια ρόλων και βιωματική μάθηση.

Διαθέτει μια on-line εκπαιδευτική κοινότητα, με πολλούς εκπαιδευτικούς συνδέσμους και πόρους καθώς και αμέτρητες ατομικές και οργανωτικές ιστοσελίδες, blogs και wikis. Υπάρχουν συχνές εκπαιδευτικές εκδηλώσεις (Σχήμα 4), από μικρά σεμινάρια και συνεδριάσεις σε όλο τον κόσμο, έως και πλήρη εικονικά συνέδρια (Peachey, 2008).

Σχήμα 4. Διάλεξη μαθήματος στο Second Life

Το Second Life αυξάνει την εμπλοκή των μαθητών, αφού δίνοντας τους τη δυνατότητα να συμμετέχουν στην κατασκευή του περιβάλλοντος μάθησης τους, τους κάνει να απολαμβάνουν τη διαδικασία μάθησης. Τους ωθεί στη συνεργασία, προσφέροντας ένα χώρο όπου διάφορες ειδικότητες μπορούν να αλληλεπιδράσουν, προσφέροντας ευκαιρίες για συνεργασία. Επιπλέον, δίνει νέες ευκαιρίες για μάθηση, εφόσον παρέχει τη δυνατότητα στους μαθητές να παρουσιάσουν υλικό ή πρότυπο των διαδικασιών που είναι αδύνατες ή ανέφικτες στον πραγματικό κόσμο. Για παράδειγμα, οι τρισδιάστατοι χώροι μπορούν να κατασκευαστούν και να δοκιμαστούν, κάτι το οποίο δεν θα μπορούσε να κατασκευαστεί στην πραγματική ζωή για πρακτικούς ή οικονομικούς λόγους (“Why use Second Life for educational purposes?”, 2009).

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Οι τεχνολογικές εξελίξεις τρέχουν με γοργούς ρυθμούς, οπότε θα ήταν καλό, μαθητές και εκπαιδευτικοί να έρθουν σε επαφή με όλες αυτές τις τεχνολογικές καινοτομίες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην εκπαίδευση και

να τις γνωρίσουν καλύτερα. Σίγουρα, τα εργαλεία μπορούν να κάνουν πολλά για εμάς, αλλά σημασία έχει να μπορούμε να τα χρησιμοποιήσουμε όσο το δυνατόν αποτελεσματικότερα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το κεφάλαιο αυτό έχει ως στόχο να περιγράψει τι είναι η έρευνα, ποιες μεθόδους χρησιμοποιούμε για να ερευνήσουμε, το σχεδιασμό της έρευνας, τις κατηγορίες και τις τεχνικές έρευνας.

4.1 Τι είναι έρευνα;

Η έρευνα αποτελεί ένα από τα κυριότερα εργαλεία ανάπτυξης και προόδου μιας κοινωνίας. Είναι μια συστηματική και καλά σχεδιασμένη διαδικασία για την επίλυση προβλημάτων με βάση την εμπειρική πραγματικότητα (Παρασκευόπουλος, 1993). Η τεχνολογική έρευνα από την άλλη δεν διαφέρει και πολύ από την έρευνα. Ασχολείται με θέματα και διαδικασίες όπως την παραγωγή, την προτίμηση καθώς και τις επιπτώσεις που μπορεί να έχει ένα τεχνολογικό έργο σε μια ομάδα ανθρώπων ή στην κοινωνία γενικότερα (Ζαντής, 2009).

4.1.1 Ερευνητική Προσέγγιση

Η τεχνολογική έρευνα χωρίζεται σε δυο τύπους: την ανασκόπηση και την εμπειρική έρευνα. Στο ξεκίνημα μιας έρευνας, ο ερευνητής πρέπει να επιλέξει ποια θα είναι η ερευνητική προσέγγιση που θα ακολουθήσει. Η εμπειρική μέθοδος είναι η συλλογή στοιχείων όσον αφορά τη βάση μιας θεωρίας ή την εξαγωγή ενός συμπεράσματος στην επιστήμη ("Empirical method," 2010). Η εμπειρική έρευνα χωρίζεται στις εξής δυο κατηγορίες: επαγωγική και παραγωγική έρευνα. Στην επαγωγική έρευνα αναλύουμε ένα πρόβλημα δουλεύοντας αρχικά με συγκεκριμένα στοιχεία και ανακαλύπτουμε στη συνέχεια ένα συγκεκριμένο κανόνα. Αντλούμε δηλαδή συμπεράσματα από τις παρατηρήσεις προκειμένου να

διατυπώσουμε γενικεύσεις. Στην παραγωγική έρευνα ξεκινάμε από μια γενική περίπτωση και εξάγουμε ειδικές περιπτώσεις. Ξεκινάμε από μια υποτιθέμενη υπόθεση ή θεωρία, η οποία μπορεί να είναι ευρέως αποδεκτή και προσπαθούμε να ανακαλύψουμε αν αυτή η θεωρία εφαρμόζεται σε συγκεκριμένες συνθήκες που προσδιορίζονται.

Η ανασκόπηση από την άλλη είναι η ερευνητική διαδικασία κατά την οποία ο φοιτητής προσπαθεί να εντοπίσει σε άλλες εργασίες νέες ερευνητικές προτάσεις, καλές μεθοδολογίες προσέγγισης και νέες τάσεις στην έρευνα του γνωστικού αντικείμενου (Γκιόσος, 2007). Η ανασκόπηση χωρίζεται σε δυο κατηγορίες. Μπορεί να είναι θεωρητική ή επανερμηνευτική. Στη θεωρητική ανασκόπηση εστιάζουμε σε μια θεωρητική έννοια συγκρίνοντας ήδη διατυπωμένες θεωρίες γύρω από αυτή την έννοια. Στην επανερμηνευτική έρευνα από την άλλη, ο ερευνητής ερμηνεύει μια υπάρχουσα θεωρία από το φως νέων δεδομένων.

4.1.2 Τύπος ερευνητικού έργου

Εφόσον επιλεγεί από τον ερευνητή η ερευνητική προσέγγιση που θα ακολουθήσει, έπειτα πρέπει να επιλέξει τον τύπο της έρευνας. Υπάρχουν τρεις τύποι έρευνας: Μελέτη περίπτωσης, επισκόπηση και πείραμα, οι οποίοι περιγράφονται παρακάτω.

4.1.2.1 Μελέτη περίπτωσης

Μελέτη περίπτωσης είναι η κατανόηση ενός φαινομένου μέσα από τη σε βάθος μελέτη μιας συγκεκριμένης περίπτωσης. Η μελέτη περίπτωσης διακρίνεται από τρεις κατηγορίες: την υποδειγματική, τη συγχρονική και τη διαχρονική. Η υποδειγματική μελέτη περίπτωσης επιλέγει περιπτώσεις και εξετάζει προσεκτικά τις επιλογές που είναι διαθέσιμες, ώστε να αυξηθεί η εγκυρότητα της μελέτης. Ταξινομεί σκόπιμα τα δεδομένα με πολλούς διαφορετικούς τρόπους για να εκθέσουν ή να δημιουργήσουν νέες ιδέες. Επίσης, εξασφαλίζει ότι οι διαδικασίες που χρησιμοποιούνται είναι καλά τεκμηριωμένες και μπορούν να επαναληφθούν με τα ίδια αποτελέσματα ξανά και ξανά (Soy, 1997).

Η συγχρονική μελέτη ερευνά την ανάπτυξη ενός φαινομένου σε μια συγκεκριμένη στιγμή, συλλέγει δηλαδή πληροφορίες σε ένα σημείο στο χρόνο (“Case study,” 2010). Τέλος, η διαχρονική μελέτη είναι μια μελέτη που περιλαμβάνει επανειλημμένες παρατηρήσεις των ίδιων ειδών για μεγάλα χρονικά διαστήματα. Ο αναλυτής μπορεί να αναλύσει στη συνέχεια αλλαγές και επιχειρεί να τις περιγράψει και να τις εξηγήσει.

4.1.2.2 Επισκόπηση

Εφαρμόζεται όταν χρειάζεται να γίνει αλλαγή, ανάλυση και παρουσίαση δεδομένων χωρίς να υπεισέρχεται η αιτία που δημιούργησε την εικόνα των πραγμάτων που μελετώνται. Η επισκόπηση χωρίζεται και αυτή σε τρεις κατηγορίες. Στη συγχρονική, όπου εξετάζεται το ίδιο φαινόμενο σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή σε διαφορετικές ομάδες, σε αντίθετες περιπτώσεις. Στη διερευνητική, όπου προσπαθούμε να διερευνήσουμε τι υπάρχει στην αγορά – υπό ευρεία έννοια – σχετικά με ένα ερευνητικό αντικείμενο. Η διερευνητική έρευνα δίνει έμφαση στην ανακάλυψη και το χαρακτηριστικό της είναι η ευελιξία, αλλά απαιτεί εμπειρία. Στη διαχρονική επισκόπηση όπου έχουμε επαναλαμβανόμενη δειγματοληψία σε διαφορετικά χρονικά διαστήματα. Ο αναλυτής μπορεί να αναλύσει στη συνέχεια τις αλλαγές και επιχειρεί να τις περιγράψει και να τις εξηγήσει.

4.1.2.3 Πείραμα

Πείραμα είναι μια μεθοδολογία επιστημονικής έρευνας σύμφωνα με την οποία ο άνθρωπος με τεχνικά μέσα παράγει φυσικά, φυσιολογικά, κοινωνικά, ψυχικά, ηθικά κλπ φαινόμενα ή γεγονότα με στόχο να εξακριβώσει τη φύση και τους νόμους εξέλιξης τους, δηλαδή είναι η δοκιμή στην πράξη, για την απόκτηση της νέας γνώσης ή την επαλήθευση μιας υπόθεσης (Ψαρρού & Ζαφειρόπουλος, 2001). Οι πειραματικές έρευνες στηρίζονται στο πείραμα, άρα απαιτούν ευελιξία και εμπειρία. Ο ερευνητής ξεκινά από μια υπόθεση (αιτία ενός γεγονότος) την

οποία προσπαθεί να επαληθεύσει με πειράματα (Τσιπλητάρης & Μπάμπαλης, 2006).

Το πείραμα διακρίνεται σε τρεις κατηγορίες. Στο αποσπασμένο, όπου το πείραμα πραγματοποιείται σε ειδικό μέρος κάτω από ειδικές συνθήκες. Στο επί τόπου, όπου το πείραμα πραγματοποιείται σε πραγματικές συνθήκες και στο πείραμα με συμβατική δυνατότητα, όπου γίνεται έρευνα των αποτελεσμάτων μιας υποτιθέμενης περίπτωσης (Σκιπτιδής & Κοίλιαρης, 2006).

4.1.3 Επιλογή ερευνητικής τεχνικής

Οι ερευνητικές τεχνικές που μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε για μια έρευνα είναι κάποιες από αυτές: ερωτηματολόγια, συνεντεύξεις, focus groups, παρατήρηση, μελέτη αρχείων, έρευνα δράσης, προσομοίωση, κλπ. Στη συνέχεια θα περιγράψουμε κάποιες από αυτές τις ερευνητικές τεχνικές.

4.1.3.1 Ερωτηματολόγια

Τα ερωτηματολόγια αποτελούν μια οικονομική ερευνητική τεχνική που αφορά ένα μεγάλο σύνολο ατόμων, το οποίο πρέπει να είναι αντιπροσωπευτικό του ερευνημένου πληθυσμού και επιτρέπει τη συλλογή δεδομένων που αφορούν γνώσεις, συμπεριφορές, γνώμες, συναισθήματα, ανάγκες, κίνητρα (Ανδρουλάκης, Κάκαρη & Μουσούρη, 2000).

Ο σχεδιασμός των ερωτήσεων ενός ερωτηματολογίου απαιτεί πολύ προσοχή. Πρέπει να εξετάζονται πολλοί παράγοντες. Σύμφωνα με τον Babbie τα ερωτήματα πρέπει να είναι ξεκάθαρα, σχετικά με το αντικείμενο που ερευνάται, να τηρούν τη δεοντολογία της έρευνας, να προκαλούν ενδιαφέρον στο άτομο που απευθύνονται, να είναι απλά και σύντομα και να μην έχουν κανένα ίχνος προκατάληψης ή καθοδήγησης (Babbie, 1973).

Υπάρχουν δυο τεχνικές απάντησης ερωτηματολογίων: Τα αυτοσυμπληρούμενα και τα εμμέσως συμπληρούμενα ερωτηματολόγια. Στην πρώτη περίπτωση ο ερευνητής διανέμει τα ερωτηματολόγια σε συγκεκριμένους

χώρους, ο ερωτούμενος συμπληρώνει μόνος του το ερωτηματολόγιο και έπειτα ο ερευνητής τα παραλαμβάνει συμπληρωμένα. Με αυτή τη μέθοδο συμπληρώνεται μεγάλος αριθμός ερωτηματολογίων σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα και υπάρχει ανωνυμία, οπότε ελαχιστοποιείται και η πιθανότητα ψευδών απαντήσεων. Το αρνητικό σε αυτή τη μέθοδο είναι ότι αρκετά ερωτηματολόγια δεν επιστρέφονται και από αυτά που επιστρέφονται αρκετά δεν είναι πλήρως συμπληρωμένα, γιατί ίσως δεν υπάρχει κατανόηση των ερωτημάτων. Στη δεύτερη περίπτωση οι ερωτήσεις γίνονται είτε πρόσωπο με πρόσωπο είτε τηλεφωνικώς. Ο ερευνητής απευθύνει ερωτήσεις προς τους ερωτηθέντες και σημειώνει ο ίδιος τις απαντήσεις. Με αυτό τον τρόπο όλα τα ερωτηματολόγια θα είναι πλήρως συμπληρωμένα, αλλά είναι μια πολύ χρονοβόρα διαδικασία και επιπλέον δεν υπάρχει πλέον η έννοια της ανωνυμίας, του απορρήτου και της εμπιστοσύνης.

Σε ένα ερωτηματολόγιο μπορούν να χρησιμοποιηθούν δύο τύποι ερωτήσεων, είτε ανοιχτού τύπου είτε κλειστού ανάλογα με το είδος της πληροφόρησης που θέλουμε να πάρουμε. Οι ερωτήσεις ανοικτού τύπου παρέχουν μεγαλύτερη δυνατότητα έκφρασης, διότι επιδέχονται απαντήσεις σε ρέοντα λόγο, αλλά παρουσιάζουν μεγάλη δυσκολία ως προς την κωδικοποίηση των πληροφοριών. Οι ερωτήσεις κλειστού τύπου από την άλλη παρέχουν μεγάλη ευχέρεια κωδικοποίησης, επεξεργασίας και ανάλυσης δεδομένων και απαιτούν μικρό χρονικό διάστημα για να συμπληρωθούν, αφού ο ερωτώμενος απαντά σημειώνοντας την επιλογή που του ταιριάζει στο κατάλληλο κουτάκι. Το μειονέκτημα εδώ είναι ότι πολλές φορές υπάρχει περιορισμένος αριθμός απαντήσεων και ασάφεια.

4.1.3.2 Συνεντεύξεις

Η συνέντευξη είναι μια διαδικασία που επιτρέπει στον ερευνητή να αντλήσει πληροφορίες και δεδομένα μέσα από την ανάλυση του λόγου επιλεγμένων αλλά χαρακτηριστικών περιπτώσεων. Είναι ένα ερευνητικό εργαλείο το οποίο χρησιμοποιείται ως μέσο συλλογής πληροφοριών, ελέγχου και ερμηνείας των ερευνητικών ερωτημάτων μιας έρευνας (Κεδράκα, 2010). Στη συνέντευξη υπάρχει αμεσότητα ανάμεσα στον ερευνητή και τον ερωτηθέντα, με τον τρόπο αυτό μπορούν να δοθούν διευκρινήσεις στις ερωτήσεις καθώς επίσης ο ερευνητής

μπορεί να συλλέξει πρόσθετο υλικό ώστε να ενισχύσει το ερωτηματολόγιο. Το μειονέκτημα των συνεντεύξεων είναι ότι απαιτούν πολύ χρόνο, κάτι που έχει ως αποτέλεσμα μικρότερο αριθμό ερωτηθέντων. Επιπλέον, υπάρχει πιθανότητα παραποίησης της αλήθειας, δεν είναι εύκολη η κωδικοποίηση και ανάλυση της πληροφορίας και επίσης μπορεί να δημιουργηθεί ένταση και προκατάληψη κατά τη συνέντευξη.

Υπάρχουν δύο είδη συνεντεύξεων. Οι δομημένες συνεντεύξεις, οι οποίες βασίζονται σε συγκεκριμένες ερωτήσεις που αφορούν ένα συγκεκριμένο έντυπο συνέντευξης και οι μη δομημένες συνεντεύξεις, όπου υπάρχει ένας οδηγός συνέντευξης, αλλά οι ερωτήσεις δεν είναι καθορισμένες και δεν ακολουθούν μια συγκεκριμένη σειρά, αλλά γίνονται στο πλαίσιο συζήτησης.

4.1.3.3 Focus groups

Οι ομάδες εστίασης χρησιμεύουν ως κύριο μέσο για τη συλλογή ποιοτικών δεδομένων και απαιτούν προσεκτική αντιστοίχιση της έρευνας με τα δεδομένα που οι ομάδες εστίασης μπορούν να παράγουν για την επίτευξη ενός στόχου (Morgan, 2007). Οι ομάδες αυτές διεξάγουν ομαδικές συζητήσεις και ο αριθμός των συμμετεχόντων είναι συνήθως 7 έως 12 άτομα. Υπάρχει ένας συντονιστής και η συζήτηση εφαρμόζεται επάνω σε ένα συγκεκριμένο θέμα. Η συλλογή δεδομένων μπορεί να γίνει με χρήση οπτικοακουστικών μέσων. Η τεχνική αυτή χρησιμοποιείται όταν θέλουμε να διερευνήσουμε ευαίσθητα θέματα, απόψεις και εμπειρίες διαφορετικών ατόμων και γενικά όταν θέλουμε να παράγουμε μεγάλη ποσότητα δεδομένων σε σύντομο χρονικό διάστημα (Cohen & Crabtree, 2006). Το μειονέκτημα αυτής της τεχνικής είναι ότι το δείγμα που θα συμμετέχει δεν είναι αντιπροσωπευτικό του συνόλου του πληθυσμού.

4.1.3.4 Παρατήρηση

Η παρατήρηση είναι μια σύνθετη μέθοδος έρευνας, γιατί συχνά απαιτεί από τον ερευνητή να παίξει διάφορους ρόλους και να χρησιμοποιήσει διάφορες τεχνικές, συμπεριλαμβανομένου και τις πέντε αισθήσεις του, για τη συλλογή

στοιχείων (Baker, 2006). Ο ερευνητής μπορεί να καταγράψει τις παρατηρήσεις του μέσω σημειώσεων ή μέσω προτύπων. Η παρατήρηση χρησιμοποιείται ως τεχνική διερεύνησης όταν το θέμα που θέλουμε να ερευνήσουμε είναι σχετικά ανεξερεύνητο και γνωρίζουμε πολύ λίγα ώστε να εξηγήσουμε τη συμπεριφορά των ανθρώπων σε ένα συγκεκριμένο φαινόμενο. Επίσης, χρησιμοποιείται όταν χρειάζεται να μελετηθεί ένα φαινόμενο στο φυσικό περιβάλλον του ή και όταν ο καθορισμός λεπτομερειών είναι σημαντικός, ώστε να κατανοήσουμε πλήρως το φαινόμενο. Το μειονέκτημα εδώ είναι ότι ο ερευνητής μπορεί να επηρεάζεται από δικά του συναισθήματα, πρότυπα και προκαταλήψεις.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Το κεφάλαιο αυτό είχε ως στόχο να περιγράψει τι είναι η έρευνα, ποιες μεθόδους χρησιμοποιούμε για να ερευνήσουμε, το σχεδιασμό της έρευνας, τις κατηγορίες και τις τεχνικές έρευνας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΣΥΛΛΟΓΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο σκοπός της έρευνας αυτής είναι να καταγραφεί η άποψη φοιτητών όλων των τμημάτων και καθηγητών του τμήματος Πληροφορικής του ΑΤΕΙΘ για τη χρήση των κοινωνικών μέσων δικτύωσης στην εκπαίδευση. Στόχος είναι να ερευνηθεί πόσο σημαντικά θεωρούν τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης φοιτητές και καθηγητές και κατά πόσο πιστεύουν ότι μπορούν να βοηθήσουν στην εκπαιδευτική διαδικασία. Στο κεφάλαιο αυτό εντοπίσαμε ποια κοινωνικά μέσα δικτύωσης χρησιμοποιούν, για ποιο λόγο το κάνουν, πόσο χρόνο δαπανούν σε αυτά, τις δραστηριότητες και τους λόγους που τα χρησιμοποιούν, καθώς και τα οφέλη και τις προκλήσεις που πιστεύουν ότι υπάρχουν. Επίσης, προσπαθήσαμε να εντοπίσουμε αν οι προτιμήσεις φοιτητών και καθηγητών του τμήματος Πληροφορικής είναι ίδιες όσον αφορά τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης που χρησιμοποιούν, καθώς επίσης και το βαθμό στον οποίο θέλουν να τα χρησιμοποιούν στο μάθημα.

5.1 Έρευνα και Μεθοδολογία

5.1.1 Μέθοδος έρευνας

Για τον εντοπισμό χρήσιμων συμπερασμάτων η έρευνα βασίστηκε σε πρωτογενή έρευνα. Πρωτογενής έρευνα, είναι η έρευνα η οποία πραγματοποιείται κάποια συγκεκριμένη χρονική στιγμή με στόχο τη συλλογή στοιχείων και πληροφοριών σχετικά με ένα θέμα. Υπάρχουν δύο βασικοί μέθοδοι πρωτογενούς έρευνας για την συλλογή στοιχείων: η ποιοτική και η ποσοτική μέθοδος. Η μέθοδος που έχει επιλεγεί για την συγκεκριμένη έρευνα, είναι η ποσοτική μέθοδος.

Η επιλογή της ερευνητικής τεχνικής για την συλλογή των δεδομένων της έρευνας αυτής ήταν τα ανώνυμα αυτοσυμπληρούμενα ερωτηματολόγια (Παράρτημα Α). Για τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου χρησιμοποιήθηκαν δυο μέθοδοι, η προσωπική διανομή και το διαδίκτυο. Τα ερωτηματολόγια δόθηκαν προσωπικά από τον ερευνητή και συμπληρώθηκαν παρουσία του. Επίσης, δημιουργήθηκε ένα ερωτηματολόγιο το οποίο μπορούσε να συμπληρωθεί ηλεκτρονικά και το οποίο αναρτήθηκε στο forum του ΑΤΕΙΘ (<http://www.teithes.com/>) και επίσης στάλθηκε μέσω email στους καθηγητές του τμήματος Πληροφορικής προς συμπλήρωση. Τα ηλεκτρονικά αυτά ερωτηματολόγια δημιουργήθηκαν μέσω του εργαλείου eSurveysPro.

5.1.2 Ορισμός του πληθυσμού

Στη θεωρία της έρευνας, πληθυσμός ονομάζεται η κατηγορία ανθρώπων που τους ενώνει κάποιο χαρακτηριστικό. Πάντα απαιτείται ακριβής και αυστηρός προσδιορισμός του πληθυσμού. Στην εργασία αυτή, ως πληθυσμός ορίστηκε το σύνολο των φοιτητών και καθηγητών Πληροφορικής του ΑΤΕΙΘ.

5.1.3 Προσδιορισμός δείγματος

Για τη διεξαγωγή μιας έρευνας, ο ερευνητής χρειάζεται να επιλέξει ένα δείγμα από τον πληθυσμό που του δίνεται, με απλά λόγια ένα υποσύνολο του πληθυσμού, το οποίο αποτελεί και μικρογραφία του. Το δείγμα αυτό θα αποτελέσει τον κορμό της έρευνας. Στην παρούσα εργασία ως δείγμα επιλέχθηκε το 1% του ενεργού πληθυσμού του ΑΤΕΙΘ όσον αφορά τους φοιτητές και το 60% όσον αφορά του καθηγητές Πληροφορικής του ΑΤΕΙΘ. Τα στατιστικά στοιχεία για τον ενεργό φοιτητικό πληθυσμό του κάθε τμήματος του ΑΤΕΙΘ συλλέχθηκαν από την κεντρική βάση στατιστικών του ΑΤΕΙΘ. Η κεντρική βάση συγχρονίζεται με τα δεδομένα των offline κόμβων – σχολών του ΑΤΕΙΘ και περιέχει δεδομένα από όλα τα τμήματα του ΑΤΕΙΘ. Τα στατιστικά στοιχεία για τον πληθυσμό των καθηγητών του τμήματος Πληροφορικής, συλλέχθηκαν από την ιστοσελίδα του τμήματος Πληροφορικής.

5.1.4 Υπολογισμός δείγματος

Στον Πίνακα 1, παρουσιάζονται τα αναλυτικά στοιχεία για τον πληθυσμό των φοιτητών του κάθε τμήματος και το τελικό δείγμα που χρησιμοποιήθηκε στην έρευνα.

Πίνακας 1: Δείγμα 1% του φοιτητικού πληθυσμού του ΑΤΕΙΘ

1. ΤΜΗΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	13. ΤΜΗΜΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ
2. ΤΜΗΜΑ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ & ΚΟΣΜΗΤΟΛΟΓΙΑΣ	14. ΤΜΗΜΑ ΟΧΗΜΑΤΩΝ
3. ΤΜΗΜΑ ΑΥΤΟΜΑΤΙΣΜΟΥ	15. ΤΜΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
4. ΤΜΗΜΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ	16. ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΥΠΟΔΟΜΗΣ
5. ΤΜΗΜΑ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΙΑΣ	17. ΤΜΗΜΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ
6. ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΙΤΟΛΟΓΙΑΣ	18. ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΑΛΙΕΙΑΣ - ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ
7. ΤΜΗΜΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ	19. ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
8. ΤΜΗΜΑ ΖΩΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	20. ΤΜΗΜΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
9. ΤΜΗΜΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ	21. ΤΜΗΜΑ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ
10. ΤΜΗΜΑ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ	22. ΤΜΗΜΑ ΦΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ
11. ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ	23. ΤΜΗΜΑ ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
12. ΤΜΗΜΑ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗΣ	

ΤΜΗΜΑ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	ΣΥΝ.Φ
ΑΝΔ	16	608	151	9	136	258	522	384	357	198	809	11	247	729	563	399	40	175	310	212	212	213	587	7146
ΑΝΔ%	2,5	89,8	20	1,3	16,2	49,5	44,4	54,6	86,4	24,5	43,7	2,2	18	96,9	70,6	61,5	8,4	55,7	41,7	28,8	39,8	36,8	52,5	40,5
ΓΥΝ	621	69	604	685	706	263	654	319	56	611	1041	484	1123	23	234	250	436	139	433	524	321	366	5,31	10493
ΓΥΝ%	97,5	10,2	80	98,7	83,9	50,5	55,6	45,4	13,6	75,5	56,3	57,8	82	3,1	29,4	38,5	91,7	44,3	58,3	71,2	60,2	63,2	47,5	59,5
ΣΥΝ	637	677	755	694	842	521	1176	703	413	809	1850	495	1370	752	796	649	476	314	743	736	533	579	1118	17639
ΣΥΝ%	3,5	3,8	4,3	3,9	4,8	3	6,7	4	2,3	4,6	10,5	2,8	7,8	4,3	4,5	3,7	2,7	1,8	4,2	4,2	3	3,3	6,3	100
ΔΕΙΓΜΑ																								
ΣΥΝ300	10,5	11,4	12,9	11,7	14,4	9	20,1	12	6,9	14	31,5	8,4	23,4	12,9	13,5	11,1	8,1	5,4	12,6	12,6	9	9,9	18,9	300
ΑΝΔ300	0,3	10,2	2,6	0,2	2,3	4,5	8,9	6,6	5,9	3,4	13,8	0,2	4,2	12,5	9,5	6,8	0,7	3	5,3	3,6	3,6	3,6	9,9	121,6
ΓΥΝ300	10,2	1,2	10,3	11,5	121	4,5	11,2	5,4	1	10,6	17,7	8,2	19,2	0,4	4	4,3	7,4	2,4	7,3	9	5,4	6,3	9	178,6
ΣΥΝ1%	6,7	6,2	7,6	6,9	8,5	5,2	11,8	7	4	8,1	18,5	5	13,8	7,5	8	6,5	4,8	3,2	7,4	7,5	5,3	5,9	11,2	176,6
ΑΝΔ1%	6	0,2	1,5	0,1	1,4	2,6	5,2	3,2	3,5	2	8,1	0,1	2,5	7,3	5,6	4	0,4	1,8	3,1	2,2	2,1	2,2	5,9	71
ΓΥΝ1%	0,7	6	6	6,8	7,1	2,6	6,6	3,8	0,5	6,1	10,4	4,9	11,3	0,2	2,4	2,5	4,4	1,4	4,3	5,3	3,2	3,7	5,3	105,5
ΤΕΛΙΚΟ ΔΕΙΓΜΑ																								
ΣΥΝ1%	7	7	7	8	8	6	12	7	4	8	18	6	13	8	8	6	5	3	7	7	5	6	11	177
ΑΝΔ1%	6	0	1	0	1	3	5	3	3	2	8	0	2	7	6	4	0	2	3	2	2	2	6	72
ΓΥΝ1%	1	6	6	7	7	3	7	4	1	6	10	5	11	1	2	2	4	1	4	5	3	4	5	105

5.1.5 Ερωτηματολόγιο έρευνας

Στην παρούσα έρευνα δημιουργήθηκαν δυο ερωτηματολόγια, για φοιτητές και καθηγητές αντίστοιχα. Το είδος των ερωτήσεων που χρησιμοποιήθηκαν στο ερωτηματολόγιο, ήταν κυρίως κλειστές ερωτήσεις. Στο κάθε ερωτηματολόγιο εισήχθησαν ερωτήσεις που αφορούν τα δημογραφικά στοιχεία των φοιτητών και των καθηγητών αντίστοιχα, έπειτα ερωτήσεις που αφορούν στη χρήση των κοινωνικών μέσων δικτύωσης και τέλος ερωτήσεις που αφορούν τη χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης στη μάθηση.

Έτσι, στο πρώτο μέρος του ερωτηματολογίου φοιτητών και καθηγητών αντίστοιχα, οι πρώτες ερωτήσεις αφορούν δημογραφικά στοιχεία, όπως φύλο, τμήμα, ηλικιακή ομάδα κλπ. Στο δεύτερο μέρος του ερωτηματολογίου, το οποίο αφορά τη χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης, οι ερωτήσεις μας δίνουν πληροφορίες για την αίσθηση των ερωτηθέντων όσον αφορά τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης, το χρόνο που περνάνε σ' αυτά εβδομαδιαίως, τη δραστηριότητά τους ως προς αυτά, καθώς και τους λόγους για τους οποίους τα χρησιμοποιούν. Στο τρίτο και τελευταίο μέρος του ερωτηματολογίου, οι ερωτήσεις αφορούν τη χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης στην εκπαίδευση. Οι ερωτήσεις αυτές μας δίνουν πληροφορίες για την άποψη των ερωτηθέντων όσον αφορά τη βελτίωση της μάθησης με τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης, τις γενικότερες απόψεις τους για τον τρόπο βελτίωσης της μάθησης και την άποψή τους για τα οφέλη και τις προκλήσεις που προσφέρουν τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης. Τέλος, πληροφορούμαστε για τη γνώμη που έχουν σχετικά με το βαθμό χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα.

5.1.6 Τρόπος μέτρησης

Για την μέτρηση των μεταβλητών χρησιμοποιήθηκαν κυρίως τρεις κλίμακες.

- ✓ η κλίμακα Likert, όπου δηλώνεται ο βαθμός συμφωνίας ή διαφωνίας του ερωτώμενου με μια σειρά προτάσεων, τέτοιες ήταν οι με αύξοντα αριθμό 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 και 13.

- ✓ η κλίμακα Σπουδαιότητας, όπου παρέχονταν η δυνατότητα επιλογής μεταξύ πολλών προκαθορισμένων απαντήσεων, τέτοιες ήταν οι με αύξοντα αριθμό 8, 11 και 12.
- ✓ η κλίμακα Κατάταξης ή προτίμησης στις οποίες δηλώνεται ο βαθμός προτίμησης του ερωτώμενου, αποτελούν δε τις σημαντικότερες ερωτήσεις αφού παρέχουν τη δυνατότητα διαβάθμισης των απόψεων ή στάσεων των συμμετεχόντων στην έρευνα. Τέτοια ήταν η ερώτηση με αύξοντα αριθμό 9.

5.1.7 Επεξεργασία των στοιχείων

Τα στοιχεία που συγκεντρώνονται δεν είναι διαθέσιμα για άμεση ανάλυση. Είναι απαραίτητο να υποστούν κάποια επεξεργασία πριν προχωρήσουμε στην ανάλυσή τους. Οι διάφορες στατιστικές αναλύσεις πραγματοποιούνται με τη βοήθεια κάποιου στατιστικού πακέτου προγράμματος για Η/Υ (υπάρχουν διάφορα όπως SPSS, SAS, BMDP, MINITABS). Στην παρούσα εργασία χρησιμοποιήθηκε το στατιστικό πακέτο SPSS.

5.2 Παρουσίαση αποτελεσμάτων έρευνας

Αφού παρουσιάστηκε η μεθοδολογία της έρευνας, στη συνέχεια θα παρουσιαστούν τα αποτελέσματά της.

5.2.1 Παρουσίαση αποτελεσμάτων φοιτητών

Οι φοιτητές απάντησαν σε 13 ερωτήσεις, οι οποίες ήταν χωρισμένες σε τρία μέρη:

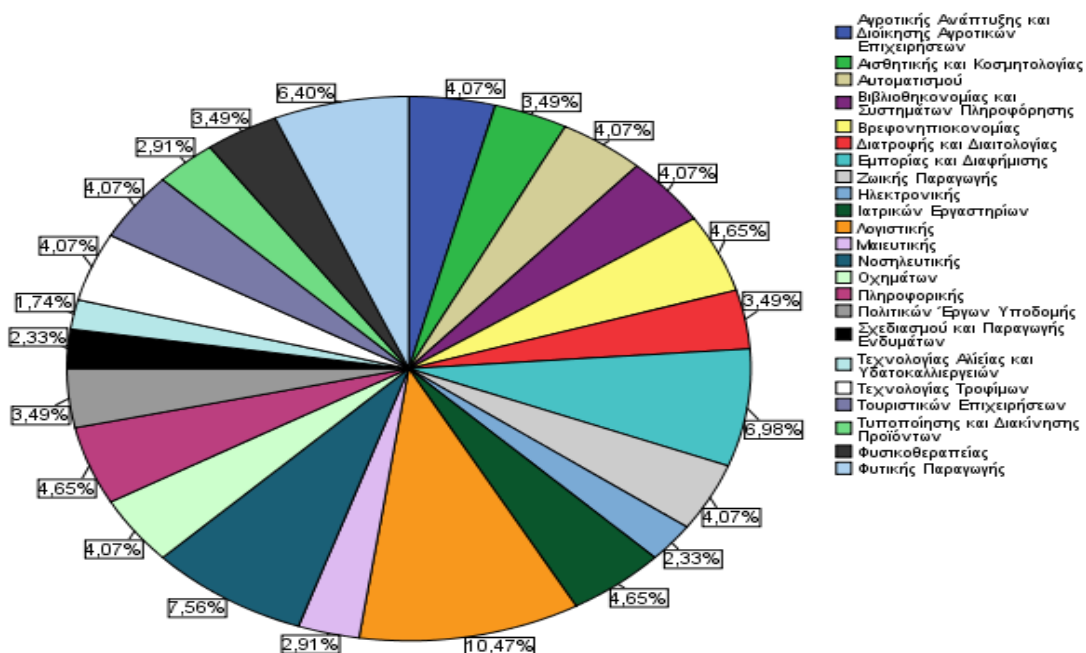
1. Δημογραφικά στοιχεία φοιτητών (ερωτήσεις 1-4)
2. Χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης (ερωτήσεις 5-8)
3. Χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης στην εκπαίδευση (ερωτήσεις 9-13)

Από τους 172 φοιτητές του ΑΤΕΙΘ που απάντησαν το ερωτηματολόγιο, το 42,4% είναι άντρες, ενώ το 57,6% είναι γυναίκες, οι γυναίκες δηλαδή είναι περισσότερες (Πίνακας 2).

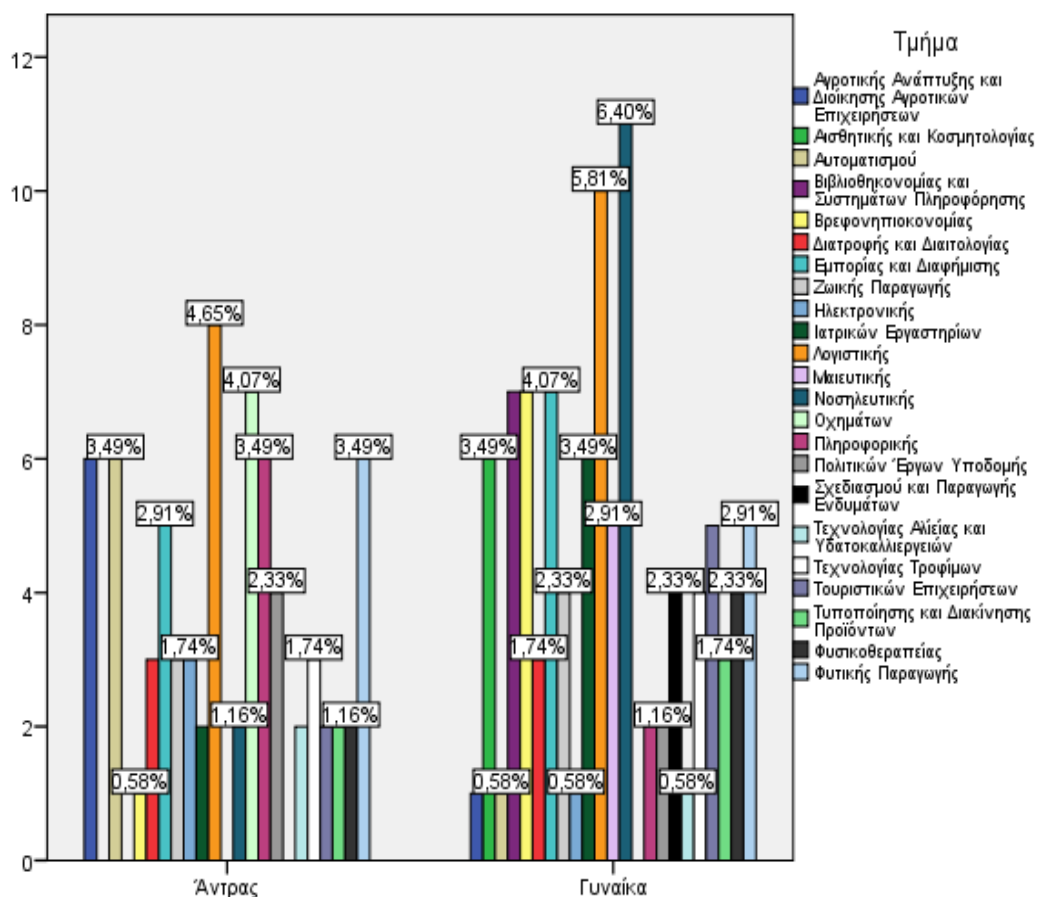
Πίνακας 2. Φύλλο ερωτηθέντων φοιτητών

	Συχνότητα	Ποσοστό %	Εγκυρο ποσοστό %	Αθροιστική συχνότητα
Άντρας	73	42,4	42,4	42,4
Γυναίκα	99	57,6	57,6	100,0
Σύνολο	172	100,0	100,0	

Από τους ερωτηθέντες, το 10,5% είναι φοιτητές του τμήματος Λογιστικής, το 7,6% του τμήματος Νοσηλευτικής, το 7% του τμήματος Εμπορίας και Διαφήμισης, το 6,4% του τμήματος Φυτικής Παραγωγής, το 4,7% του τμήματος Πληροφορικής, ενώ ίδια ποσοστά ερωτηθέντων και στο τμήμα Βρεφονηπιοκομίας, καθώς και στο τμήμα Ιατρικών Εργαστηρίων. Τα υπόλοιπα ποσοστά μπορείτε να τα δείτε στο Σχήμα 1, ενώ τον αναλυτικό πίνακα με τα ποσοστά στο Παράρτημα Β.

Σχήμα 1. Τμήμα φοίτησης

Σχήμα 2. Φύλλο και τμήμα φοίτησης

Οι περισσότεροι από τους ερωτηθέντες φοιτούν σε εξαμήνο μεγαλύτερο του Z, με ποσοστό 25,6%, ακολουθούν οι φοιτητές του E εξαμήνου με 14%, του Z και του Δ με 11,6%, του A και του B με 11%, ακολουθούν του Γ με 8,7% και τέλος του ΣΤ με 6,4% (Πίνακας 3).

Πίνακας 3. Εξάμηνο φοίτησης

	Συχνότητα	Ποσοστό %	Έγκυρο ποσοστό %	Αθροιστική συχνότητα
A	19	11,0	11,0	11,0
B	19	11,0	11,0	22,1
Γ	15	8,7	8,7	30,8
Δ	20	11,6	11,6	42,4
E	24	14,0	14,0	56,4
ΣΤ	11	6,4	6,4	62,8
Z	20	11,6	11,6	74,4
>Z	44	25,6	25,6	100,0
Σύνολο	172	100,0	100,0	

Οι περισσότεροι από τους ερωτηθέντες ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα των 20-22 (Πίνακας 4), ακολουθεί η ηλικιακή ομάδα 23-25, έπειτα οι μικρότεροι των 20 και τέλος οι μεγαλύτεροι των 20.

Πίνακας 4. Ηλικιακή ομάδα φοιτητών

	Συχνότητα	Ποσοστό %	Έγκυρο ποσοστό %	Αθροιστική συχνότητα
<20	44	25,6	25,6	25,6
20-22	60	34,9	34,9	60,5
23-25	58	33,7	33,7	94,2
>25	10	5,8	5,8	100,0
Σύνολο	172	100,0	100,0	

Η πλειονότητα των ερωτηθέντων (52,3%) πιστεύει ότι η χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης είναι επείγουσα και σημαντική, το 38,4% ότι δεν είναι επείγον αλλά είναι σημαντικό, το 5,2% ότι δεν είναι επείγον ούτε σημαντικό, ενώ το 4,1% των ερωτηθέντων πιστεύει ότι είναι επείγον αλλά ασήμαντο (Πίνακας 5).

Πίνακας 5. Άποψη φοιτητών για τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης

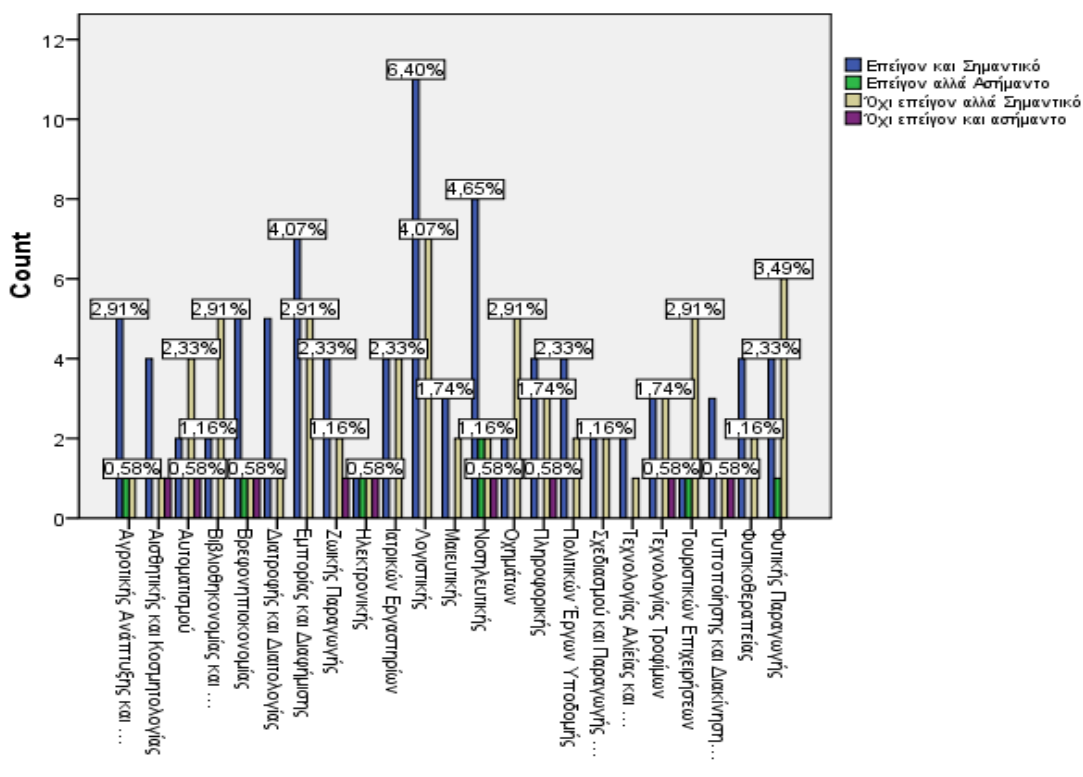
	Συχνότητα	Ποσοστό %	Έγκυρο ποσοστό %	Αθροιστική συχνότητα %
Επείγον και Σημαντικό	90	52,3	52,3	52,3
Επείγον αλλά Ασήμαντο	7	4,1	4,1	56,4
Όχι επείγον αλλά Σημαντικό	66	38,4	38,4	94,8
Όχι επείγον και Ασήμαντο	9	5,2	5,2	100,0
Σύνολο	172	100,0	100,0	

Θέλοντας να δούμε την άποψη των φοιτητών για τη χρησιμοποίηση των κοινωνικών μέσων δικτύωσης, ανά φύλλο (Πίνακας 6), διαπιστώθηκε ότι η πλειονότητα των ερωτηθέντων που πιστεύει ότι η χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης είναι επείγουσα και σημαντική είναι γυναίκες, ενώ γυναίκες είναι και οι περισσότερες από τις οποίες θεωρούν ότι δεν είναι επείγον αλλά είναι σημαντικό.

Πίνακας 6. Άποψη φοιτητών για τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης, ανά φύλλο

		Επείγον και Σημαντικό	Επείγον αλλά Ασήμαντο	Όχι επείγον αλλά Σημαντικό	Όχι επείγον και ασήμαντο	Σύνολο %
Άντρας	%	20,3%	1,7%	18,0%	2,3%	42,4%
Γυναίκα	%	32,0%	2,3%	20,3%	2,9%	57,6%
Σύνολο	%	52,3%	4,1%	38,4%	5,2%	100,0%

Θέλοντας να δούμε την άποψη των φοιτητών για τη χρησιμοποίηση των κοινωνικών μέσων δικτύωσης, ανά τμήμα (Σχήμα 3), διαπιστώθηκε ότι η πλειονότητα των ερωτηθέντων που πιστεύει ότι η χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης είναι επείγουσα και σημαντική είναι του τμήματος Λογιστικής (6,4%). Τον αναλυτικό πίνακα μπορείτε να τον δείτε στο Παράρτημα Β.

Σχήμα 3. Άποψη φοιτητών για τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης, ανά τμήμα

Όσον αφορά τα blogs, 55,8% των ερωτηθέντων δεν τα χρησιμοποιεί καθόλου, 34,9% λιγότερο από 5 ώρες, 4,1% τα χρησιμοποιεί 5-10 ώρες και 5,2% τα χρησιμοποιεί περισσότερες από 10 ώρες. Wikis δεν χρησιμοποιεί 62,8% των ερωτηθέντων, 27,9% τα χρησιμοποιεί λιγότερο από 5 ώρες, 7% τα χρησιμοποιεί 5-10 ώρες, ενώ 2,3% τα χρησιμοποιεί περισσότερες από 10 ώρες. Το Facebook δεν χρησιμοποιεί 16,3% των ερωτηθέντων, 33,1% το χρησιμοποιεί λιγότερο από 5 ώρες, 23,8% το χρησιμοποιεί 5-10 ώρες, ενώ 26,7% το χρησιμοποιεί περισσότερες από 10 ώρες. Το Twitter δεν χρησιμοποιεί 76,7% των ερωτηθέντων, 15,7% το χρησιμοποιεί λιγότερο από 5 ώρες, 4,7% το χρησιμοποιεί 5-10 ώρες, ενώ 2,9% το χρησιμοποιεί περισσότερες από 10 ώρες. Όσον αφορά το LinkedIn 91,9% των ερωτηθέντων δεν το χρησιμοποιεί καθόλου, 5,2% λιγότερο από 5 ώρες, 2,3% το χρησιμοποιεί 5-10 ώρες και 0,6% το χρησιμοποιεί περισσότερες από 10 ώρες. Όσον αφορά το Skype 47,7% των ερωτηθέντων δεν το χρησιμοποιεί καθόλου, 29,7% λιγότερο από 5 ώρες, 12,8% το χρησιμοποιεί 5-10 ώρες και 9,9% το χρησιμοποιεί περισσότερες από 10 ώρες. Το YouTube δεν χρησιμοποιεί 11% των ερωτηθέντων, 36,6% το χρησιμοποιεί λιγότερο από 5 ώρες, 6,4% το χρησιμοποιεί 5-10 ώρες, ενώ 7% το χρησιμοποιεί περισσότερες από 10 ώρες. Fora δεν χρησιμοποιεί 50% των ερωτηθέντων, 36,6% τα χρησιμοποιεί λιγότερο από 5 ώρες, 6,4% τα χρησιμοποιεί 5-10 ώρες, ενώ 7% τα χρησιμοποιεί περισσότερες από 10 ώρες. Το Google Docs δεν χρησιμοποιεί 54,1% των ερωτηθέντων, 32% το χρησιμοποιεί λιγότερο από 5 ώρες, 9,3% το χρησιμοποιεί 5-10 ώρες, ενώ 4,7% το χρησιμοποιεί περισσότερες από 10 ώρες. Το Second Life δεν χρησιμοποιεί 83,7% των ερωτηθέντων, 11,6% το χρησιμοποιεί λιγότερο από 5 ώρες, 1,7% το χρησιμοποιεί 5-10 ώρες, ενώ 2,9% το χρησιμοποιεί περισσότερες από 10 ώρες. Τέλος, το 1,2% των ερωτηθέντων χρησιμοποιεί κάποιο άλλο μέσο λιγότερο από 5 ώρες και 0,6% χρησιμοποιεί κάποιο άλλο μέσο περισσότερο από 10 ώρες (Σχήμα 4). Τον αναλυτικό πίνακα μπορείτε να τον δείτε στο Παράρτημα Β.

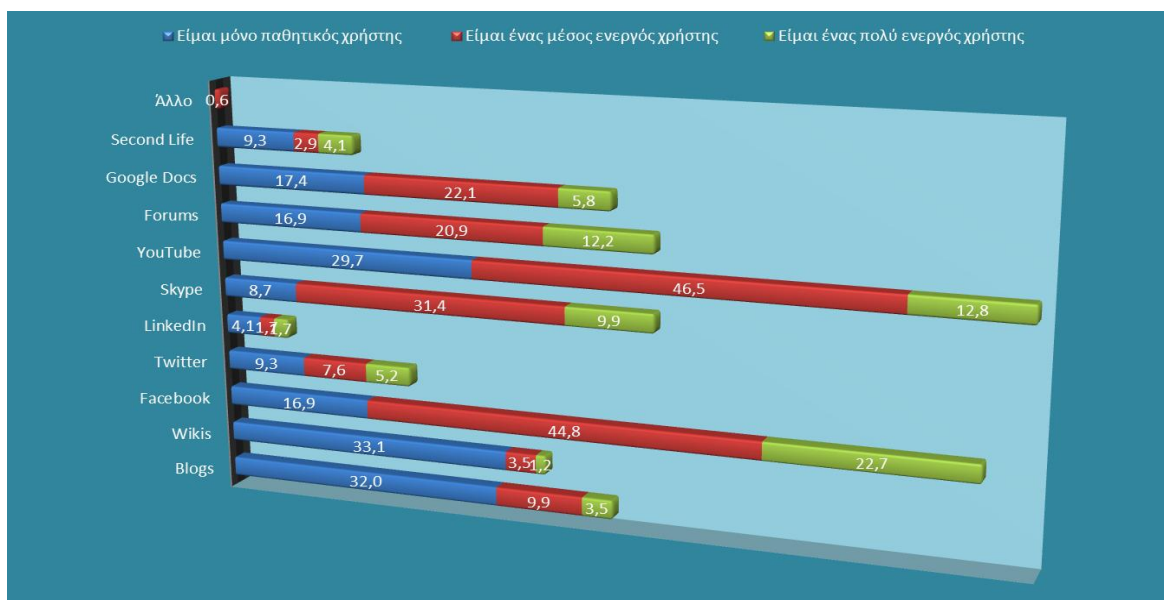
Παρατηρώντας το σχήμα 4, βγάζουμε επίσης το συμπέρασμα ότι το κοινωνικό μέσο δικτύωσης, το οποίο χρησιμοποιούν περισσότερο οι φοιτητές είναι το YouTube και ακολουθούν κατά σειρά το Facebook, το Skype, τα fora, το Google Docs, τα blogs, τα wikis, το Twitter, το Second Life και τελευταίο το LinkedIn.

Σχήμα 4. Εβδομαδιαίος χρόνος χρήσης κοινωνικών μέσων δικτύωσης (φοιτητές)

Από τους ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν blogs, το 32% είναι παθητικοί χρήστες, το 9,9% είναι μέσοι ενεργοί χρήστες, ενώ το 3,5% είναι πολύ ενεργοί χρήστες. Όσον αφορά τα wikis, το 33,1% είναι παθητικοί χρήστες, το 3,5% είναι μέσοι ενεργοί χρήστες, ενώ το 1,2% είναι πολύ ενεργοί χρήστες. Στο Facebook, το 16,9% είναι παθητικοί χρήστες, το 44,8% είναι μέσοι ενεργοί χρήστες, ενώ το 22,7% είναι πολύ ενεργοί χρήστες. Στο Twitter, το 9,3% είναι παθητικοί χρήστες, το 7,6% είναι μέσοι ενεργοί χρήστες, ενώ το 5,2% είναι πολύ ενεργοί χρήστες. Όσον αφορά το LinkedIn, το 4,1% είναι παθητικοί χρήστες, το 1,7% είναι μέσοι ενεργοί χρήστες, ενώ το 1,7% είναι πολύ ενεργοί χρήστες. Από τους ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν το Skype, το 8,7% είναι παθητικοί χρήστες, το 31,4% είναι μέσοι ενεργοί χρήστες, ενώ το 9,9% είναι πολύ ενεργοί χρήστες. Από τους ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν το YouTube, το 29,7% είναι παθητικοί χρήστες, το 46,5% είναι μέσοι ενεργοί χρήστες, ενώ το 12,8% είναι πολύ ενεργοί χρήστες. Όσον αφορά τα fora, το 16,9% είναι παθητικοί χρήστες, το 20,9% είναι μέσοι ενεργοί χρήστες, ενώ το 12,2% είναι πολύ ενεργοί χρήστες. Στο Google Docs, το 17,4% είναι παθητικοί χρήστες, το 22,1% είναι μέσοι ενεργοί χρήστες, ενώ το 5,8% είναι πολύ ενεργοί χρήστες. Στο Second Life, το 9,3% είναι παθητικοί χρήστες, το

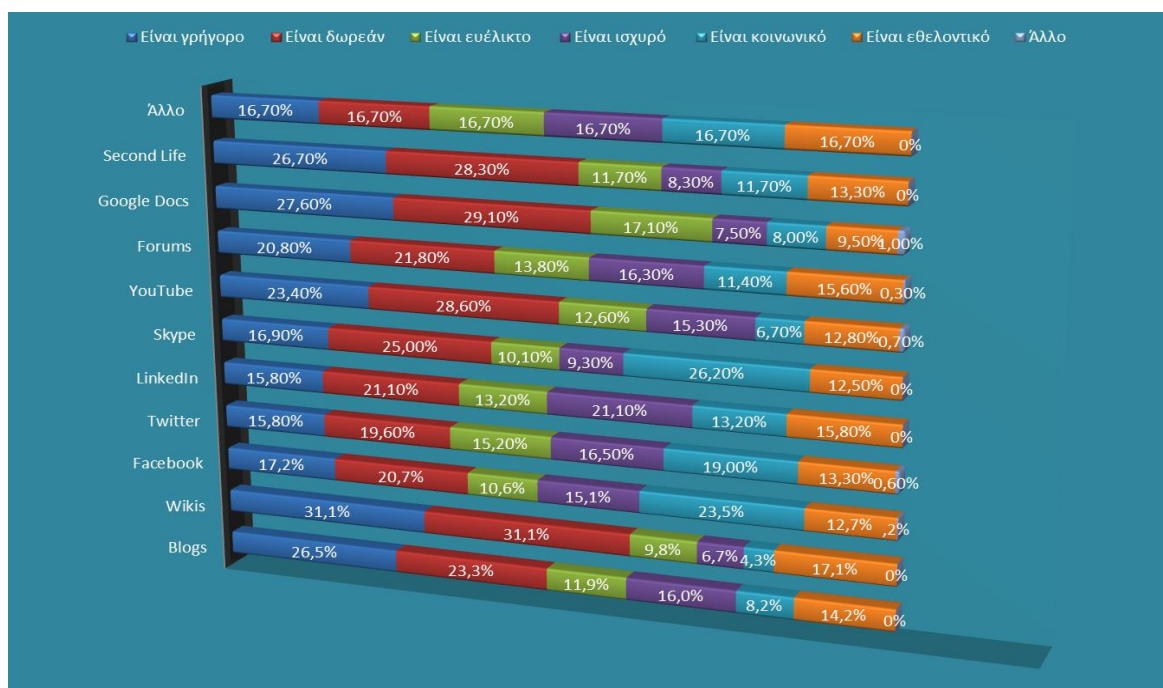
2,9% είναι μέσοι ενεργοί χρήστες, ενώ το 4,1% είναι πολύ ενεργοί χρήστες. Από αυτούς που χρησιμοποιούν κάποιο άλλο κοινωνικό μέσο δικτύωσης, το 0,6% αυτών είναι μέσοι ενεργοί χρήστες (Σχήμα 5). Τον αναλυτικό πίνακα μπορείτε να τον δείτε στο Παράρτημα Β.

Σχήμα 5. Δραστηριότητα φοιτητών ως προς τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης

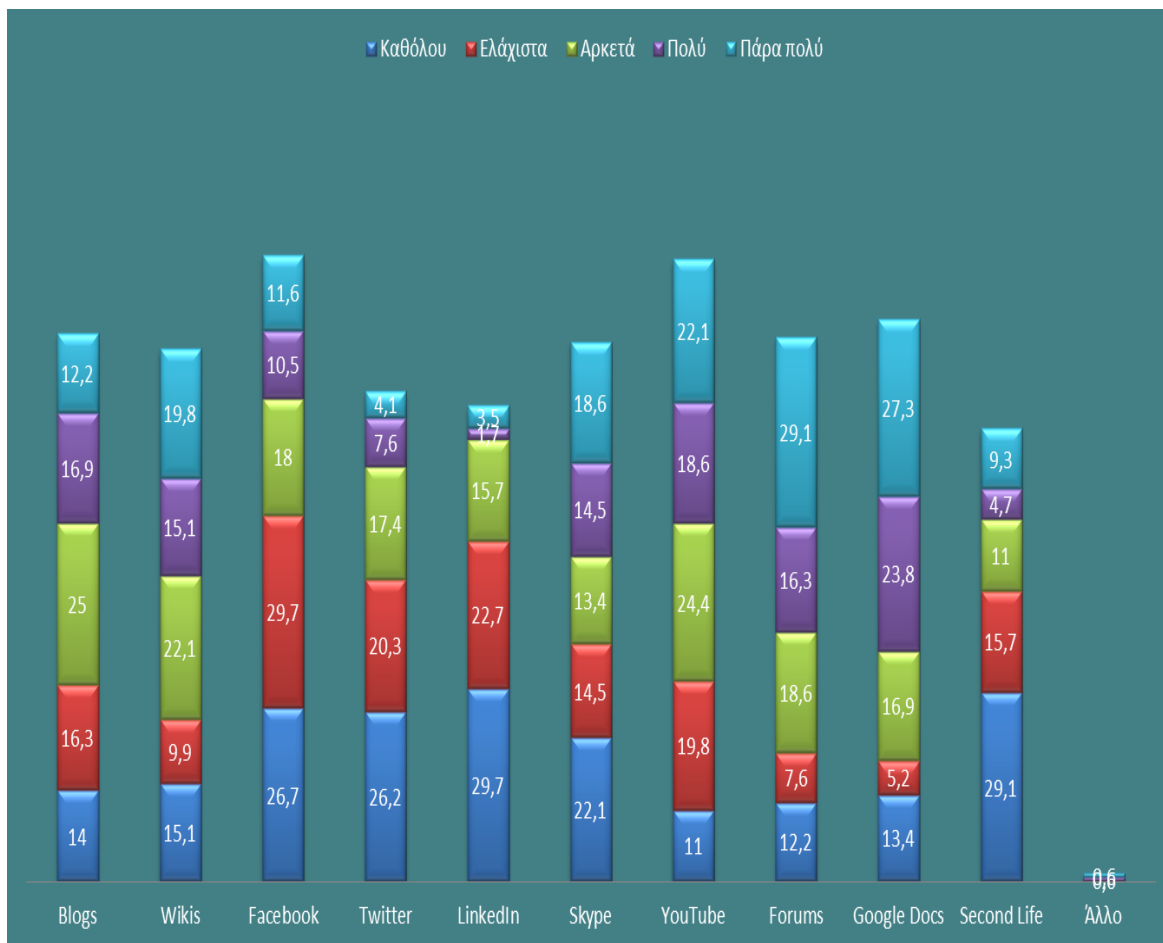
Από τους ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν τα blogs, το 26,5% τα χρησιμοποιεί επειδή είναι γρήγορα, το 23,3% επειδή είναι δωρεάν, το 11,9% επειδή είναι ευέλικτα, το 16% επειδή είναι ισχυρά, το 8,2% επειδή είναι κοινωνικά και το 14,2% επειδή είναι εθελοντικά (Σχήμα 6). Το 31,1% χρησιμοποιεί wikis επειδή είναι γρήγορα και δωρεάν, το 9,8% επειδή είναι ευέλικτα, το 6,7% επειδή είναι ισχυρά, το 4,3% επειδή είναι κοινωνικά και το 17,1% επειδή είναι εθελοντικά. Το 17,2% χρησιμοποιεί το Facebook επειδή είναι γρήγορο, το 20,7% επειδή είναι δωρεάν, το 10,6% επειδή είναι ευέλικτο, το 15,1% επειδή είναι ισχυρό, το 23,5% επειδή είναι κοινωνικό, το 12,7% επειδή είναι εθελοντικό και το 0,2% για κάποιο άλλο λόγο. Από τους ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν το Twitter, το 15,8% το χρησιμοποιεί επειδή είναι γρήγορο, το 19,6% επειδή είναι δωρεάν, το 15,2% επειδή είναι ευέλικτο, το 16,5% επειδή είναι ισχυρό, το 19% επειδή είναι κοινωνικό, το 13,3% επειδή είναι εθελοντικό και το 0,6% για κάποιο άλλο λόγο. Από τους ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν το LinkedIn, το 15,8% το χρησιμοποιεί επειδή είναι γρήγορο, το 21,1% επειδή είναι δωρεάν, το 13,2% επειδή είναι ευέλικτο, το

21,1% επειδή είναι ισχυρό, το 13,2% επειδή είναι κοινωνικό και το 15,8% επειδή είναι εθελοντικό. Το 16,9% χρησιμοποιεί το Skype επειδή είναι γρήγορο, το 25% επειδή είναι δωρεάν, το 10,1% επειδή είναι ευέλικτο, το 9,3% επειδή είναι ισχυρό, το 26,2% επειδή είναι κοινωνικό και το 12,5% επειδή είναι εθελοντικό. Το 23,4% χρησιμοποιεί το YouTube επειδή είναι γρήγορο, το 28,6% επειδή είναι δωρεάν, το 12,6% επειδή είναι ευέλικτο, το 15,3% επειδή είναι ισχυρό, το 6,7% επειδή είναι κοινωνικό, το 12,8% επειδή είναι εθελοντικό και το 0,7% για κάποιο άλλο λόγο. Το 20,8% χρησιμοποιεί τα fora επειδή είναι γρήγορα, το 21,8% επειδή είναι δωρεάν, το 13,8% επειδή είναι ευέλικτα, το 16,3% επειδή είναι ισχυρά, το 11,4% επειδή είναι κοινωνικά, το 15,6% επειδή είναι εθελοντικά και το 0,3% για άλλους λόγους. Το 27,6% χρησιμοποιεί το Google Docs επειδή είναι γρήγορο, το 29,1% επειδή είναι δωρεάν, το 17,1% επειδή είναι ευέλικτο, το 7,5% επειδή είναι ισχυρό, το 8% επειδή είναι κοινωνικό, το 9,5% επειδή είναι εθελοντικό και το 1% για άλλους λόγους. Το 26,7% χρησιμοποιεί το Second Life επειδή είναι γρήγορο, το 28,3% επειδή είναι δωρεάν, το 11,7% επειδή είναι ευέλικτο, το 8,3% επειδή είναι ισχυρό, το 11,7% επειδή είναι κοινωνικό και το 13,3% επειδή είναι εθελοντικό. Τον αναλυτικό πίνακα μπορείτε να τον δείτε στο Παράρτημα Β.

Σχήμα 6. Λόγοι χρήσης κοινωνικών μέσων δικτύωσης από φοιτητές

Οι ερωτηθέντες πιστεύουν ότι το κοινωνικό μέσο που μπορεί να βελτιώσει σε πάρα πολύ μεγάλο βαθμό τη μάθηση είναι τα fora (29,1%) και ακολουθεί το Google Docs (27,3%), το YouTube (22,1%), τα wikis (19,8%), το Skype (18,6%), τα blogs (12,2%), το Facebook (11,6%), το Second Life (9,3%), το Twitter (4,1%) και το LinkedIn (Σχήμα 7). Τον αναλυτικό πίνακα μπορείτε να τον δείτε στο Παράρτημα Β.

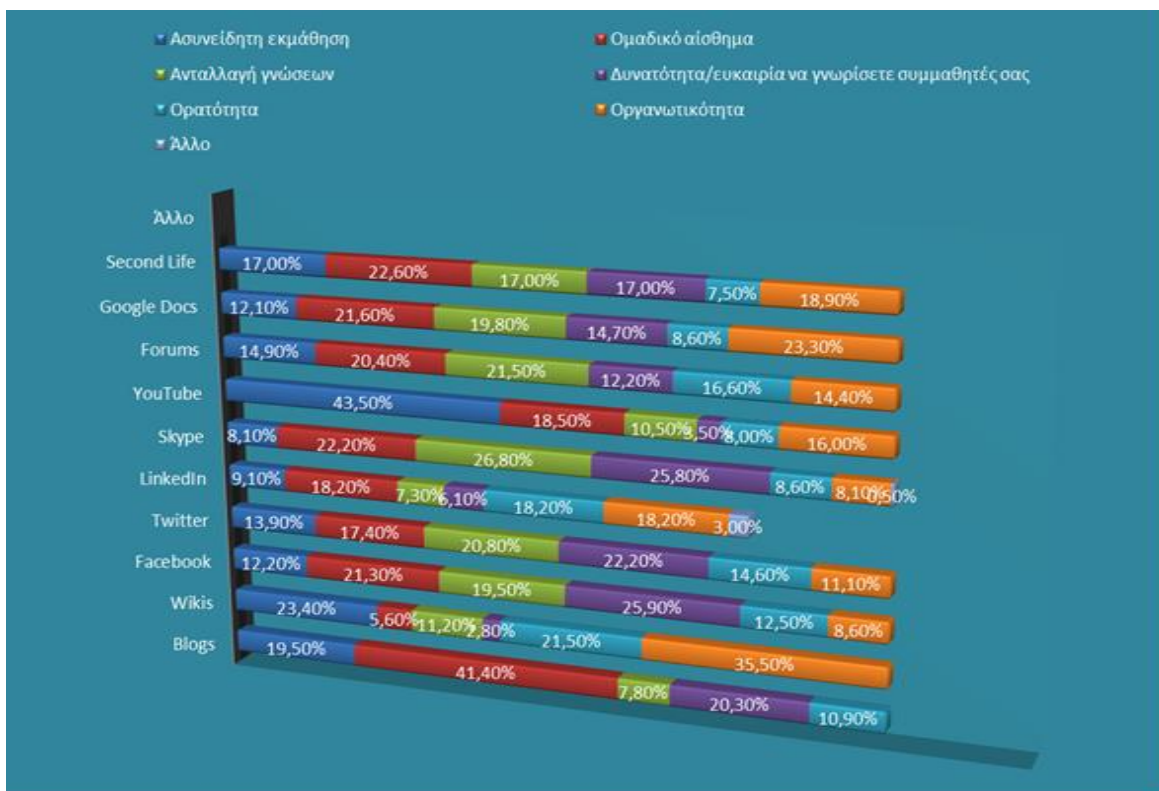

Σχήμα 7. Βαθμός βελτίωσης της μάθησης με τη χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης (φοιτητές)

Σε ερώτηση για τις ιδέες τους όσον αφορά τη βελτίωση της μάθησης με τη χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης, η πλειονότητα των φοιτητών δήλωσε ότι τη βελτίωση της μάθησης βοηθούν άρθρα και βίντεο για το μάθημα, βλέποντας συνέδρια, οι μηχανές αναζήτησης, τα quiz και τα προγράμματα εγκυκλοπαιδικού χαρακτήρα, η ανταλλαγή πληροφοριών συσχετιζόμενων με τη σχολή, η

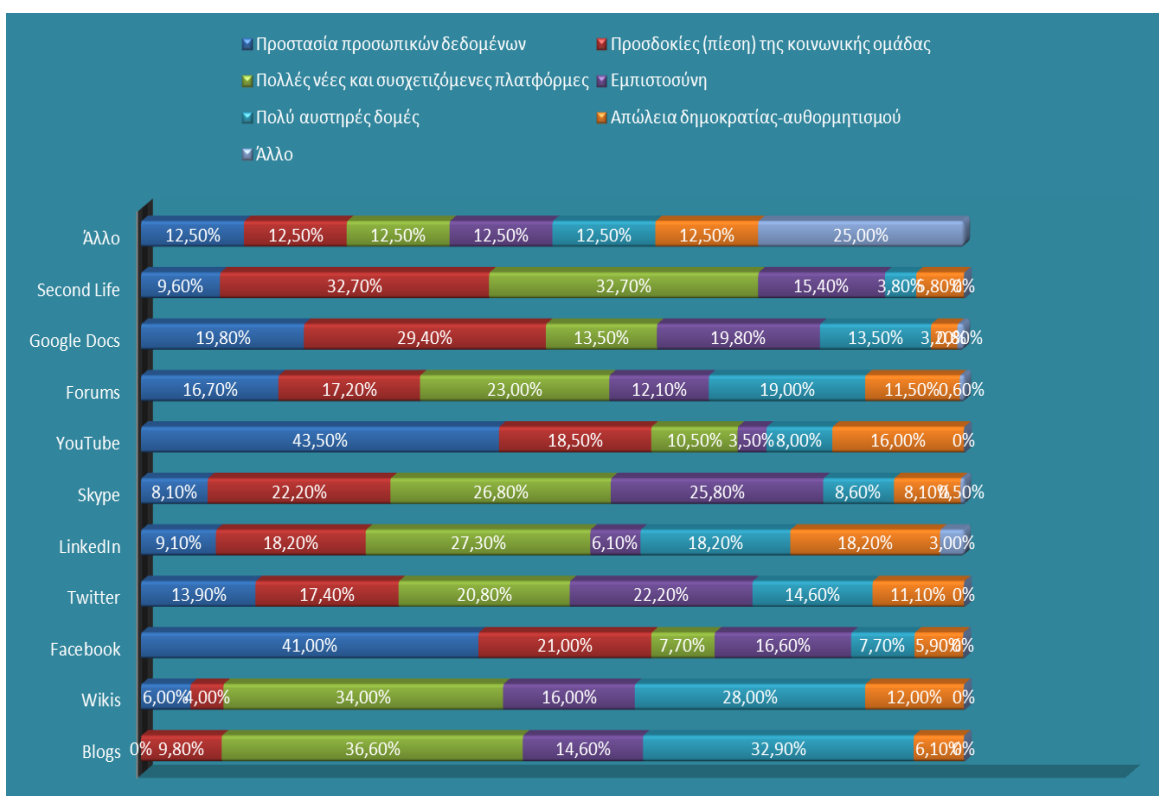
δημιουργία διαδικτυακών ιστοτόπων, η γρήγορη ανάπτυξη εξελιγμένων τεχνολογικά προγραμμάτων και με το να μπορεί μέσω αυτών ο μαθητής να συζητάει για τους προβληματισμούς του, να πάρει και να δώσει πληροφορίες, να τις αξιολογήσει βελτιώνοντας την κριτική ικανότητά του και την ικανότητα μάθησης του.

Αυτοί που χρησιμοποιούν τα blogs, πιστεύουν ότι τα οφέλη που προσφέρουν σε μεγαλύτερο βαθμό είναι το ομαδικό αίσθημα (41,4%) και η ,δυνατότητα/ευκαιρία να γνωρίσουν συμμαθητές τους (20,3%), ενώ αντίθετα πιστεύουν ότι δεν προσφέρουν ορατότητα και ανταλλαγή γνώσεων. Οι ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν τα wikis, πιστεύουν ότι τα οφέλη που προσφέρουν σε μεγαλύτερο βαθμό είναι η οργανωτικότητα (35,5%) και η ασυνείδητη εκμάθηση (23,4%), ενώ δεν θεωρούν ότι προσφέρουν ομαδικό αίσθημα και δυνατότητα/ευκαιρία να γνωρίσουν συμμαθητές τους. Οι ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν το Facebook, το Twitter Skype, πιστεύουν ότι τα οφέλη που προσφέρουν σε μεγαλύτερο βαθμό είναι η ανταλλαγή γνώσεων και η δυνατότητα/ευκαιρία να γνωρίσουν συμμαθητές τους, ενώ δεν θεωρούν ότι προσφέρουν οργανωτικότητα και ασυνείδητη εκμάθηση (Σχήμα 8). Οι ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν το LinkedIn, πιστεύουν ότι τα οφέλη που προσφέρει σε μεγαλύτερο βαθμό είναι η ανταλλαγή γνώσεων, ενώ δεν θεωρούν ότι προσφέρει δυνατότητα/ευκαιρία να γνωρίσουν συμμαθητές τους. Οι ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν το YouTube, πιστεύουν ότι τα οφέλη που προσφέρει σε μεγαλύτερο βαθμό είναι η ασυνείδητη εκμάθηση (43,5%) και το ομαδικό αίσθημα (18,5%), ενώ αντίθετα πιστεύουν ότι δεν προσφέρει ορατότητα και δυνατότητα/ευκαιρία να γνωρίσουν συμμαθητές τους. Οι ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν τα fora, πιστεύουν ότι τα οφέλη που προσφέρουν σε μεγαλύτερο βαθμό είναι το ομαδικό αίσθημα και η ανταλλαγή γνώσεων (21,5%), ενώ αντίθετα πιστεύουν ότι δεν προσφέρουν οργανωτικότητα και δυνατότητα/ευκαιρία να γνωρίσουν συμμαθητές τους. Οι ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν το Google Docs και το Second Life, πιστεύουν ότι τα οφέλη που προσφέρουν σε μεγαλύτερο βαθμό είναι η οργανωτικότητα και το ομαδικό αίσθημα, ενώ αντίθετα πιστεύουν ότι δεν προσφέρουν ορατότητα και η ασυνείδητη εκμάθηση. Τον αναλυτικό πίνακα μπορείτε να τον δείτε στο Παράρτημα Β.

Σχήμα 8. Οφέλη κοινωνικών μέσων δικτύωσης στη μάθηση (φοιτητές)

Οι ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν blogs πιστεύουν ότι έχουν πολύ αυστηρές δομές (32,9%). Οι ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν wikis, LinkedIn, Skype και fora πιστεύουν ότι υπάρχουν πολλές νέες και συσχετιζόμενες πλατφόρμες (Σχήμα 9), ενώ αυτοί που χρησιμοποιούν το Facebook φοβούνται για την προστασία των προσωπικών τους δεδομένων (41%). Οι ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν Twitter και Google Docs πιστεύουν ότι υπάρχει πίεση όσον αφορά τις ομαδικές δραστηριότητες. Τέλος, οι ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν Second Life πιστεύουν ότι υπάρχουν πολλές νέες και συσχετιζόμενες πλατφόρμες και πίεση όσον αφορά τις ομαδικές δραστηριότητες (32,7%). Τον αναλυτικό πίνακα με τα ποσοστά μπορείτε να τον δείτε στο Παράρτημα Β.

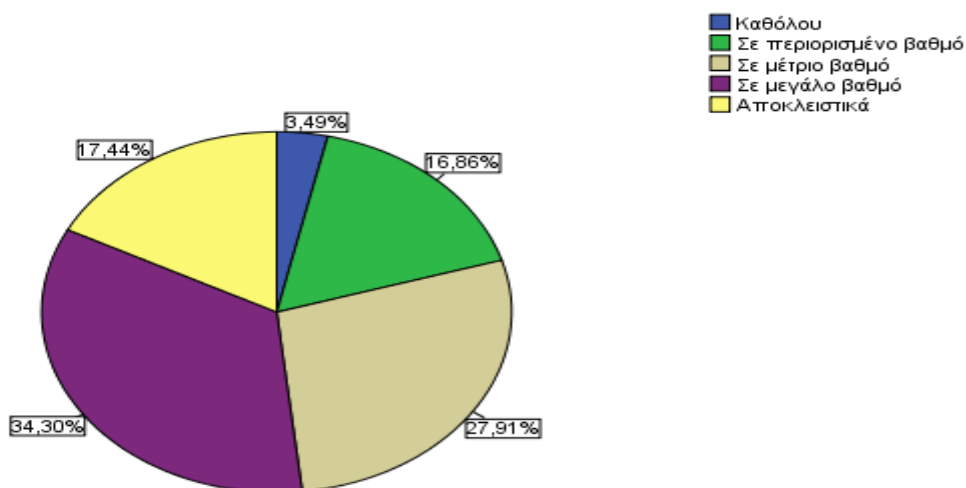

Σχήμα 9. Προκλήσεις κοινωνικών μέσων δικτύωσης στη μάθηση (φοιτητές)

Η πλειονότητα των ερωτηθέντων προτιμούν να χρησιμοποιούνται κοινωνικά μέσα δικτύωσης σε μεγάλο βαθμό (34,3%) στο μάθημα (Πίνακας 7).

Πίνακας 7. Βαθμός χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα από φοιτητές

	Ποσοστό %	Έγκυρο ποσοστό %	Αθροιστική συχνότητα
Καθόλου	3,5	3,5	3,5
Σε περιορισμένο βαθμό	16,9	16,9	20,3
Σε μέτριο βαθμό	27,9	27,9	48,3
Σε μεγάλο βαθμό	34,3	34,3	82,6
Αποκλειστικά	17,4	17,4	100,0
Σύνολο	100,0	100,0	

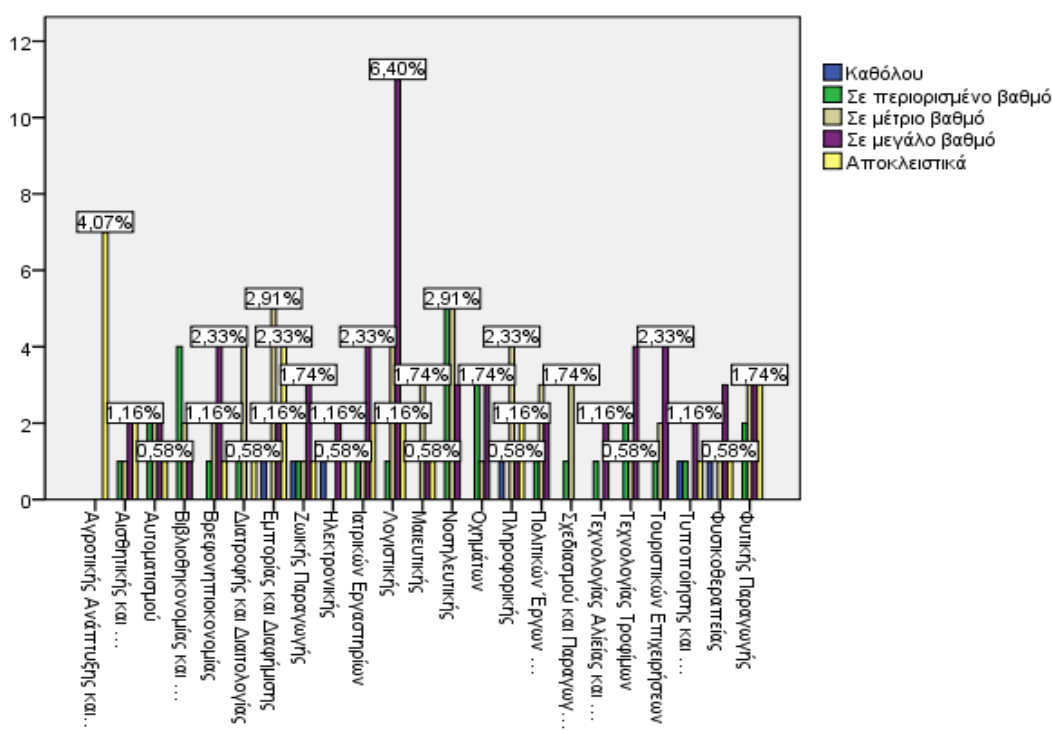
Σχήμα 10. Βαθμός χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα από φοιτητές

Θέλοντας να δούμε την άποψη των φοιτητών για το βαθμό χρησιμοποίησης των κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα, ανά φύλλο (Πίνακας 8), διαπιστώθηκε ότι η πλειονότητα των ερωτηθέντων που θέλει να τα χρησιμοποιεί σε μέτριο (17,4%), αλλά και σε μεγάλο βαθμό (18%) είναι γυναίκες.

Πίνακας 8. Βαθμός χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα από φοιτητές, ανά φύλλο

	Καθόλου	Σε περιορισμένο βαθμό	Σε μέτριο βαθμό	Σε μεγάλο βαθμό	Αποκλειστικά	Σύνολο
Άντρας	1,2%	6,4%	10,5%	16,3%	8,1%	42,4%
Γυναίκα	2,3%	10,5%	17,4%	18,0%	9,3%	57,6%
Σύνολο	3,5%	16,9%	27,9%	34,3%	17,4%	100,0%

Θέλοντας να δούμε την άποψη των φοιτητών για το βαθμό χρησιμοποίησης των κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα, ανά τμήμα (Σχήμα 11), διαπιστώθηκε ότι η πλειονότητα των ερωτηθέντων που θέλει να τα χρησιμοποιεί σε μέτριο (2,91%) είναι του τμήματος Νοσηλευτικής, ενώ η πλειονότητα του τμήματος Λογιστικής σε μεγάλο βαθμό (6,4%) είναι γυναίκες. Να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά κοινωνικά μέσα δικτύωσης στο μάθημα θέλουν οι φοιτητές του τμήματος Αγροτικής Ανάπτυξης και Διοίκησης Αγροτικών Επιχειρήσεων. Τον αναλυτικό πίνακα μπορείτε να τον δείτε στο Παράρτημα Β.

Σχήμα 11. Βαθμός χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα από φοιτητές, ανά τμήμα

Παρακάτω, επιχειρείται η ανάλυση των στατιστικών δεδομένων που προέκυψαν από την έρευνα ένα βήμα παραπέρα, με τη χρήση εργαλείων της στατιστικής επιστήμης. Συγκεκριμένα, θα συνεχίσουμε με την στατιστική ανάλυση με τον έλεγχο χ^2 (Chi-squared) σε ερωτήματα που αφορούν τους φοιτητές του ΑΤΕΙΘ. Η δοκιμασία χ^2 είναι ένα εκπληκτικά πολύμορφο στατιστικό κριτήριο, καθώς είναι δυνατό να χρησιμοποιηθεί για να κρίνει ένα μεγάλο αριθμό υποθέσεων. Στην περίπτωση μας, αυτό που μας ενδιαφέρει είναι να ελέγξουμε την

ύπαρξη διαφοράς ανάμεσα στις ομάδες που συγκροτεί η μια μεταβλητή, ως προς την άλλη. Στην περίπτωση του χ^2 , η μηδενική υπόθεση αναφέρεται στην ανεξαρτησία των μεταβλητών. Εάν η μηδενική υπόθεση είναι αληθινή και, κατά συνέπεια, δεν υπάρχει συστηματική συνάφεια μεταξύ των δυο μεταβλητών, είναι δηλαδή ανεξάρτητες, τότε θα πρέπει να υπάρχει μικρή διαφορά μεταξύ των αναμενόμενων και των παρατηρούμενων συχνοτήτων. Εάν η μηδενική υπόθεση απορρίπτεται, θα πρέπει να υπάρχουν μεγάλες διαφορές μεταξύ των δυο ειδών συχνοτήτων. Όσο μεγαλύτερες είναι οι διαφορές μεταξύ των αναμενόμενων και των παρατηρούμενων συχνοτήτων, τόσο μειώνεται η πιθανότητα οι μεταβλητές να είναι στην πραγματικότητα ανεξάρτητες και τόσο πιο πιθανόν είναι να απορριφθεί η μηδενική υπόθεση (Μακράκης, 2005).

Μηδενική υπόθεση

H_0 : «Δεν υπάρχει σχέση ανάμεσα στις μεταβλητές φύλλο και τμήμα φοίτησης»

Εναλλακτική υπόθεση

H_1 : «Υπάρχει σχέση ανάμεσα στις μεταβλητές φύλλο και τμήμα φοίτησης»

Από τον πίνακα 9 μας ενδιαφέρει η γραμμή που αναφέρεται στο Pearson Chi-Square. Εκεί παρατηρούμε ότι η τιμή του $\chi^2=53,245$, οι βαθμοί ελευθερίας είναι 22 και το παρατηρούμενο επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας που αντιστοιχεί στις δύο αυτές τιμές είναι το 0,000, το οποίο συμπληρώνουμε με ένα τέταρτο δεκαδικό ψηφίο, που κατά τη σύσταση της κατασκευάστριας εταιρίας του SPSS είναι το 5 (Δαφέρμος, 2005). Έτσι, για το επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας έχουμε: Asymptotic Sign. (2-sided) = 0,0005<0,05. Αυτή η τελευταία σχέση συνεπάγεται την ανατροπή της μηδενικής υπόθεσης που έλεγε ότι οι δυο μεταβλητές φύλλο και τμήμα φοίτησης είναι ανεξάρτητες. Άρα σχετίζονται. Επειδή δεν υπάρχει στατιστικώς σημαντική διαφορά, αυτό σημαίνει ότι ο παράγων «φύλλο» επηρεάζει ομοιόμορφα τα επίπεδα του παράγοντα «τμήμα».

Πίνακας 9. Chi-Square Tests (φύλλο φοιτητών και τμήμα φοίτησης)

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	53,245	22	,000
N of Valid Cases	172		

Μηδενική υπόθεση

H₀: “Δεν υπάρχει σχέση ανάμεσα στο φύλλο των φοιτητών και την άποψη τους για τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης”

Εναλλακτική υπόθεση

H₁: “Υπάρχει σχέση ανάμεσα στο φύλλο των φοιτητών και την άποψη τους για τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης”

Στον πίνακα 10 παρατηρούμε ότι η τιμή του $\chi^2=1,034$, οι βαθμοί ελευθερίας είναι 3 και το παρατηρούμενο επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας που αντιστοιχεί στις δύο αυτές τιμές είναι το 0,793. Έτσι, για το επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας έχουμε: Asymptotic Sign. (2-sided) = 0,793>0,05. Αυτή η τελευταία σχέση συνεπάγεται την αποδοχή της μηδενικής υπόθεσης που έλεγε ότι οι δυο μεταβλητές φύλλο και άποψη για τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης είναι ανεξάρτητες. Άρα δεν σχετίζονται. Επειδή υπάρχει στατιστικώς σημαντική διαφορά, αυτό σημαίνει ότι ο παράγων «φύλλο» δεν επηρεάζει ομοιόμορφα τα επίπεδα του παράγοντα «άποψη για τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης».

Πίνακας 10. Chi-Square Tests (φύλλο φοιτητών και άποψη τους για τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης)

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	1,034	3	,793
N of Valid Cases	172		

Μηδενική υπόθεση

H_0 : “Δεν υπάρχει σχέση ανάμεσα στο τμήμα φοίτησης και την άποψη τους για τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης”

Εναλλακτική υπόθεση

H_1 : “Υπάρχει σχέση ανάμεσα στο τμήμα φοίτησης και την άποψη τους για τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης”

Παρατηρούμε στον πίνακα 11 ότι η τιμή του $\chi^2=59,468$, οι βαθμοί ελευθερίας είναι 66 και το παρατηρούμενο επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας που αντιστοιχεί στις δύο αυτές τιμές είναι το 0,702. Έτσι, για το επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας έχουμε: Asymptotic Sign. (2-sided) = 0,702>0,05. Αυτή η τελευταία σχέση συνεπάγεται την αποδοχή της μηδενικής υπόθεσης που έλεγε ότι οι δυο μεταβλητές τμήμα και άποψη για τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης είναι ανεξάρτητες. Άρα δεν σχετίζονται. Επειδή υπάρχει στατιστικώς σημαντική διαφορά, αυτό σημαίνει ότι ο παράγων «τμήμα» δεν επηρεάζει ομοιόμορφα τα επίπεδα του παράγοντα «άποψη για τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης».

Πίνακας 11. Chi-Square Tests (τμήμα φοίτησης και άποψη φοιτητών για τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης)

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	59,468	66	,702
N of Valid Cases	172		

Μηδενική υπόθεση

H_0 : “Δεν υπάρχει σχέση ανάμεσα στο φύλλο φοιτητών και την άποψη τους για το βαθμό χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα”

Εναλλακτική υπόθεση

H_1 : “Υπάρχει σχέση ανάμεσα στο φύλλο φοιτητών και την άποψη τους για το βαθμό χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα”

Παρατηρούμε ότι η τιμή του $\chi^2=1,752$, οι βαθμοί ελευθερίας είναι 4 και το παρατηρούμενο επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας που αντιστοιχεί στις δύο αυτές τιμές είναι το 0,781 (Πίνακας 12). Έτσι, για το επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας έχουμε: Asymptotic Sign. (2-sided) = 0,781>0,05. Αυτή η τελευταία σχέση συνεπάγεται την αποδοχή της μηδενικής υπόθεσης που έλεγε ότι οι δυο μεταβλητές τμήμα και άποψη για τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα είναι ανεξάρτητες. Άρα δεν σχετίζονται. Επειδή υπάρχει στατιστικώς σημαντική διαφορά, αυτό σημαίνει ότι ο παράγων «φύλλο» δεν επηρεάζει ομοιόμορφα τα επίπεδα του παράγοντα «άποψη για το βαθμό χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα».

Πίνακας 12. Chi-Square Tests (φύλλο φοιτητών και άποψη τους για το βαθμό χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα)

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	1,752	4	,781
N of Valid Cases	172		

Μηδενική υπόθεση

H_0 : “Δεν υπάρχει σχέση ανάμεσα στο τμήμα φοίτησης και την άποψη τους για το βαθμό χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα”

Εναλλακτική υπόθεση

H_1 : “Υπάρχει σχέση ανάμεσα στο τμήμα φοίτησης και την άποψη τους για το βαθμό χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα”

Παρατηρούμε ότι η τιμή του $\chi^2=125,754$, οι βαθμοί ελευθερίας είναι 88 και το παρατηρούμενο επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας που αντιστοιχεί στις δύο αυτές τιμές είναι το 0,005 (Πίνακας 13). Έτσι, για το επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας έχουμε: Asymptotic Sign. (2-sided) = 0,005<0,05. Αυτή η τελευταία σχέση συνεπάγεται την απόρριψη της μηδενικής υπόθεσης που έλεγε ότι οι δυο μεταβλητές τμήμα φοίτησης και άποψη για το βαθμό χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης είναι ανεξάρτητες. Άρα σχετίζονται. Επειδή δεν

υπάρχει στατιστικώς σημαντική διαφορά, αυτό σημαίνει ότι ο παράγων «τμήμα φοίτησης» επηρεάζει ομοιόμορφα τα επίπεδα του παράγοντα «άποψη για το βαθμό χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα».

Πίνακας 13. Chi-Square Tests (τμήμα φοίτησης και άποψη φοιτητών για το βαθμό χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα)

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	125,754	88	,005
N of Valid Cases	172		

Μηδενική υπόθεση

H₀: “Δεν υπάρχει σχέση ανάμεσα στην άποψη των φοιτητών για τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης και την άποψη τους για το βαθμό χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα”

Εναλλακτική υπόθεση

H₁: “Υπάρχει σχέση ανάμεσα στην άποψη των φοιτητών για τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης και την άποψη τους για το βαθμό χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα”

Παρατηρούμε ότι η τιμή του $\chi^2=35,454$, οι βαθμοί ελευθερίας είναι 12 και το παρατηρούμενο επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας που αντιστοιχεί στις δύο αυτές τιμές είναι το 0,000 (Πίνακας 14). Έτσι, για το επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας έχουμε: Asymptotic Sign. (2-sided) = 0,0005 < 0,05. Αυτή η τελευταία σχέση συνεπάγεται την ανατροπή της μηδενικής υπόθεσης που έλεγε ότι οι δυο μεταβλητές άποψη για το βαθμό χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης και την άποψη για το βαθμό χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα είναι ανεξάρτητες. Άρα σχετίζονται. Επειδή δεν υπάρχει στατιστικώς σημαντική διαφορά, αυτό σημαίνει ότι ο παράγων «άποψη για το βαθμό χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης» επηρεάζει ομοιόμορφα τα επίπεδα του παράγοντα «άποψη για το βαθμό χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα».

Πίνακας 14. Chi-Square Tests (άποψη φοιτητών για τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης και άποψη τους για το βαθμό χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα)

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	35,454	12	,000
N of Valid Cases	172		

5.2.2 Παρουσίαση αποτελεσμάτων καθηγητών τμήματος Πληροφορικής

Οι καθηγητές απάντησαν σε 16 ερωτήσεις, οι οποίες ήταν χωρισμένες σε τρία μέρη:

1. Δημογραφικά στοιχεία καθηγητών
2. Χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης
3. Χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης στην εκπαίδευση

Από τους 51 καθηγητές του τμήματος Πληροφορικής, το ερωτηματολόγιο απάντησαν οι 31, δηλαδή το 60% των καθηγητών. Από αυτούς, το 80,6% είναι άντρες, ενώ το 19,4% είναι γυναίκες, οι άντρες δηλαδή είναι περισσότεροι (Πίνακας 15).

Πίνακας 15. Φύλλο ερωτηθέντων καθηγητών

	Συχνότητα	Ποσοστό %	Έγκυρο ποσοστό %	Αθροιστική συχνότητα
Άντρας	25	80,6	80,6	80,6
Γυναίκα	6	19,4	19,4	100,0
Σύνολο	31	100,0	100,0	

Οι περισσότεροι από τους ερωτηθέντες ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα των 31-40 με ποσοστό 41,9%, ακολουθεί η ηλικιακή ομάδα που είναι μεγαλύτεροι των

51 χρόνων με ποσοστό 25,8%, έπειτα η ομάδα 41-50 με 22,6% και τέλος οι μικρότεροι των 30 με ποσοστό 9,7% (Πίνακας 16).

Πίνακας 16. Ηλικιακή ομάδα καθηγητών

	Συχνότητα	Ποσοστό %	Έγκυρο ποσοστό %	Αθροιστική συχνότητα
<30	3	9,7	9,7	9,7
31-40	13	41,9	41,9	51,6
41-50	7	22,6	22,6	74,2
>51	8	25,8	25,8	100,0
Σύνολο	31	100,0	100,0	

Οι περισσότεροι από τους ερωτηθέντες έχουν Διδακτορικό δίπλωμα (Πίνακας 17), ένα 29% έχει Μεταπτυχιακό δίπλωμα, ενώ μικρό ποσοστό αυτών έχει τελειώσει Πανεπιστήμιο.

Πίνακας 17. Επίπεδο εκπαίδευσης καθηγητών

	Συχνότητα	Ποσοστό %	Έγκυρο ποσοστό %	Αθροιστική συχνότητα
Πανεπιστήμιο	1	3,2	3,2	3,2
Μεταπτυχιακό δίπλωμα	9	29,0	29,0	32,3
Διδακτορικό δίπλωμα	21	67,7	67,7	100,0
Σύνολο	31	100,0	100,0	

Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων ανήκει στο Έκτακτο Εκπαιδευτικό Προσωπικό (54,8%), ακολουθεί η βαθμίδα των Καθηγητών (16,1%), οι Επίκουροι καθηγητές και οι Καθηγητές Εφαρμογών με ποσοστό 12,9% και 3,2% ανήκει στους Αναπληρωτές Καθηγητές (Πίνακας 18).

Πίνακας 18. Βαθμίδα καθηγητών

	Συχνότητα	Ποσοστό %	Έγκυρο ποσοστό %	Αθροιστική συχνότητα
Καθηγητής	5	16,1	16,1	16,1
Αναπληρωτής καθηγητής	1	3,2	3,2	19,4
Επίκουρος καθηγητής	4	12,9	12,9	32,3
Καθηγητής Εφαρμογών	4	12,9	12,9	45,2
Έκτακτο Εκπαιδευτικό Προσωπικό	17	54,8	54,8	100,0
Σύνολο	31	100,0	100,0	

Η πλειονότητα των καθηγητών ανήκει στον τομέα Συστημάτων και Τεχνολογίας Υπολογιστών με ποσοστό 54,8%, ενώ 45,2% είναι αυτοί που ανήκουν στον τομέα Ανάλυσης και Προγραμματισμού (Πίνακας 19).

Πίνακας 19. Τομέας

	Συχνότητα	Ποσοστό %	Έγκυρο ποσοστό %	Αθροιστική συχνότητα
Ανάλυσης και Προγραμματισμού	14	45,2	45,2	45,2
Συστημάτων και Τεχνολογίας Υπολογιστών	17	54,8	54,8	100,0
Σύνολο	31	100,0	100,0	

Οι περισσότεροι από τους ερωτηθέντες διδάσκουν στο Δ και στο Ζ εξάμηνο, με ποσοστό 19,4% (Πίνακας 20).

Πίνακας 20. Εξάμηνο μαθήματος διδασκαλίας καθηγητών

	Συχνότητα	Ποσοστό %	Έγκυρο ποσοστό %	Αθροιστική συχνότητα
A	3	9,7	9,7	9,7
B	5	16,1	16,1	25,8
Γ	3	9,7	9,7	35,5
Δ	6	19,4	19,4	54,8
E	5	16,1	16,1	71,0
ΣΤ	3	9,7	9,7	80,6
Z	6	19,4	19,4	100,0
Σύνολο	31	100,0	100,0	

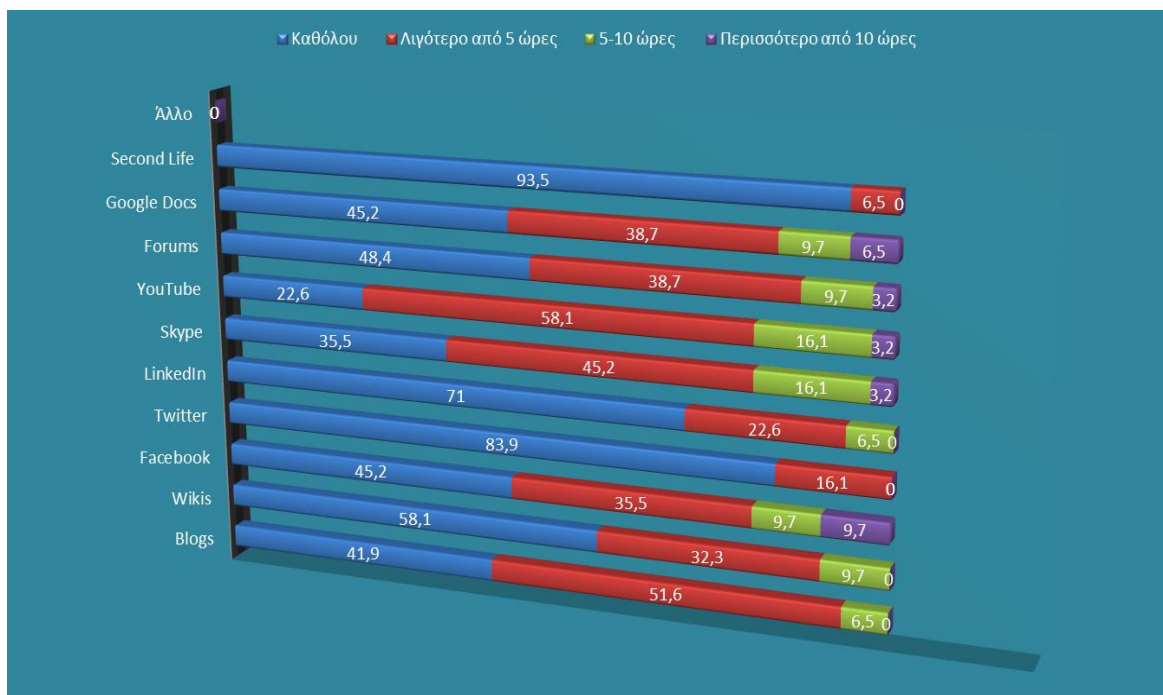
Η πλειονότητα των ερωτηθέντων (51,6%) πιστεύει ότι η χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης δεν είναι επείγουσα αλλά είναι σημαντική, το 22,6% ότι είναι επείγον και σημαντικό, το 16,1% ότι είναι επείγον και ασήμαντο, ενώ το 9,7% των ερωτηθέντων πιστεύει ότι είναι επείγον αλλά ασήμαντο (Πίνακας 21).

Πίνακας 21. Αποψη καθηγητών για τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης

	Συχνότητα	Ποσοστό %	Έγκυρο ποσοστό %	Αθροιστική συχνότητα
Επείγον και Σημαντικό	7	22,6	22,6	22,6
Επείγον αλλά Ασήμαντο	3	9,7	9,7	32,3
Όχι επείγον αλλά Σημαντικό	16	51,6	51,6	83,9
Όχι επείγον και Ασήμαντο	5	16,1	16,1	100,0
Σύνολο	31	100,0	100,0	

Όσον αφορά τα blogs, 51,6% των ερωτηθέντων δεν τα χρησιμοποιεί καθόλου, ενώ 41,9% τα χρησιμοποιεί λιγότερο από 5 ώρες. Wikis δεν χρησιμοποιεί 58,1% των ερωτηθέντων, ενώ 32,3% τα χρησιμοποιεί λιγότερο από 5 ώρες. Το Facebook δεν χρησιμοποιεί 45,2% των ερωτηθέντων και 35,5% το χρησιμοποιεί λιγότερο από 5 ώρες. Το Twitter δεν χρησιμοποιεί 83,9% των ερωτηθέντων, ενώ 16,1% το χρησιμοποιεί λιγότερο από 5 ώρες. Όσον αφορά το LinkedIn 71% των ερωτηθέντων δεν το χρησιμοποιεί καθόλου και 22,6% το χρησιμοποιεί λιγότερο από 5 ώρες. Όσον αφορά το Skype 35,5% των ερωτηθέντων δεν το χρησιμοποιεί καθόλου, 45,2% λιγότερο από 5 ώρες, ενώ 16,1% το χρησιμοποιεί 5-10 ώρες. Το YouTube δεν χρησιμοποιεί 22,6% των ερωτηθέντων, 58,1% το χρησιμοποιεί λιγότερο από 5 ώρες και 16,1% το χρησιμοποιεί 5-10 ώρες. Fora δεν χρησιμοποιεί 48,4% των ερωτηθέντων ενώ 38,7% τα χρησιμοποιεί λιγότερο από 5 ώρες. Το Google Docs δεν χρησιμοποιεί 45,2% των ερωτηθέντων και 38,7% το χρησιμοποιεί λιγότερο από 5 ώρες. Το Second Life δεν χρησιμοποιεί 93,5 % των ερωτηθέντων και 6,5% το χρησιμοποιεί λιγότερο από 5 ώρες (Σχήμα 12). Ο αναλυτικός πίνακας με τα ποσοστά, βρίσκεται στο Παράρτημα Β.

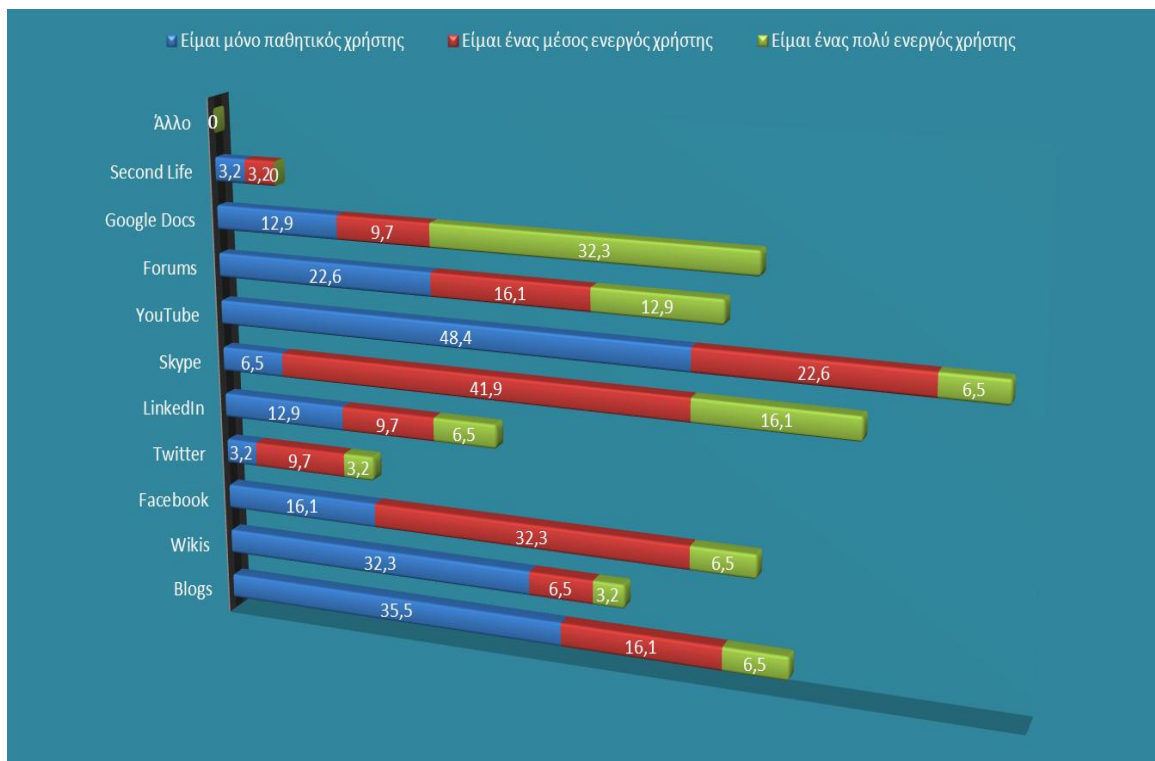
Παρατηρώντας το σχήμα 12, βγάζουμε επίσης το συμπέρασμα ότι το κοινωνικό μέσο δικτύωσης, το οποίο χρησιμοποιούν περισσότερο οι καθηγητές είναι το YouTube και ακολουθούν κατά σειρά το Skype, τα blogs, το Facebook, το Google Docs, τα fora, τα wikis, το Twitter, το Second Life και τελευταίο το LinkedIn.

Σχήμα 12. Εβδομαδιαίος χρόνος χρήσης κοινωνικών μέσων δικτύωσης από καθηγητές

Από τους ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν blogs, το 35,5% είναι παθητικοί χρήστες, το 16,1% είναι μέσοι ενεργοί χρήστες, ενώ το 6,5% είναι πολύ ενεργοί χρήστες. Όσον αφορά τα wikis, το 32,3% είναι παθητικοί χρήστες, το 6,5% είναι μέσοι ενεργοί χρήστες, ενώ το 3,2% είναι πολύ ενεργοί χρήστες. Στο Facebook, το 16,1% είναι παθητικοί χρήστες, το 32,3% είναι μέσοι ενεργοί χρήστες, ενώ το 6,5% είναι πολύ ενεργοί χρήστες. Στο Twitter, το 3,2% είναι παθητικοί χρήστες, το 9,7% είναι μέσοι ενεργοί χρήστες, ενώ το 3,2% είναι πολύ ενεργοί χρήστες. Όσον αφορά το LinkedIn, το 12,9% είναι παθητικοί χρήστες, το 9,7% είναι μέσοι ενεργοί χρήστες, ενώ το 3,2% είναι πολύ ενεργοί χρήστες. Από τους ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν το Skype, το 6,5% είναι παθητικοί χρήστες, το 41,9% είναι μέσοι ενεργοί χρήστες, ενώ το 16,1% είναι πολύ ενεργοί χρήστες. Από τους ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν το YouTube, το 48,4% είναι παθητικοί χρήστες, το 22,6% είναι μέσοι ενεργοί χρήστες, ενώ το 6,5% είναι πολύ ενεργοί χρήστες. Όσον αφορά τα fora, το 22,6% είναι παθητικοί χρήστες, το 16,1% είναι μέσοι ενεργοί χρήστες, ενώ το 12,9% είναι πολύ ενεργοί χρήστες. Στο Google Docs, το 12,9% είναι παθητικοί χρήστες, το 9,7% είναι μέσοι ενεργοί χρήστες, ενώ το 32,3% είναι πολύ ενεργοί

χρήστες. Στο Second Life, είναι παθητικοί και μέσοι ενεργοί χρήστες, σε ποσοστό 3,2% (Σχήμα 13). Για τα αναλυτικά ποσοστά των πινάκων, βλέπε Παράρτημα Β.

Σχήμα 13. Δραστηριότητα καθηγητών ως προς τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης

Από τους ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν τα blogs, από 27,1% αντίστοιχα, τα χρησιμοποιεί επειδή είναι γρήγορα και δωρεάν, από 12,5% επειδή είναι ευέλικτα και ισχυρά και από 10,4% επειδή είναι κοινωνικά και εθελοντικά. Το 23,3% χρησιμοποιεί wikis επειδή είναι γρήγορα και δωρεάν, από 16,7% επειδή είναι ευέλικτα και ισχυρά και εθελοντικά, ενώ το 3,3% επειδή είναι κοινωνικά. Το 18,2% χρησιμοποιεί το Facebook επειδή είναι γρήγορο, το 20,5% επειδή είναι δωρεάν, το 11,4% επειδή είναι ευέλικτο, το 13,6% επειδή είναι ισχυρό, το 31,8% επειδή είναι κοινωνικό και το 4,5% επειδή είναι εθελοντικό. Από τους ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν το Twitter, το 33,3% το χρησιμοποιεί επειδή είναι γρήγορο, από 13,3% επειδή είναι δωρεάν, ευέλικτο και κοινωνικό, το 20% επειδή είναι ισχυρό και το 6,7% επειδή είναι εθελοντικό. Από τους ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν το LinkedIn, από 13,6% το χρησιμοποιεί επειδή είναι γρήγορο και δωρεάν, από 13,2% επειδή είναι ευέλικτο και εθελοντικό, 9,1% επειδή είναι ισχυρό και το 18,2% επειδή είναι κοινωνικό. Το 15,4% χρησιμοποιεί το Skype επειδή είναι

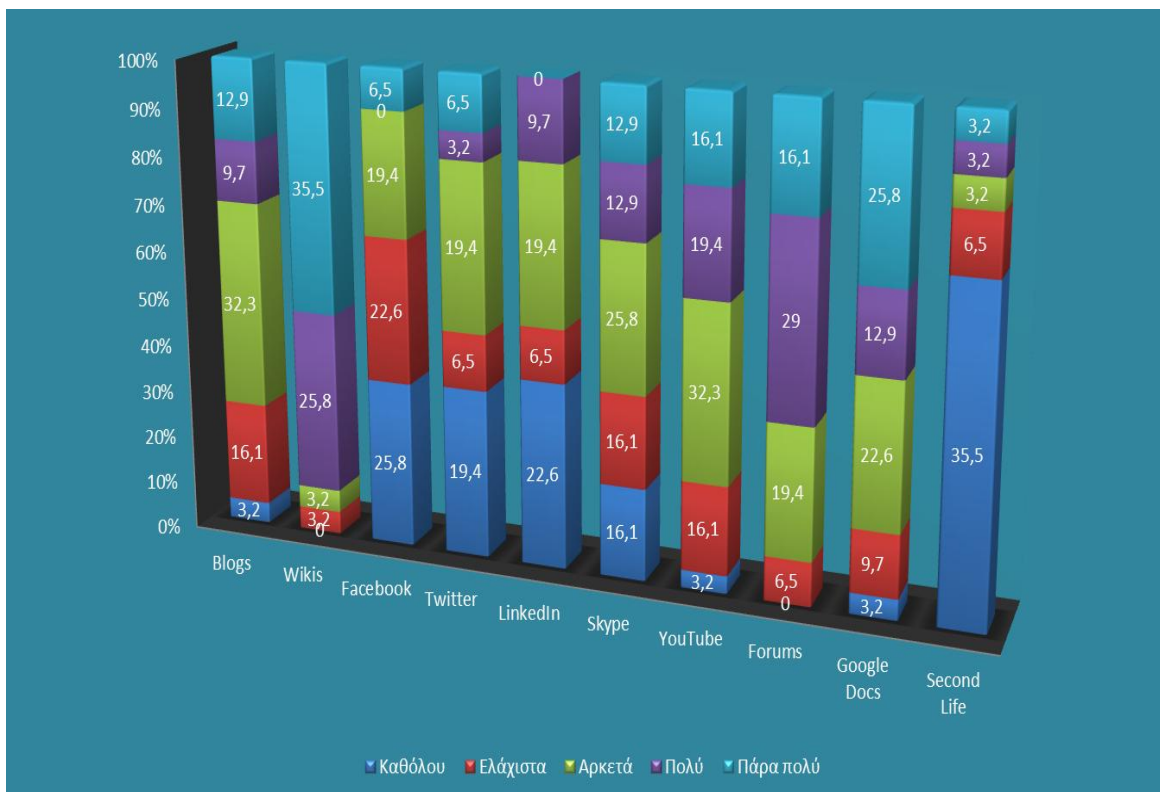
γρήγορο, το 41% επειδή είναι δωρεάν, από 7,7% επειδή είναι ευέλικτο και ισχυρό, το 23,1% επειδή είναι κοινωνικό και το 5,1% επειδή είναι εθελοντικό. Το 25,5% χρησιμοποιεί το YouTube επειδή είναι γρήγορο, το 40,4% επειδή είναι δωρεάν, από 10,6% επειδή είναι ευέλικτο και ισχυρό, το 4,3% επειδή είναι κοινωνικό και το 8,5% επειδή είναι εθελοντικό. Το 30% χρησιμοποιεί τα fora επειδή είναι γρήγορα, το 27,5% επειδή είναι δωρεάν, από 7,5% επειδή είναι ευέλικτα, το 12,5% επειδή είναι ισχυρά και το 15% επειδή είναι εθελοντικά. Από 29,4% χρησιμοποιεί το Google Docs επειδή είναι γρήγορο και δωρεάν, το 26,5% επειδή είναι ευέλικτο, το 8,8% επειδή είναι ισχυρό και από 2,9%, επειδή είναι κοινωνικό και εθελοντικό. Από 11,1% των ερωτηθέντων αντίστοιχα, χρησιμοποιεί το Second Life επειδή είναι γρήγορο, ευέλικτο και κοινωνικό και από 22,2% επειδή είναι δωρεάν, ισχυρό και εθελοντικό (Σχήμα 14). Για τα αναλυτικά ποσοστά των πινάκων, βλέπε Παράρτημα Β.

Σχήμα 14. Λόγοι χρήσης κοινωνικών μέσων δικτύωσης (καθηγητές)

Οι καθηγητές του τμήματος Πληροφορικής πιστεύουν ότι το κοινωνικό μέσο δικτύωσης που μπορεί να βελτιώσει σε πάρα πολύ μεγάλο βαθμό τη μάθηση είναι

τα wikis και ακολουθεί το Google Docs, το YouTube, τα fora, το Skype, τα blogs, το Facebook, το Second Life, το Twitter και τέλος το LinkedIn (Σχήμα 15). Για τα αναλυτικά ποσοστά των πινάκων, βλέπε Παράρτημα Β.

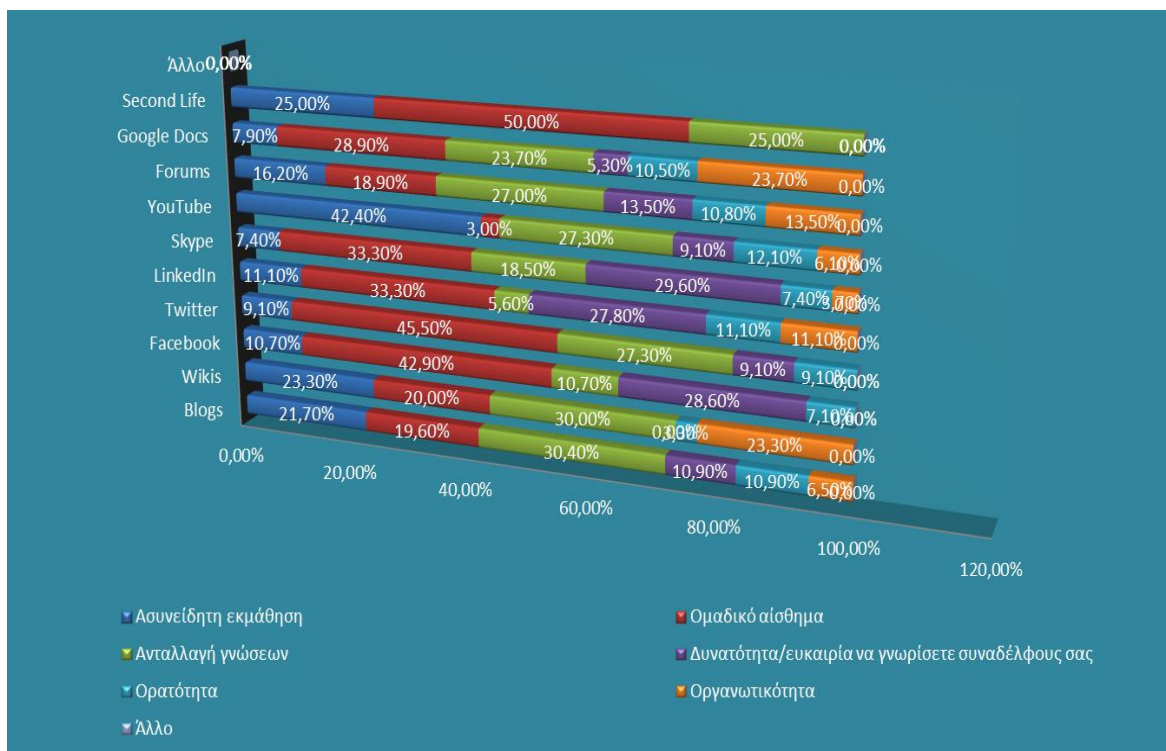

Σχήμα 15. Βαθμός βελτίωσης της μάθησης με τη χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης (καθηγητές)

Σε ερώτηση για τις ιδέες τους όσον αφορά τη βελτίωση της μάθησης με τη χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης, η πλειονότητα αυτών δήλωσαν ότι τη βελτίωση της μάθησης βοηθάει η επικοινωνία σε forum, τα εκπαιδευτικά βίντεο και η κατασκευή wikis. Επίσης, η άμεση και μαζική επικοινωνία με φοιτητές μέσω κοινωνικών δικτύων πάνω σε τρέχοντα θέματα επικαιρότητας που δεν προλαβαίνουν να συζητηθούν στο μάθημα, η ανάρτηση άρθρων, η συνεργατική επικοινωνία και οι εικονικές συναντήσεις, το κατάλληλο υλικό και η οργάνωση και τα cloud learning environments.

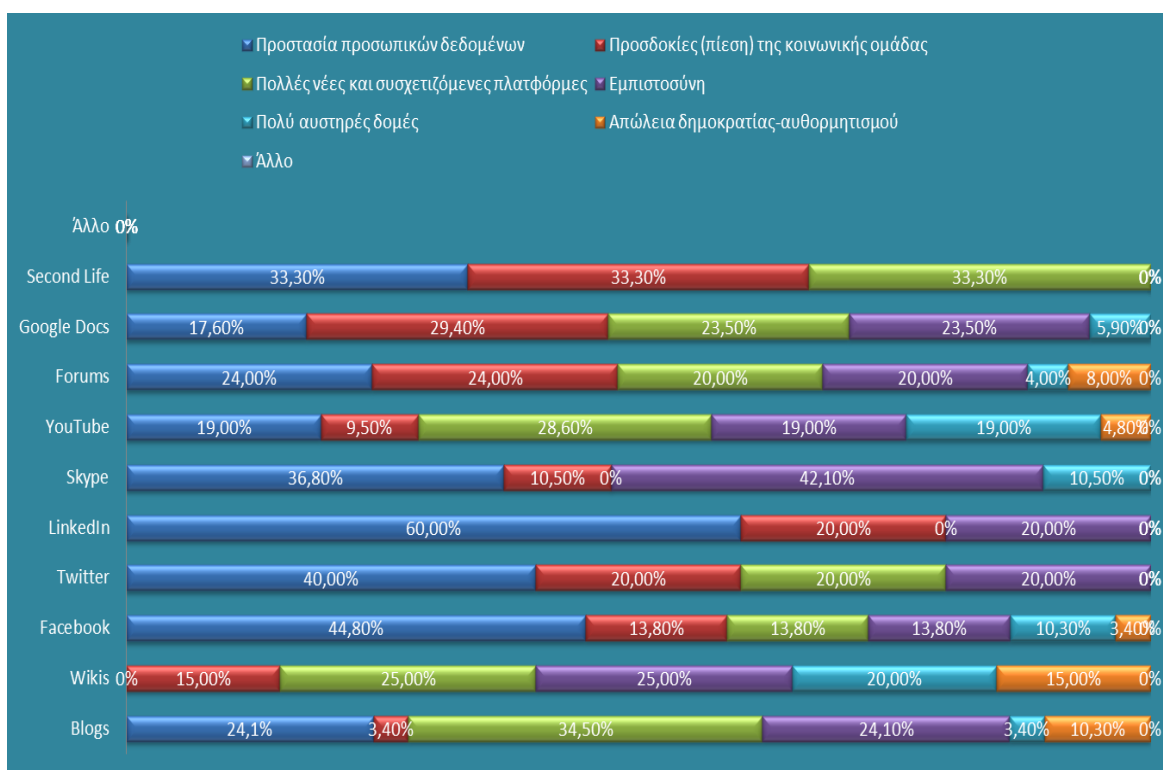
Οι ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν τα blogs, πιστεύουν ότι τα οφέλη που προσφέρουν σε μεγαλύτερο βαθμό είναι η ανταλλαγή γνώσεων και η ασυνείδητη εκμάθηση και πιστεύουν ότι προσφέρουν σε πολύ μικρό βαθμό οργανωτικότητα

(Σχήμα 16). Οι ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν τα wikis, πιστεύουν ότι τα οφέλη που προσφέρουν σε μεγαλύτερο βαθμό είναι η ανταλλαγή γνώσεων (30,4%) και δεν θεωρούν ότι προσφέρουν δυνατότητα/ευκαιρία να γνωρίσουν συμμαθητές τους. Οι ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν το Facebook, πιστεύουν ότι τα οφέλη που προσφέρει σε μεγαλύτερο βαθμό είναι το ομαδικό αίσθημα (42,9%) και η δυνατότητα/ευκαιρία να γνωρίσουν συναδέλφους τους (28,9%), ενώ δεν θεωρούν ότι προσφέρει οργανωτικότητα. Οι ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν το Twitter, πιστεύουν ότι τα οφέλη που προσφέρει σε μεγαλύτερο βαθμό είναι το ομαδικό αίσθημα (45,5%) και η ανταλλαγή γνώσεων (27,3%), ενώ δεν θεωρούν ότι προσφέρει οργανωτικότητα. Οι ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν το LinkedIn, πιστεύουν ότι τα οφέλη που προσφέρει σε μεγαλύτερο βαθμό είναι το ομαδικό αίσθημα (33,3%), ενώ δεν θεωρούν ότι προσφέρει σε μεγάλο βαθμό ανταλλαγή γνώσεων (5,6%). Οι ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν το Skype, πιστεύουν ότι τα οφέλη που προσφέρει σε μεγαλύτερο βαθμό είναι το ομαδικό αίσθημα (33,3%) και η δυνατότητα/ευκαιρία να γνωρίσουν συναδέλφους τους (29,6%), ενώ δεν θεωρούν ότι προσφέρει σε μεγάλο βαθμό οργανωτικότητα. Οι ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν το YouTube, πιστεύουν ότι τα οφέλη που προσφέρει σε μεγαλύτερο βαθμό είναι η ασυνείδητη εκμάθηση (42,4%) και η ανταλλαγή γνώσεων (27,3%), ενώ αντίθετα πιστεύουν ότι δεν προσφέρει σε μεγάλο βαθμό ομαδικό αίσθημα (3%). Οι ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν τα fora, πιστεύουν ότι τα οφέλη που προσφέρουν σε μεγαλύτερο βαθμό είναι το ομαδικό αίσθημα (27%) και η ανταλλαγή γνώσεων (18,9%), ενώ αντίθετα πιστεύουν ότι δεν προσφέρουν σε μεγάλο βαθμό ορατότητα (10,8%). Οι ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν το Google Docs, πιστεύουν ότι τα οφέλη που προσφέρει σε μεγαλύτερο βαθμό είναι το ομαδικό αίσθημα (28,9%) και η ανταλλαγή γνώσεων (23,7%), ενώ αντίθετα πιστεύουν ότι δεν προσφέρει σε μεγάλο βαθμό ασυνείδητη εκμάθηση (7,9%). Οι ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν το Second Life, πιστεύουν ότι τα οφέλη που προσφέρει σε μεγαλύτερο βαθμό είναι το ομαδικό αίσθημα (50%), ενώ αντίθετα πιστεύουν ότι δεν προσφέρει ορατότητα, οργανωτικότητα και ευκαιρία να γνωρίσουν συναδέλφους τους. Για τα αναλυτικά ποσοστά των πινάκων, βλέπε Παράρτημα Β.

Σχήμα 16. Οφέλη κοινωνικών μέσων δικτύωσης στη μάθηση (καθηγητές)

Οι ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν blogs, wikis και YouTube πιστεύουν ότι υπάρχουν πολλές νέες και συσχετιζόμενες πλατφόρμες. Αυτοί που χρησιμοποιούν Facebook, Twitter, forum και LinkedIn φοβούνται για την προστασία των προσωπικών τους δεδομένων (Σχήμα 17). Οι ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν Skype και wikis πιστεύουν ότι δεν υπάρχει εμπιστοσύνη. Οι ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν Google Docs και fora, πιστεύουν ότι υπάρχει πίεση όσον αφορά τις ομαδικές δραστηριότητες. Τέλος, οι ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν Second Life φοβούνται για την προστασία των προσωπικών τους δεδομένων, πιστεύουν ότι υπάρχει πίεση όσον αφορά τις ομαδικές δραστηριότητες και ότι υπάρχουν πολλές νέες και συσχετιζόμενες πλατφόρμες (33,3%). Για τα αναλυτικά ποσοστά των πινάκων, βλέπε Παράρτημα Β.

Σχήμα 17. Προκλήσεις κοινωνικών μέσων δικτύωσης στη μάθηση (καθηγητές)

Η πλειονότητα των καθηγητών προτιμούν να χρησιμοποιούν κοινωνικά μέσα δικτύωσης σε περιορισμένο βαθμό (45,2%) στο μάθημα (Πίνακας 22).

Πίνακας 22. Βαθμός χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα από καθηγητές

	Συχνότητα	Ποσοστό %	Έγκυρο ποσοστό %	Αθροιστική συχνότητα
Καθόλου	7	22,6	22,6	22,6
Σε περιορισμένο βαθμό	14	45,2	45,2	67,7
Σε μέτριο βαθμό	7	22,6	22,6	90,3
Σε μεγάλο βαθμό	3	9,7	9,7	100,0
Σύνολο	31	100,0	100,0	

Παρακάτω, θα συνεχίσουμε με την στατιστική ανάλυση με τον έλεγχο χ^2 σε ερωτήματα που αφορούν τους καθηγητές Πληροφορικής του ΑΤΕΙΘ.

Μηδενική υπόθεση

H₀: “Δεν υπάρχει σχέση ανάμεσα στο φύλλο των καθηγητών και την άποψη τους για τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης”

Εναλλακτική υπόθεση

H₁: “Υπάρχει σχέση ανάμεσα στο φύλλο των καθηγητών και την άποψη τους για τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης”

Παρατηρούμε ότι η τιμή του $\chi^2=3,680$, οι βαθμοί ελευθερίας είναι 3 και το παρατηρούμενο επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας που αντιστοιχεί στις δύο αυτές τιμές είναι το 0,298 (Πίνακας 23). Έτσι, για το επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας έχουμε: Asymptotic Sig. (2-sided) = 0,298 > 0,05. Αυτή η τελευταία σχέση συνεπάγεται την αποδοχή της μηδενικής υπόθεσης που έλεγε ότι οι δυο μεταβλητές φύλλο και άποψη για τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης είναι ανεξάρτητες. Άρα δεν σχετίζονται. Επειδή υπάρχει στατιστικώς σημαντική διαφορά, αυτό σημαίνει ότι ο παράγων «φύλλο» δεν επηρεάζει ομοιόμορφα τα επίπεδα του παράγοντα «άποψη για τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης».

Πίνακας 23. Chi-Square Tests (φύλλο καθηγητών και άποψη τους για τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης)

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	3,680	3	,298
N of Valid Cases	31		

Μηδενική υπόθεση

H₀: “Δεν υπάρχει σχέση ανάμεσα στο φύλλο καθηγητών και την άποψη τους για το βαθμό χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα”

Εναλλακτική υπόθεση

H₁: “Υπάρχει σχέση ανάμεσα στο φύλλο καθηγητών και την άποψη τους για το βαθμό χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα”

Παρατηρούμε ότι η τιμή του $\chi^2=6,136$, οι βαθμοί ελευθερίας είναι 3 και το παρατηρούμενο επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας που αντιστοιχεί στις δύο αυτές τιμές είναι το 0,105 (Πίνακας 24). Έτσι, για το επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας έχουμε: Asymptotic Sign. (2-sided) = 0,105>0,05. Αυτή η τελευταία σχέση συνεπάγεται την αποδοχή της μηδενικής υπόθεσης που έλεγε ότι οι δυο μεταβλητές φύλλο και άποψη για τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα είναι ανεξάρτητες. Άρα δεν σχετίζονται. Επειδή υπάρχει στατιστικώς σημαντική διαφορά, αυτό σημαίνει ότι ο παράγων «φύλλο» επηρεάζει ομοιόμορφα τα επίπεδα του παράγοντα «άποψη για το βαθμό χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα».

Πίνακας 24. Chi-Square Tests (φύλλο καθηγητών και άποψη τους για το βαθμό χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα)

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	6,136	3	,105
N of Valid Cases	31		

Μηδενική υπόθεση

H_0 : “Δεν υπάρχει σχέση ανάμεσα στην άποψη των καθηγητών για τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης και την άποψη τους για το βαθμό χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα”

Εναλλακτική υπόθεση

H_1 : “Υπάρχει σχέση ανάμεσα στην άποψη των καθηγητών για τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης και την άποψη τους για το βαθμό χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα”

Παρατηρούμε (Πίνακας 25) ότι η τιμή του $\chi^2=24,498$, οι βαθμοί ελευθερίας είναι 9 και το παρατηρούμενο επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας που αντιστοιχεί στις δύο αυτές τιμές είναι το 0,004. Έτσι, για το επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας έχουμε: Asymptotic Sign. (2-sided) = 0,004<0,05. Αυτή η τελευταία σχέση συνεπάγεται την ανατροπή της μηδενικής υπόθεσης που έλεγε

ότι οι δυο μεταβλητές άποψη καθηγητών για τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης και άποψη τους για το βαθμό χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα είναι ανεξάρτητες. Άρα σχετίζονται. Επειδή δεν υπάρχει στατιστικώς σημαντική διαφορά, αυτό σημαίνει ότι ο παράγων «φύλλο» επηρεάζει ομοιόμορφα τα επίπεδα του παράγοντα «άποψη για τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα».

Πίνακας 25. Chi-Square Tests (άποψη καθηγητών για τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης και άποψη τους για το βαθμό χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα)

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	24,498	9	,004
N of Valid Cases	31		

Μηδενική υπόθεση

H₀: “Δεν υπάρχει σχέση ανάμεσα στην ηλικιακή ομάδα των καθηγητών και την άποψη τους για το βαθμό χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα”

Εναλλακτική υπόθεση

H₁: “Υπάρχει σχέση ανάμεσα στην ηλικιακή ομάδα των καθηγητών και την άποψη τους για το βαθμό χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα”

Στον πίνακα 26, παρατηρούμε ότι η τιμή του $\chi^2=12,65$, οι βαθμοί ελευθερίας είναι 9 και το παρατηρούμενο επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας που αντιστοιχεί στις δύο αυτές τιμές είναι το 0,179. Έτσι, για το επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας έχουμε: Asymptotic Sign. (2-sided) = 0,179>0,05. Αυτή η τελευταία σχέση συνεπάγεται την αποδοχή της μηδενικής υπόθεσης που έλεγε ότι οι δυο μεταβλητές ηλικιακή ομάδα καθηγητών και άποψη τους για το βαθμό χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα είναι ανεξάρτητες. Άρα δεν σχετίζονται. Επειδή υπάρχει στατιστικώς σημαντική διαφορά, αυτό σημαίνει ότι

ο παράγων «ηλικιακή ομάδα» δεν επηρεάζει ομοιόμορφα τα επίπεδα του παράγοντα «άποψη για τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα».

Πίνακας 26. Chi-Square Tests (ηλικιακή ομάδα καθηγητών και άποψη τους για το βαθμό χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα)

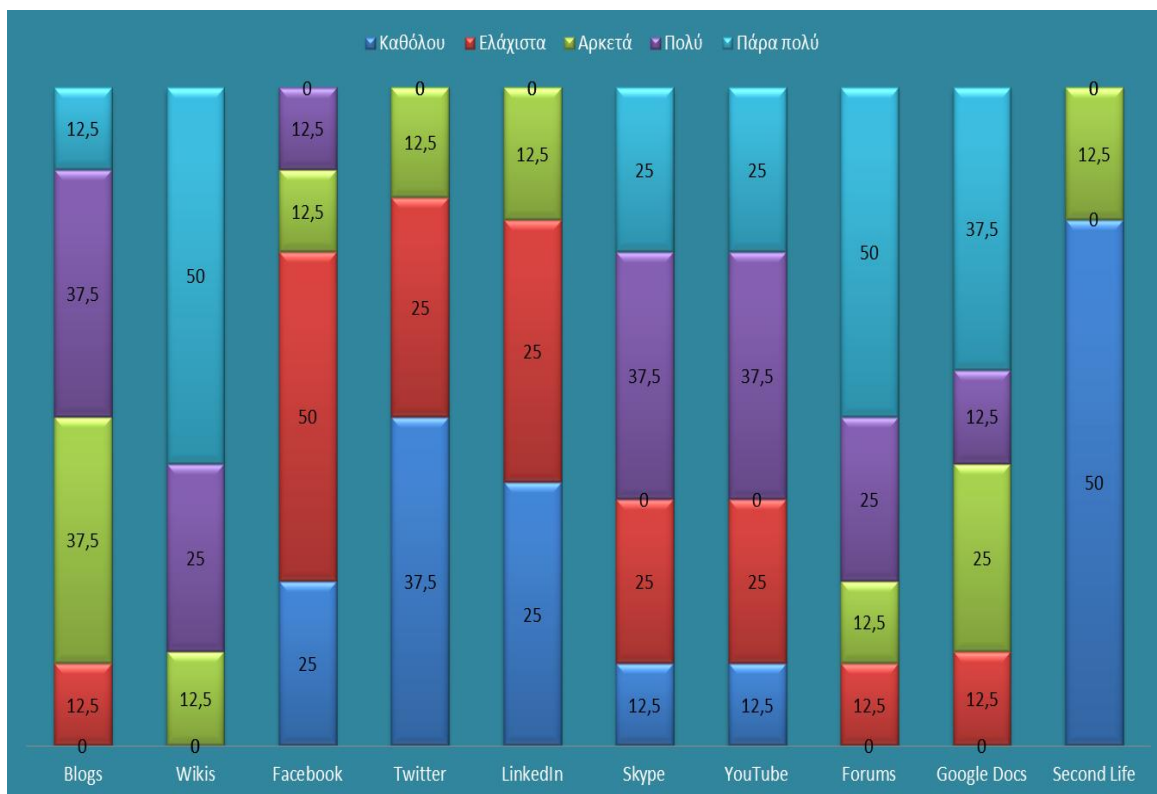
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	12,650	9	,179
N of Valid Cases	31		

5.2.3 Παρουσίαση σύγκρισης αποτελεσμάτων φοιτητών και καθηγητών του τμήματος Πληροφορικής

Στο σημείο αυτό θα γίνει προσπάθεια να εξετάσουμε αν οι απαντήσεις που έδωσαν οι φοιτητές του τμήματος Πληροφορικής, όσον αφορά το βαθμό που πιστεύουν ότι τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης μπορούν να βελτιώσουν τη μάθηση, έχουν σχέση με τις απαντήσεις που έδωσαν οι καθηγητές τους. Πρόκειται για μια σύγκριση της ερώτησης 9 (άποψη φοιτητών για το βαθμό που τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης μπορούν να βελτιώσουν τη μάθηση) από το ερωτηματολόγιο των φοιτητών και της ερώτησης 12 (άποψη καθηγητών για το βαθμό που τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης μπορούν να βελτιώσουν τη μάθηση) από το ερωτηματολόγιο των καθηγητών.

Όπως, αναφέραμε νωρίτερα (Σχήμα 15), οι καθηγητές του τμήματος Πληροφορικής πιστεύουν ότι το κοινωνικό μέσο δικτύωσης που μπορεί να βελτιώσει σε πάρα πολύ μεγάλο βαθμό τη μάθηση είναι τα wikis και ακολουθεί το Google Docs, το YouTube, τα fora, το Skype, τα blogs, το Facebook, το Second Life, το Twitter και τέλος το LinkedIn. Για τα αναλυτικά ποσοστά των πινάκων, βλέπε Παράρτημα Β.

Διερευνώντας και την άποψη των φοιτητών του τμήματος Πληροφορικής, παίρνουμε την πληροφορία ότι τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης που πιστεύουν ότι μπορεί να βελτιώσουν σε πάρα πολύ μεγάλο βαθμό τη μάθηση είναι τα wikis και τα fora και ακολουθούν το Google Docs, το YouTube, το Skype και τα blogs (Σχήμα 18). Για τα αναλυτικά ποσοστά των πινάκων, βλέπε Παράρτημα Β.

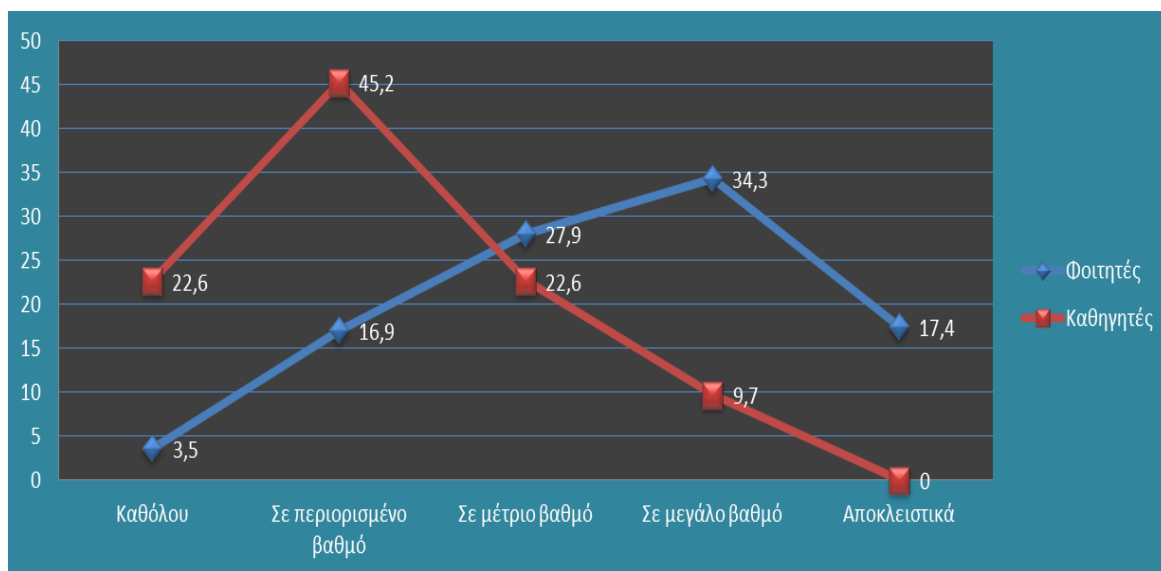
Σχήμα 18. Άποψη φοιτητών του τμήματος Πληροφορικής, για το βαθμό που τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης μπορούν να βελτιώσουν τη μάθηση

Άρα βγάζουμε το συμπέρασμα ότι φοιτητές και καθηγητές του τμήματος Πληροφορικής συμφωνούν ότι τα wikis μπορούν να βελτιώσουν τη μάθηση σε πάρα πολύ μεγάλο βαθμό, αλλά οι φοιτητές πιστεύουν στον ίδιο ακριβώς βαθμό, ότι εκτός από τα wikis, τα fora μπορούν κι αυτά να βελτιώσουν τη μάθηση σε πάρα πολύ μεγάλο βαθμό. Γενικότερα στις πρώτες επιλογές και των δυο είναι και το Google Docs, το YouTube και το Skype.

Θα επιχειρήσουμε να κάνουμε ακόμα μια σύγκριση και αυτή τη φορά για να δούμε αν φοιτητές και καθηγητές του τμήματος Πληροφορικής, προτιμούν στον ίδιο βαθμό τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα. Η

σύγκριση αυτή αφορά την ερώτηση 13 (άποψη φοιτητών για το βαθμό χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα) από το ερωτηματολόγιο των φοιτητών και της ερώτησης 16 (άποψη καθηγητών για το βαθμό χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα) από το ερωτηματολόγιο των καθηγητών.

Με μια πρώτη ματιά διαπιστώνουμε ότι οι καθηγητές του τμήματος Πληροφορικής, προτιμούν να χρησιμοποιούν κοινωνικά μέσα δικτύωσης σε περιορισμένο βαθμό στο μάθημα, ενώ οι φοιτητές προτιμούν να χρησιμοποιούνται σε μεγάλο βαθμό (Σχήμα 19).

Σχήμα 19. Άποψη φοιτητών και καθηγητών για το βαθμό χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα

5.3 Ανάλυση απαντήσεων

Παρακάτω, γίνεται μια προσπάθεια ανάλυσης των στοιχείων που συλλέχθηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο, για φοιτητές και καθηγητές αντίστοιχα.

5.3.1 Ανάλυση απαντήσεων φοιτητών

Παρακάτω, θα γίνει μια προσπάθεια ανάλυσης των στοιχείων που συλλέχθηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο και αφορούν τους φοιτητές. Οι

ερωτηθέντες απάντησαν σε 13 ερωτήσεις, οι οποίες ήταν χωρισμένες σε τρία μέρη.

Το πρώτο μέρος, αφορά τα δημογραφικά στοιχεία των φοιτητών. Οι ερωτήσεις αυτές μας δίνουν πληροφορίες για το φύλλο, το τμήμα φοίτησης, το εξάμηνο φοίτησης και την ηλικία των φοιτητών. Προκύπτει λοιπόν ότι:

- ✓ Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων είναι γυναίκες.
- ✓ Οι περισσότεροι από τους ερωτηθέντες φοιτούν σε εξάμηνο μεγαλύτερο του Ζ και ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα των 20-22.

Στο δεύτερο μέρος, το οποίο αφορά τη χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης, οι ερωτήσεις μας δίνουν πληροφορίες για την αίσθηση των φοιτητών όσον αφορά τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης, το χρόνο που περνάνε σ' αυτά εβδομαδιαίως, τη δραστηριότητά τους ως προς αυτά, καθώς και τους λόγους για τους οποίους τα χρησιμοποιούν. Από τις ερωτήσεις αυτού του μέρους πληροφορούμαστε ότι οι φοιτητές:

- ✓ Πιστεύουν ότι η χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης είναι επείγουσα και σημαντική. Η πλειονότητα των ερωτηθέντων που έχουν αυτή την άποψη είναι γυναίκες και φοιτούν στο τμήμα Λογιστικής.
- ✓ Τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης, τα οποία χρησιμοποιούν περισσότερο οι φοιτητές είναι το YouTube, το Facebook, το Skype, τα fora και το Google Docs.
- ✓ Μπορεί να χρησιμοποιούν κοινωνικά μέσα δικτύωσης, αλλά ένα μεγάλο ποσοστό τους, δεν δαπανά πολλές ώρες σ' αυτά.
- ✓ Η πλειονότητα των ερωτηθέντων που χρησιμοποιούν το Facebook, YouTube, Skype, forum και Google Docs είναι μέσοι ενεργοί χρήστες. Παθητικοί χρήστες δηλώνουν οι ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν blogs, wikis, Twitter, LinkedIn και Second Life.
- ✓ Χρησιμοποιούν κατά μεγαλύτερο ποσοστό τα blogs, τα wikis, το YouTube, τα fora, το Google Docs και το Second Life, επειδή είναι γρήγορα και δωρεάν, ενώ χρησιμοποιούν το Facebook, το Twitter και το Skype επειδή είναι δωρεάν και κοινωνικά και το LinkedIn επειδή είναι δωρεάν και ισχυρό.

Στο τρίτο και τελευταίο μέρος του ερωτηματολογίου, ερευνούμε τη χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης στην εκπαίδευση. Οι ερωτήσεις αυτές μας δίνουν

πληροφορίες για την άποψη των φοιτητών όσον αφορά τη βελτίωση της μάθησης με τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης, τις γενικότερες απόψεις τους για τον τρόπο βελτίωσης της μάθησης και την άποψή τους για τα οφέλη και τις προκλήσεις που προσφέρουν τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης. Τέλος, πληροφορούμαστε για τη γνώμη που έχουν σχετικά με το βαθμό χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα. Από τις ερωτήσεις αυτού του μέρους αντιλαμβανόμαστε ότι οι ερωτηθέντες:

- ✓ Πιστεύουν ότι το κοινωνικό μέσο που μπορεί να βελτιώσει σε πάρα πολύ μεγάλο βαθμό τη μάθηση είναι τα fora και ακολουθεί το Google Docs, το YouTube, τα wikis, το Skype, τα blogs, το Facebook, το Second Life, το Twitter και το LinkedIn.
- ✓ Το όφελος που προσφέρουν σε μεγαλύτερο βαθμό το Facebook, το Twitter, το Skype και το LinkedIn είναι η ανταλλαγή γνώσεων. Ασυνείδητη Οι ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν YouTube, πιστεύουν ότι το όφελος που προσφέρει σε μεγαλύτερο βαθμό είναι η ασυνείδητη εκμάθηση. Όσον αφορά τα blogs και τα fora, πιστεύουν ότι το όφελος που προσφέρουν σε μεγαλύτερο βαθμό είναι το ομαδικό αίσθημα. Τέλος, οι ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν Wikis, Google Docs και Second Life, πιστεύουν ότι το όφελος που προσφέρουν σε μεγαλύτερο βαθμό είναι η οργανωτικότητα.
- ✓ Πιστεύουν ότι τα blogs έχουν πολύ αυστηρές δομές. Υπάρχουν πολλές νέες και συσχετιζόμενες πλατφόρμες όσον αφορά τα wikis, το LinkedIn, το Skype και τα fora. Στο Facebook φοβούνται για την προστασία των προσωπικών τους δεδομένων. Οι ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν Twitter και Google Docs πιστεύουν ότι υπάρχει πίεση όσον αφορά τις ομαδικές δραστηριότητες. Υπάρχουν πολλές νέες και συσχετιζόμενες πλατφόρμες και πίεση όσον αφορά τις ομαδικές δραστηριότητες στο Second Life.
- ✓ Προτιμούν να χρησιμοποιούνται κοινωνικά μέσα δικτύωσης σε μεγάλο βαθμό στο μάθημα. Από αυτούς οι περισσότερες είναι γυναίκες και φοιτούν στο τμήμα Λογιστικής.

Από τη στατιστική ανάλυση με τον έλεγχο χ^2 αποδείχθηκε ότι το φύλλο και το τμήμα φοίτησης δεν επηρεάζουν την άποψη των φοιτητών για τη χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης, όπως επίσης το φύλλο δεν επηρεάζει τη χρήση

κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα. Επίσης, το φύλλο των ερωτηθέντων παρουσιάζει εξάρτηση με την ερώτηση που αφορά το τμήμα φοίτησης. Το τμήμα φοίτησης επηρεάζει τη χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα και τέλος η ερώτηση που αφορά τη χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης παρουσιάζει εξάρτηση με την ερώτηση που αφορά τη χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα.

5.3.2 Ανάλυση απαντήσεων καθηγητών

Στο σημείο θα αναλύσουμε τις απαντήσεις των καθηγητών του τμήματος Πληροφορικής του ΑΤΕΙΘ διεξοδικά. Οι καθηγητές απάντησαν σε 16 ερωτήσεις, οι οποίες ήταν χωρισμένες σε τρία μέρη. Το πρώτο μέρος, αφορά τα δημογραφικά στοιχεία των καθηγητών. Οι ερωτήσεις αυτές μας δίνουν πληροφορίες για το φύλλο, την ηλικιακή ομάδα, το επίπεδο εκπαίδευσης, τη βαθμίδα κ.α. των καθηγητών. Προκύπτει λοιπόν ότι:

- ✓ Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων είναι άντρες.
- ✓ Ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα των 31-40.
- ✓ Έχουν Διδακτορικό δίπλωμα.
- ✓ Ανήκουν στο Έκτακτο Εκπαιδευτικό Προσωπικό.
- ✓ Ανήκουν στον τομέα Συστημάτων και Τεχνολογίας Υπολογιστών.
- ✓ Διδάσκουν στο Δ και στο Ζ εξάμηνο.

Στο δεύτερο μέρος το οποίο αφορά τη χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης, οι ερωτήσεις μας δίνουν πληροφορίες για την αίσθηση των καθηγητών όσον αφορά τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης, το χρόνο που περνάνε σ' αυτά εβδομαδιαίως, τη δραστηριότητά τους ως προς αυτά, καθώς και τους λόγους για τους οποίους τα χρησιμοποιούν. Από τις ερωτήσεις αυτού του μέρους πληροφορούμαστε ότι οι καθηγητές:

- ✓ Πιστεύουν ότι η χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης δεν είναι επείγουσα αλλά είναι σημαντική.

- ✓ Τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης, το οποία χρησιμοποιούν περισσότερο οι καθηγητές είναι το YouTube, το Skype, τα blogs, το Facebook, το Google Docs.
- ✓ Μπορεί να χρησιμοποιούν κοινωνικά μέσα δικτύωσης, αλλά ένα μεγάλο ποσοστό τους, δεν δαπανά πολλές ώρες σ' αυτά.
- ✓ Είναι παθητικοί χρήστες αυτοί που χρησιμοποιούν blogs, wikis, LinkedIn, YouTube και Forum. Μέσοι ενεργοί χρήστες δηλώνουν αυτοί οι οποίοι χρησιμοποιούν Facebook, Twitter, Skype και Second Life, ενώ πολύ ενεργοί χρήστες δηλώνουν αυτοί οι οποίοι χρησιμοποιούν το Google Docs.
- ✓ Χρησιμοποιούν κατά μεγαλύτερο ποσοστό τα blogs, τα wikis, το YouTube, τα fora και το Google Docs, επειδή είναι γρήγορα και δωρεάν, χρησιμοποιούν το Facebook και το Skype επειδή είναι δωρεάν και κοινωνικά, το Twitter επειδή είναι γρήγορο ισχυρό, το LinkedIn επειδή είναι γρήγορο και κοινωνικό και το Second Life επειδή είναι δωρεάν, ισχυρό και εθελοντικό.

Στο τρίτο και τελευταίο μέρος του ερωτηματολογίου, ερευνούμε τη χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης στην εκπαίδευση. Οι ερωτήσεις αυτές μας δίνουν πληροφορίες για την άποψη των φοιτητών όσον αφορά τη βελτίωση της μάθησης με τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης, τις γενικότερες απόψεις τους για τον τρόπο βελτίωσης της μάθησης και την άποψή τους για τα οφέλη και τις προκλήσεις που προσφέρουν τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης. Τέλος, πληροφορούμαστε για τη γνώμη που έχουν σχετικά με το βαθμό χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα. Από τις ερωτήσεις αυτού του μέρους αντιλαμβανόμαστε ότι οι ερωτηθέντες:

- ✓ Πιστεύουν ότι το κοινωνικό μέσο που μπορεί να βελτιώσει σε πάρα πολύ μεγάλο βαθμό τη μάθηση είναι τα wikis και ακολουθεί το Google Docs, το YouTube, τα fora, το Skype, τα blogs, το Facebook, το Second Life, το Twitter και τέλος το LinkedIn.
- ✓ Πιστεύουν ότι τα οφέλη που προσφέρουν σε μεγαλύτερο ποσοστό τα blogs και τα wikis είναι η ανταλλαγή γνώσεων. Από τους ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν Facebook, Twitter, LinkedIn, Skype και Second Life πιστεύουν ότι το όφελος που προσφέρουν σε μεγαλύτερο βαθμό είναι το ομαδικό αίσθημα. Οι ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν YouTube, πιστεύουν

ότι το όφελος που προσφέρει σε μεγαλύτερο βαθμό είναι η ασυνείδητη εκμάθηση. Όσον αφορά τα fora και το Google Docs, οι ερωτηθέντες πιστεύουν ότι σε μεγαλύτερο βαθμό προσφέρουν ομαδικό αίσθημα και η ανταλλαγή γνώσεων.

- ✓ Έχουν την άποψη ότι υπάρχουν πολλές νέες και συσχετιζόμενες πλατφόρμες όσον αφορά τα blogs, τα wikis και το YouTube. Αυτοί που χρησιμοποιούν Facebook, Twitter, Forum και LinkedIn φοβούνται για την προστασία των προσωπικών τους δεδομένων. Οι ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν Skype και wikis πιστεύουν ότι δεν υπάρχει εμπιστοσύνη. Οι ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν Google Docs και Forum, πιστεύουν ότι υπάρχει πίεση όσον αφορά τις ομαδικές δραστηριότητες. Τέλος, οι ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν Second Life φοβούνται για την προστασία των προσωπικών τους δεδομένων, πιστεύουν ότι υπάρχει πίεση όσον αφορά τις ομαδικές δραστηριότητες και ότι υπάρχουν πολλές νέες και συσχετιζόμενες πλατφόρμες.
- ✓ Προτιμούν να χρησιμοποιούνται κοινωνικά μέσα δικτύωσης σε περιορισμένο βαθμό στο μάθημα, ενώ είναι αρκετά μικρό το ποσοστό των ερωτηθέντων που προτιμά να χρησιμοποιούνται σε μεγάλο βαθμό κοινωνικά μέσα δικτύωσης στο μάθημα.

Από τη στατιστική ανάλυση με τον έλεγχο χ^2 αποδείχθηκε ότι το φύλλο δεν επηρεάζει την άποψη των καθηγητών για τη χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης καθώς και την άποψη τους για τη χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα. Η ερώτηση που αφορά τη χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης παρουσιάζει εξάρτηση με την ερώτηση που αφορά τη χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα. Τέλος, η ηλικιακή ομάδα των ερωτηθέντων δεν επηρεάζει τη χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Στο κεφάλαιο αυτό έγινε μια προσπάθεια παρουσίασης και ανάλυσης των αποτελεσμάτων της έρευνας για τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης

από φοιτητές όλων των τμημάτων του ΑΤΕΙΘ και καθηγητές του τμήματος Πληροφορικής. Επίσης, έγινε έλεγχος όσον αφορά τη δοκιμασία ελέγχου ανεξαρτησίας, ανάμεσα σε ερωτήσεις φοιτητών και καθηγητών. Τέλος έγινε μια σύγκριση, ανάμεσα στις απαντήσεις φοιτητών και καθηγητών του τμήματος Πληροφορικής, όσον αφορά το βαθμό που πιστεύουν ότι τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης μπορούν να βελτιώσουν τη μάθηση και αν προτιμούν στον ίδιο βαθμό τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στόχος αυτής της εργασίας ήταν να περιγραφούν τα αποτελέσματα μιας μελέτης των κοινωνικών μέσων δικτύωσης που χρησιμοποιούν φοιτητές όλων των τμημάτων του ΑΤΕΙΘ και επίσης καθηγητές του τμήματος Πληροφορικής στην εκπαίδευση. Σκοπός της ήταν να εξετάσουμε αν φοιτητές και καθηγητές, χρησιμοποιούν τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης και από τα στοιχεία αυτά προσπαθήσαμε να διερευνήσουμε το χρόνο που δαπανάται στη χρήση τους, τη δραστηριότητά τους ως προς αυτά, τους λόγους χρήσης τους, καθώς και τα οφέλη και τις προκλήσεις που θεωρούν ότι έχει ως αποτέλεσμα η χρήση των κοινωνικών μέσων δικτύωσης. Επίσης, έγινε σύγκριση ανάμεσα στις προτιμήσεις φοιτητών και καθηγητών Πληροφορικής όσον αφορά το βαθμό που πιστεύουν ότι τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης μπορούν να βελτιώσουν τη μάθηση και εξετάστηκε ο βαθμός ο οποίος θέλουν να τα χρησιμοποιούν.

Στο κεφάλαιο αυτό γίνεται μια προσπάθεια παρουσίασης των συμπερασμάτων της έρευνας, όπως επίσης γίνεται αναφορά στην εξέλιξη του Παγκόσμιου Ιστού.

6.1 Συμπεράσματα έρευνας

Λοιπόν, τι μάθαμε από αυτή την έρευνα; Παρακάτω, παρουσιάζουμε τα συμπεράσματα της έρευνας για τους φοιτητές του ΑΤΕΙΘ, τους καθηγητές Πληροφορικής και της σύγκρισης που έγινε σε απαντήσεις φοιτητών και καθηγητών Πληροφορικής.

Ακολουθούν τα συμπεράσματα που αφορούν τους φοιτητές του ΑΤΕΙΘ. Το πρώτο συμπέρασμα που προκύπτει είναι ότι οι ερωτηθέντες θεωρούν ότι η χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης είναι επείγουσα και σημαντική. Τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης, το οποία χρησιμοποιούν περισσότερο είναι το

YouTube, το Facebook, το Skype, τα fora και το Google Docs. Μπορεί να χρησιμοποιούν κοινωνικά μέσα δικτύωσης, αλλά ένα μεγάλο ποσοστό τους, δεν δαπανά πολλές ώρες σ' αυτά. Μέσοι ενεργοί χρήστες δηλώνουν οι ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν Facebook, YouTube, Skype, forum και Google Docs.

Χρησιμοποιούν κατά μεγαλύτερο ποσοστό τα blogs, τα wikis, το YouTube, τα fora, το Google Docs και το Second Life, επειδή είναι γρήγορα και δωρεάν, ενώ χρησιμοποιούν το Facebook, το Twitter και το Skype επειδή είναι δωρεάν και κοινωνικά και το LinkedIn επειδή είναι δωρεάν και ισχυρό.

Πιστεύουν ότι τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης που μπορούν να βελτιώσουν σε πάρα πολύ μεγάλο βαθμό τη μάθηση είναι τα fora, το Google Docs, το YouTube, τα wikis και το Skype.

Μια ακόμη σημαντική πληροφορία είναι τα οφέλη που μπορούν να προσφέρουν τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης στη μάθηση. Το Facebook, το Twitter, το Skype και το LinkedIn, βοηθούν στην ανταλλαγή γνώσεων. Ασυνείδητη εκμάθηση είναι το όφελος που προσφέρει το YouTube. Ομαδικό αίσθημα προσφέρουν τα blogs και τα fora. Στην οργανωτικότητα βοηθούν τα wikis, το Google Docs και το Second Life.

Πολύ αυστηρές δομές έχουν τα blogs και υπάρχουν πολλές νέες και συσχετιζόμενες πλατφόρμες στα wikis, το LinkedIn, το Skype και τα fora. Για την προστασία των προσωπικών τους δεδομένων φοβούνται αυτοί που χρησιμοποιούν το Facebook, ενώ αυτοί που χρησιμοποιούν Twitter και Google Docs πιστεύουν ότι υπάρχει πίεση όσον αφορά τις ομαδικές δραστηριότητες.

Το τελευταίο και βασικό συμπέρασμα που προκύπτει είναι ότι η πλειονότητα των ερωτηθέντων προτιμά να χρησιμοποιεί κοινωνικά μέσα δικτύωσης σε μεγάλο βαθμό στο μάθημα.

Από τη στατιστική ανάλυση με τον έλεγχο χ^2 αποδείχθηκε ότι το φύλλο και το τμήμα φοίτησης δεν επηρεάζουν την άποψη των φοιτητών για τη χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης. Το φύλλο δεν επηρεάζει τη χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα. Επίσης, το φύλλο των ερωτηθέντων παρουσιάζει εξάρτηση με την ερώτηση που αφορά το τμήμα φοίτησης. Το τμήμα φοίτησης επηρεάζει τη χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα. Η ερώτηση που αφορά τη χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης παρουσιάζει εξάρτηση με την ερώτηση που αφορά τη χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα.

Στη συνέχεια ακολουθούν τα συμπεράσματα που αφορούν τους καθηγητές του τμήματος Πληροφορικής του ΑΤΕΙΘ. Το πρώτο συμπέρασμα που προκύπτει από τις απαντήσεις των καθηγητών είναι ότι η χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης δεν είναι επείγουσα αλλά είναι σημαντική. Τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης, το οποία χρησιμοποιούν περισσότερο είναι το YouTube, το Skype, τα blogs, το Facebook, το Google Docs.

Χρησιμοποιούν κοινωνικά μέσα δικτύωσης, αλλά ένα μεγάλο ποσοστό τους, δεν δαπανά πολλές ώρες σ' αυτά. Μέσοι ενεργοί χρήστες δηλώνουν αυτοί οι οποίοι χρησιμοποιούν Facebook, Twitter, Skype και Second Life, ενώ πολύ ενεργοί χρήστες δηλώνουν αυτοί οι οποίοι χρησιμοποιούν το Google Docs.

Χρησιμοποιούν κατά μεγαλύτερο ποσοστό τα blogs, τα wikis, το YouTube, τα fora και το Google Docs, επειδή είναι γρήγορα και δωρεάν, χρησιμοποιούν το Facebook και το Skype επειδή είναι δωρεάν και κοινωνικά, το Twitter επειδή είναι γρήγορο ισχυρό, το LinkedIn επειδή είναι γρήγορο και κοινωνικό και το Second Life επειδή είναι δωρεάν, ισχυρό και εθελοντικό.

Σημαντικό ρόλο στη βελτίωση της μάθησης, μπορούν να παίξουν κυρίως τα wikis, το Google Docs, το YouTube, τα fora και το Skype.

Ανταλλαγή γνώσεων πιστεύουν ότι προσφέρουν τα blogs και τα wikis. Στην αίσθηση ομαδικότητας βοηθούν Facebook, Twitter, LinkedIn, Skype και Second Life. Ασυνείδητη εκμάθηση προσφέρει το YouTube. Τέλος, τα fora και το Google Docs, προσφέρουν ομαδικό αίσθημα και ανταλλαγή γνώσεων.

Υπάρχουν πολλές νέες και συσχετιζόμενες πλατφόρμες όσον αφορά τα blogs, τα wikis και το YouTube. Για την προστασία των προσωπικών τους δεδομένων φοβούνται αυτοί που χρησιμοποιούν Facebook, Twitter, Forum και LinkedIn. Έχουν θέμα εμπιστοσύνης, όσον αφορά το Skype και τα wikis. Οι ερωτηθέντες που χρησιμοποιούν Google Docs και Forum, πιστεύουν ότι υπάρχει πίεση όσον αφορά τις ομαδικές δραστηριότητες. Την άποψη για την πίεση όσον αφορά τις ομαδικές δραστηριότητες, συμμερίζονται και οι χρήστες του Second Life, αλλά φοβούνται και για την προστασία των προσωπικών τους δεδομένων.

Το τελευταίο και βασικό συμπέρασμα που προκύπτει από τα ερωτήματα των καθηγητών, είναι ότι προτιμούν να χρησιμοποιούν κοινωνικά μέσα δικτύωσης σε περιορισμένο βαθμό στο μάθημα.

Από τη στατιστική ανάλυση με τον έλεγχο χ^2 αποδείχθηκε ότι το φύλλο δεν επηρεάζει την άποψη των καθηγητών για τη χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης καθώς και την άποψη τους για τη χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα. Η ερώτηση που αφορά τη χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης παρουσιάζει εξάρτηση με την ερώτηση που αφορά τη χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα. Η ηλικιακή ομάδα των ερωτηθέντων δεν επηρεάζει τη χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα.

Από τη σύγκριση που έγινε σε φοιτητές και καθηγητές Πληροφορικής, βγήκε το συμπέρασμα ότι φοιτητές και καθηγητές συμφωνούν ότι τα wikis μπορούν να βελτιώσουν τη μάθηση σε πάρα πολύ μεγάλο βαθμό, αλλά οι φοιτητές πιστεύουν στον ίδιο ακριβώς βαθμό, ότι εκτός από τα wikis, τα fora μπορούν κι αυτά να βελτιώσουν τη μάθηση σε πάρα πολύ μεγάλο βαθμό. Γενικότερα στις πρώτες επιλογές και των δυο είναι και το Google Docs, το YouTube και το Skype. Παρόλα αυτά, οι απόψεις τους δεν συνεχίζουν να είναι ίδιες και όσον αφορά το βαθμό προτίμησης για τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα. Από τα αποτελέσματα, λοιπόν, παίρνουμε την πληροφορία ότι οι καθηγητές του τμήματος Πληροφορικής, προτιμούν να χρησιμοποιούν κοινωνικά μέσα δικτύωσης σε περιορισμένο βαθμό, σε σχέση με τους φοιτητές του τμήματος Πληροφορικής, οι οποίοι προτιμούν να χρησιμοποιούνται σε μεγάλο βαθμό κοινωνικά μέσα δικτύωσης στο μάθημα.

6.2 Web 3.0

Έχουμε ήδη αναφερθεί σε προηγούμενο κεφάλαιο για τη δημιουργία του Παγκόσμιου Ιστού και την εξέλιξή του στο Web 2.0.

Το Web 3.0 είναι μια φράση που πρωτοειπώθηκε από τον John Markoff των New York Times το 2006, το οποίο αναφέρεται σε μια υποτιθέμενη τρίτη γενιά που βασίζεται σε υπηρεσίες βασισμένες στο Internet που συλλογικά περιλαμβάνουν αυτό που θα μπορούσε να ονομαστεί «το έξυπνο Web» - όπως αυτούς που χρησιμοποιούν το semantic web, microformats, φυσική λεκτική αναζήτηση, εξόρυξη δεδομένων, μηχανική μάθηση, σύσταση πρακτόρων και τεχνολογίες τεχνητής νοημοσύνης-οι οποίες δίνουν έμφαση στη διευκόλυνση της

μηχανής να κατανοήσει πληροφορίες, προκειμένου να παρέχει μια πιο παραγωγική και διαισθητική εμπειρία στον χρήστη (Srivack, 2006).

Έναν πιο σαφή ορισμό του Web 3.0, έδωσε όμως ο διευθύνων σύμβουλος της Google, Eric Schmidt, όταν ρωτήθηκε από μέλος του κοινού στο Digital Forum της Σεούλ. Ο κ. Schmidt δήλωσε ότι ενώ το Web 2.0 βασίστηκε περισσότερο σε Ajax, το Web 3.0 θα απαρτίζεται από «εφαρμογές που θα λειτουργούν όλες μαζί». Οι εφαρμογές θα είναι σχετικά μικρές, εξαιρετικά γρήγορες, θα μπορούν να «τρέξουν» σε οποιονδήποτε υπολογιστή και να τροποποιηθούν από τον οποιονδήποτε ενώ θα διατίθενται μέσα από κοινωνικά δίκτυα, e-mail κλπ (Channy, 2007).

Το Web 3.0 επικεντρώνεται όλο και περισσότερο στις προτιμήσεις του χρήστη αλλά και στην αποτελεσματικότερη και “σοφότερη” αναζήτηση (semantic web) με εξελιγμένες μηχανές τύπου iGoogle. Οι μηχανές αναζήτησης θα είναι σε θέση να κατανοήσουν το περιεχόμενο μέσω του tagging και της αλληλεπίδρασης της κοινότητας. Η αναζήτηση των χρηστών θα αποκτήσει μεγαλύτερη σημασία. Σημαντικό ρόλο παίζει η οργάνωση αυτής της γνώσης και η ενσωμάτωση αυτού του δυναμικού περιεχομένου (dynamic content) στον Παγκόσμιο Ιστό.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Τα τελευταία χρόνια, ο ρυθμός εμφάνισης νέων κοινωνικών μέσων δικτύωσης αυξάνεται με πολύ γρήγορους ρυθμούς. Σήμερα, έστω και μια φορά οι μαθητές έχουν χρησιμοποιήσει κάποιο είδος κοινωνικού μέσου δικτύωσης, από τη διατήρηση ενός blog, τη συμμετοχή σε ένα forum, τη χρήση Skype ή την προβολή ενός βίντεο στο YouTube.

Στην ανασκόπηση της βιβλιογραφίας, υποστηρίχθηκε ότι οι μαθητές είναι γοητευμένοι από τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης, τα χρησιμοποιούν ούτως ή άλλως στην καθημερινότητά τους, οπότε τους είναι ευχάριστο να τα χρησιμοποιούν και στα πλαίσια του μαθήματος, το οποίο διαπιστώθηκε και στη συγκεκριμένη έρευνα. Οι μαθητές προτιμούν να παίρνουν πληροφορίες από πολυμέσα, θέλουν τη μάθηση όχι με κείμενα, αλλά μέσα από βίντεο. Θέλουν χρήσιμη και άμεση μάθηση,

ταυτόχρονη αλληλεπίδραση, ανταλλαγή γνώσεων και οργανωτικότητα. Κλίνουν προς την ομαδική δραστηριότητα, συμμετέχουν ενεργά και είναι κοινωνικοί.

Τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης είναι απλά μια δροσερή νέα μανία και μπορούν να αλλάξουν τον τρόπο με τον οποίο οι καθηγητές διδάσκουν και τον τρόπο με τον οποίο οι μαθητές θέλουν να μάθουν. Μπορούν να δώσουν τη δυνατότητα σε μαθητές και καθηγητές να δημιουργούν το δικό τους περιεχόμενο και να το μοιράζονται με ένα ευρύ δίκτυο ατόμων και τους παρέχουν ένα πρωτοφανή τρόπο να έχουν πρόσβαση, να κοινωνικοποιούνται, να επικοινωνούν, να εκφράζονται, να δημοσιεύουν και να συν-δημιουργούν.

Αυτό που πρέπει να γίνει είναι να επανεξεταστεί η εκπαίδευση. Η πραγματικά καλή εκπαίδευση απαιτεί μια σύνδεση με τους μαθητές και δεν υπάρχει καλύτερος τρόπος επικοινωνίας με τους μαθητές απ' ό,τι με τη χρήση των κοινωνικών μέσων δικτύωσης. Τα σχολεία και τα πανεπιστήμια πρέπει να φροντίσουν να τα εισάγουν στο πρόγραμμα σπουδών τους, αλλά σωστά και όχι τυχαία και να κάνουν όσο καλύτερη χρήση μπορούν. Η προσεκτική σκέψη και έρευνα είναι απαραίτητες προκειμένου να βρεθεί ο καλύτερος τρόπος για να δώσει ώθηση σε τέτοια νέα εργαλεία για την ενίσχυση της διδασκαλίας και της μαθησιακής δραστηριότητας. Πρέπει οι εκπαιδευτικοί να θέσουν τους εαυτούς τους ως καινοτόμους στον τομέα της εκπαίδευσης, να πειραματιστούν με τις διάφορες τεχνολογίες και να επιλέξουν να εντάξουν στα μαθήματα τους τις καταλληλότερες.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

Ανδρουλάκης, Γ., Κάκαρη, Ν., & Μουσούρη, Β. (2000). *Μεθοδολογία για τις διπλωματικές εργασίες* [Σεμινάριο]. Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Ανακτήθηκε στις 27 Οκτωβρίου, 2010, από http://www.eap.gr/Seminario_Syggrafi_epistimonikis_meletis.doc

Γκιάσος, Ι. (2007). *Ανασκόπηση βιβλιογραφίας*. Ανακτήθηκε στις 21 Οκτωβρίου, 2010, από <http://edu.authais.net/docs/pdf/sem2007/anaskopisi.pdf>

Δαφέρμος, Β. (2005). *Κοινωνική Στατιστική με το SPSS*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις ΖΗΤΗ.

Ζαντής, Α. (2009). *Τεχνολογική Έρευνα*. Ανακτήθηκε στις 22 Οκτωβρίου, 2010, από http://www.texnologia.org/go1/attachments/340_Ereuna_new_version.pdf

Η Αλήθεια online. (30 Απριλίου 2010). *Το Facebook και τα άλλα κοινωνικά δίκτυα στην εκπαίδευση*. Ανακτήθηκε στις 26 Νοεμβρίου, 2010, από <http://www.alithia.gr/columnbyid.aspx?columnid=1248>

Κεδράκα, Κ. (9 Μαρτίου 2010). *Μεθοδολογία λήψης συνέντευξης* [Blog]. Ανακτήθηκε στις 22 Οκτωβρίου, 2010, από http://edu4adults.blogspot.com/2010/03/blog-post_1742.html#axzz13VSOFYIH

Κομματάς, Ν., Μιχοπούλου, Γ., & Φορτούνη, Τ. (2005). Συνδυάζοντας εικονικά περιβάλλοντα μάθησης και σύγχρονες διδακτικές μεθόδους: Δυναμικά εκπαιδευτικά εργαλεία για μαθητές δημοτικού. *Πρακτικά 3^{ου} Συνεδρίου Σύρου στις ΤΠΕ*, Γιαλαμά, Α., Τζιμόπουλος, Ν., & Χλωρίδου, Α. (επιμ). Σύρος, Μάιος 2005, σ. 475-484. Ανακτήθηκε στις 1 Φεβρουαρίου, 2011, από http://www.etpe.gr/extras/view_proceedings.php?conf_id=15

Λευκώματα Ιστού Picasa (2010). *Δωρεάν κοινή χρήση φωτογραφιών από τη Google*. Ανακτήθηκε στις 25 Ιανουαρίου, 2011, από <http://picasaweb.google.com/home>

Μακράκης, Β. (2005). *Ανάλυση δεδομένων στην επιστημονική έρευνα με τη χρήση του SPSS*. Αθήνα: GUTENBERG.

Παπαδημητρίου κ.α. (2007). *Η Πολλαπλή Χρήση της Τηλεδιάσκεψης στην Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση των Ελλήνων Εκπαιδευτικών μέσα από το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο*. Ανακτήθηκε στις 23 Οκτωβρίου, 2010, από

http://users.sch.gr/animavit/docs/Papadimitriou_etal_opennet07_NEW.doc

Παρασκευόπουλος, Ι. (1993). *Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας* (τ.1). Αθήνα: Ιδιωτική έκδοση.

Σκιπτιδής, Φ., & Κοίλιαρης, Π. (2006). *Εισαγωγή στη μεθοδολογία εκπόνησης ερευνητικών εργασιών τεχνολογικής κατεύθυνσης*. Σύγχρονη Εκδοτική.

Τσιπλητάρης, Α., & Μπάμπαλης, Θ. *Δέκα παραδείγματα μεθοδολογίας επιστημονικής έρευνας Από τη θεωρία στην πράξη*. Αθήνα: Εκδόσεις Ατραπός.

Ψαρρού, Μ., & Ζαφειρόπουλος, Κ. (2001). *Επιστημονική έρευνα*. Αθήνα: Δαρδάνος.

Ξένη

21st Century Schools. (2010). *What is 21st Century Education?*. Retrieved October 28, 2010, from <http://www.21stcenturyschools.com>

Adam, A., & Mowers, H. (2007). YouTube Comes to the Classroom. *School Library Journal*, 53(1), 22. Retrieved February 6, 2011, from <http://www.schoollibraryjournal.com>

Ananiadou, K., & Claro, M.(2008). 21st century skills and competences for New Millennium Learners in OECD countries. Paper presented at the *2009 OECD International Conference New Country Survey*. Brussels, 21-23 September, p.1-56. Retrieved November 27, 2010, from <http://www.nml-conference.be/?p=136#more-136>

Augar, N., Raitman, R., & Zhou, W. (2004). Teaching and learning online with wikis. In R. Atkinson, C. McBeath, D. Jonas-Dwyer & R. Phillips (Eds), *Beyond the comfort zone: Proceedings of the 21st ASCILITE Conference* (pp. 95-104). Perth, 5-8 December. Retrieved December 3, 2010, from <http://www.ascilite.org.au/conferences/perth04/procs/augar.html>

Babbie, E. (1973). *Survey Research Methods*. Belmont, CA: Wadsworth Pub. Co.

Baker, L. M. (2006, June 22). Observation: A Complex Research Method, *Library Trends*, 55(1), 171-189. Retrieved October 20, 2010, from http://muse.jhu.edu/login?uri=/journals/library_trends/v055/55.1baker02.html

Baltaci-Goktalay, S., & Ozdilek, Z. (2010). Pre-service teachers' perceptions about web 2.0 technologies. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 2(2), Innovation and Creativity in Education, 2010, 4737-4741, Retrieved November 5, 2010 from <http://www.sciencedirect.com/science/article/B9853-5016P5K-10B/2/f97fc6657eb5d80625117a39f9b8ebc1>

Bartlett-Bragg, A. (2007). *Reflections on pedagogy: Reframing Practice to Foster Informal Learning With Social Software*. Retrieved November 27, 2010, from <http://www.dream.sdu.dk/uploads/files/Anne%20Bartlett-Bragg.pdf>

Berners-Lee, T. (1999). *Weaving the Web: The Past, Present and Future of the World Wide Web by its Inventor*, 36. London: Orion Business Books. Available from Amazon books.

Best, D. (2006). *Web 2.0: Next Big Thing or Next Big Internet Bubble?*. Lecture Web Information System Technische Universiteit Eindhoven. Retrieved October 20, 2010, from <http://page.mi.fu-berlin.de/~best/uni/WIS/Web2.pdf>.

Blogosphere. (2010, November 4). In *Wikipedia, The Free Encyclopedia*. Retrieved 15:52, December 5, 2010, from <http://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Blogosphere&oldid=394830802>

Boulos, M.N.K., Maramba, I., & Wheeler, S. (2006). Wikis, blogs and podcasts: A new generation of Web based tools for virtual collaborative clinical practice and education, *BMC Medical Education*, 6(41), 1-8. Retrieved December 4, 2010, from <http://www.biomedcentral.com/content/pdf/1472-6920-6-41.pdf>

Bryant, L. (2007). Emerging Technologies for Learning. In *Emerging trends in social software for education*, 2, 1-12. Retrieved November 30, 2010, from <http://emergingtechnologies.becta.org.uk/index.php?section=etr&rid=14172>

Cardine,S. (July 21, 2008). *Is Education Ready For YouTube?*. Retrieved February 5, 2011, from <http://www.convergemag.com/edtech/Is-Education-Ready-For-YouTube.html>

Case study. (2010, October 8). In *Wikipedia, The Free Encyclopedia*. Retrieved 16:17, October 20, 2010, from http://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Case_study&oldid=389541458

Channy (2007, August 2). Eric Schmidt, Web 2.0 vs. Web 3.0. [Video File]. Retrieved February 15, 2011, from <http://www.youtube.com/watch?v=T0QJmmdw3b0>

Chao, J. (2007). Student project collaboration using Wikis. *Proceedings of the 20th Conference on Software Engineering Education and Training* (pp 255-261). Dublin, Ireland, 3-5 July. Retrieved December 3, 2010, from <http://ieeexplore.ieee.org/stamp/stamp.jsp?tp=&arnumber=4271613&isnumber=4271572>

CheckFacebook.com. (2010). *Facebook marketing Statistics, Demographics, Reports, and News*. Retrieved December 28, 2010, from <http://www.checkfacebook.com/>

Chitu, A. (2010, August 8). *Picasa Web Stats in Google Analytics* [Web log post]. Retrieved January 25, 2011, from <http://googlesystem.blogspot.com/2010/08/picasa-web-stats-in-google-analytics.html>

Cohen, D., & Crabtree, B. (July, 2006). *Qualitative research guidelines project*, Retrieved October 20, 2010 from <http://www.qualres.org/HomeFocu-3647.html>

CollegeDegree.com (2008). *The Facebook Classroom: 25 Facebook Apps That Are Perfect for Online Education*. Retrieved December 27, 2010, from

<http://www.collegedegree.com/library/college-life/15-facebook-apps-perfect-for-online-education>

Communication (2009). In iCamp project: *How to Use Social Software in Higher Education handbook*. Retrieved February 13, 2011, from <http://www.icamp.eu/wp-content/uploads/2009/01/icamp-handbook-web.pdf>

Cormode, G., & Krishnamurthy, B. (June 2, 2008). Key differences between Web 1.0 and Web 2.0, *First Monday*, 13(6). Retrieved October 30, 2010 from <http://firstmonday.org/htbin/cgiwrap/bin/ojs/index.php/fm/article/view/2125/1972>

DCruz, T. (September 9, 2009). *Differences between Web 1.0, Web 2.0 and Web 3.0*. Retrieved October 30, 2010, from <http://www.goarticles.com/cgi-bin/showa.cgi?C=1982114.htm>

DiMauro, M. (2010). *Skype Across the World in your Classroom!*. Retrieved February 13, 2011, from <http://www.brighthub.com/education/k-12/articles/76557.aspx>

Digital literacy. (2010, October 25). In *Wikipedia, The Free Encyclopedia*. Retrieved 15:47, December 4, 2010, from http://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Digital_literacy&oldid=392861425

DocsSupport. (2008, March 4). *Google Docs in Plain English* [Video file]. Retrieved February 6, 2011, from http://www.youtube.com/watch?v=XyjY8ZLzZrw&feature=player_embedded

Duart, J. (2009). Internet, Social Networks and Education. *Revista de Universidad y Sociedad del Conocimiento*, 6(1), 1-2. Retrieved October 22, 2010 from <http://rusc.uoc.edu/ojs/index.php/rusc/article/view/v6n1-editorial/25>

Duffy, P. (2008). Engaging the YouTube Google-Eyed Generation: Strategies for Using Web 2.0 in Teaching and Learning. *The Electronic Journal of e-Learning*, 6(2), 119-130. Retrieved February 5, 2011, from www.ejel.org.

Duffy, P., & Bruns, A. (2006). The use of blogs, wikis and RSS in education: A conversation of possibilities. *Proceedings of Online Learning and Teaching Conference 2006*, Brisbane, p. 31-38. Retrieved December 3, 2010, from <http://eprints.qut.edu.au>

Dykman, C., & Davis, C. (2008). Online Education Forum - Part Three - A Quality Online Educational Experience. *Journal of Information Systems Education*, 19(3), 281. Retrieved February 2, 2011, from <http://jise.org/Issues/19/V19N3P281-abs.pdf>

Education Innovation. (2009). *New Classroom Rules*. Retrieved November 2, 2010, from http://educationinnovation.typepad.com/my_weblog/2009/06/new-classroom-rules.html

Ellison, N. B., Steinfield, C., & Lampe, C. (2007). The Benefits of Facebook "Friends:" Social Capital and College Students' Use of Online Social Network Sites. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 12(4), 1143-1168. Blackwell Publishing Ltd. Retrieved from <http://jcmc.indiana.edu/vol12/issue4/ellison.html>

Empirical method. (2010, September 8). In *Wikipedia, The Free Encyclopedia*. Retrieved 15:57, October 21, 2010, from http://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Empirical_method&oldid=383716186

Frick, T. (1991). *Restructuring Education Through Technology*. Retrieved October 20, 2010 from <https://www.indiana.edu/~tedfrick/fastback/fastback326.pdf>

Gaston, J. (2006). Reaching and Teaching the Digital Natives. *Library Hi Tech News*, 23(3), 12-13. Retrieved November 27, 2010, from <http://www.emeraldinsight.com/journals.htm?issn=0741-9058&volume=23&issue=3&articleid=1550571&show=html>

Google Apps for Education. (2010). *Collaborate with Docs, Sites and More*. Retrieved February 6, 2011, from <http://www.google.com/a/help/intl/en/edu/collaboration.html>

Google Docs. (2011). *Using Google Docs in the classroom: Simple as ABC*. Retrieved February 6, 2011, from https://docs.google.com/View?docid=dcdn7mjg_72nh25vq

Google Docs basics (2011). *Getting to know Google Docs: Google Docs basics*. Retrieved February 6, 2011, from <http://docs.google.com/support/bin/answer.py?hl=en&answer=49008>

Google for Educators (2011). *Google Docs*. Retrieved February 6, 2011, from http://www.google.com/educators/p_docs.html

GreekLis (2010). Ιστολόγια. Retrieved December 5, 2010, from <http://greeklis.org/>

Grosseck, G., & Holotescu, C. (2008). Can we use Twitter for educational activities? Paper presented at the 4th International Scientific Conference eLSE "eLearning and Software for Education", Bucharest, April 17-18, 2008, 1-11. Retrieved February 8, 2011, from <http://adl.unap.ro/else/>

Guth, S. (2007). Wikis in education:: is public better?. *Proceedings of the 2007 international symposium on Wikis* (pp. 61-68). Montreal, Canada, 21-23 October. Retrieved December 4, 2010, from <http://www.wikisym.org/ws2007/proceedings.html>

Hargadon, S. (March 4, 2008). *Web 2.0 is the future of education* [web log comment]. Retrieved from <http://www.stevehargadon.com/2008/03/web-20-is-future-ofeducation.html>

Hewitt, A., & Forte, A. (2006). *Crossing boundaries: Identity management and student/faculty relationships on the Facebook*. Poster presented at CSCW Banff Alberta, 38, 2. Citeseer. Retrieved November 6, 2010 from <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.94.8152&rep=rep1&type=pdf>

Hudson, A. (2009). *Building Higher Levels of Critical Thinking with Collaborative Solutions*. Retrieved December 4, 2010, from <http://ezinearticles.com/?Building-Higher-Levels-of-Critical-Thinking-With-Collaborative-Solutions&id=2343720>

Huette, S. (2006). *Blogs in Education*. Retrieved December 5, 2010, from <http://tep.uoregon.edu/shared/blogswikispodcasts/BlogsInEducation.pdf>

Huffaker, D. (2005). The educated blogger: Using weblogs to promote literacy in the classroom. *Association for the Advancement of Computing in Education Journal*, 13(2), 91-98. Retrieved December 5, 2010, from <http://www.editlib.org/p/5680>

ISTE. (2007). *The ISTE national educational technology standards (NETS-S) and performance indicators for students*. Retrieved November 1, 2010, from [http://www.iste.org/Content/NavigationMenu/NETS/ForStudents/2007Standards/NETS for Students 2007 Standards.pdf](http://www.iste.org/Content/NavigationMenu/NETS/ForStudents/2007Standards/NETS%20for%20Students%202007%20Standards.pdf)

IT Training (July 22, 2010). *Is YouTube The Future of Online Education?*. Retrieved February 6, 2011, from <http://education.internet.com/articles/is-youtube-the-future-of-online-education/>

Jones, R. (2008). *Using Twitter as an Education Tool*. Retrieved February 9, 2011, from <http://searchenginewatch.com/3630980>

Jukes, I. & Dosaj, A.(2006). *Understanding Digital Children (Dks) - Teaching & Learning in the New Digital Landscape*. The InfoSavvy Group. Prepared for the Singapore MOE Mass Lecture. Retrieved November 27, 2010, from <http://edorigami.wikispaces.com/file/view/Jukes+Understanding+Digital+Kids.pdf>

Karimi, S. (October 2, 2006). *The Value of E-Learning with YouTube: Video Sharing for Education*. Retrieved February 6, 2011, from http://www.associatedcontent.com/article/65889/the_value_of_elearning_with_youtube.html?cat=35

Kayri, M., & Çakır, O. (2010). An applied study on educational use of Facebook as a Web 2.0 tool: The sample lesson of computer networks and communication. *International journal of computer science & information Technology*, 2(4), 1-11. Retrieved December 30, 2010, from <http://www.airccse.org>

Kennedy, J. (2005). *Videoconferencing in Education*. Retrieved February 13, 2011, from <http://www.techlearning.com/article/3312>

Kesim, E., & Agaoglu, E. (July, 2007). A Paradigm Shift in Distance Education: Web 2.0 and Social Software, *TOJDE*, 8(3), 1-10. Retrieved October 29, 2010, from http://tojde.anadolu.edu.tr/tojde27/pdf/article_4.pdf

Kidd, T. & Chen, I. (2009). *Wired for learning: An educator's guide to web 2.0*. Retrieved November 11, 2010. Available from Google books.

Kiser, P. (2010). Social Media 3Q Update: Who Uses Facebook, Twitter, LinkedIn, & MySpace?. Retrieved February 11, 2011, from <http://socialmediatoday.com/index.php?q=paulkiser/199133/social-media-3q-update-who-uses-facebook-twitter-linkedin-myspace>

Kooi, R. (2010). 5 Reasons Why You Need a LinkedIn Account. Retrieved February 11, 2011, from <http://socialmediatoday.com/index.php?q=ralphkooi/256731/5-reasons-why-you-need-linkedin-account>

Larson, M. (2010). The Relevancy of Twitter to Patron Usage and Workflow Processes in Libraries. *eLearnMagazine*. Retrieved February 8, 2011, from <http://www.elearnmag.org/subpage.cfm?searchterm=twitter+as+an+educational+tool&article=141-1§ion=articles>

Lavrusik, V. (2009). 10 Ways Universities Are Engaging Alumni Using Social Media. Retrieved February 11, 2011, from <http://mashable.com/2009/07/23/alumni-social-media/>

Lew, A. (2007, 19 August). *Twitter Tweets for Higher Education*. [web log comment]. Retrieved February 9, 2011, from <http://web2oteach.blogspot.com/2007/08/twitter-tweets-for-higher-education.html>

LinkedIn (2011). What is LinkedIn?. Retrieved February 11, 2011, from http://www.linkedin.com/static?key=what_is_linkedin&trk=hb_what

Meloni, J. (2010). Revisiting Google Docs for Classroom Use. *Chronicle of Higher Education*. Retrieved February 6, 2011, from <http://chronicle.com/blogPost/Revisiting-Google-Docs-for/23721/>

Montero, B., Watts, F., & Carbonell, A. (2007). Discussion forum interactions: Text and context. *System*, 35(4), 566-582. Retrieved February 2, 2011, from <http://www.sciencedirect.com>

Morgan, D. (1997). *Focus groups as qualitative research (2nd edition)*, *Qualitative research methods v.16*. Retrieved October 21, 2010. Available from <http://www.google.com/books>

Muñoz, C. L., & Towner, T. L. (2009). Opening Facebook: How to Use Facebook in the College Classroom. In I. Gibson et al. (Eds.), *Proceedings of Society for Information Technology & Teacher Education International Conference 2009* (pp. 2623-2627). Charleston, South Carolina, USA, 2-6 March. Retrieved December 27, 2010, from <http://www.editlib.org/p/31031>

Nardi, B., Schiano, D.J., & Gumbrecht, M. (2004). Blogging as Social Activity, or, Would You Let 900 Million People Read Your Diary? In C.A. Halverson, L. Terveen, A. J. Brush, & J.J. Cadiz (Eds.), *Proceedings of ACM CSCW'04 Conference on Computer-Supported Cooperative Work 2004* (pp. 222-231). Chicago, USA, 6-10 November. Retrieved from http://hcibib.org/bibtoc.cgi?file=ftp/CSCW04*#S10

Nelson Mandela. (n.d.). *Quotes.net*. Retrieved September 26, 2010, from Quotes.net Web site: <http://quotes.net/quote/3127>

OECD (2008). New Millennium Learners. Initial findings on the effects of digital technologies on school-age learners. Paper presented at the 2008 *OECD/CERI International Conference "Learning in the 21st Century: Research, Innovation and Policy"*. Paris, 15-16 May 2008, p.1-27. Retrieved November 27, 2010, from <http://www.oecd.org/dataoecd/39/51/40554230.pdf>

O'Reilly, T. (October 1, 2005a). *Web 2.0 Compact Definition* [Web log comment]. Retrieved October 30, 2010, from: <http://radar.oreilly.com/archives/2005/10/web-20-compact-definition.html>

O'Reilly, T. (2005b). *What Is Web 2.0: Design Patterns and Business Models for the Next Generation of Software*. Retrieved October 31, 2010, from <http://oreilly.com/web2/archive/what-is-web-20.html>

Owen, M., Grant, L., Sayers, S., & Facer, K. (2006). Social software and learning. *Opening Education, FutureLab*, 44, 1-36. Retrieved November 27, 2010, from http://www.futurelab.org.uk/research/opening_education/social_software_01.htm

Parker, K. R., & Chao, J. T. (2007). Wiki as a Teaching Tool. *Interdisciplinary Journal of Knowledge and Learning Objects*, 3, 57-72. Citeseer. Retrieved December 3, 2010, from <http://ijklo.org/Volume3/IJKLOv3p057-072Parker284.pdf>

Peachey, A. (2008). Education in Second Life. *Computer Society of India Communications*, 30(12), 13-15. Retrieved February 1, 2011, from <http://www.open.ac.uk/cetl-workspace/cetlcontent/documents/48845a25f07ab.pdf>

Phipps, L. (September 3, 2007). Web 2.0 and social software: An introduction. *JISC*, 1-2. Retrieved October 31, 2010, from <http://www.jisc.ac.uk/publications/briefingpapers/2007/web2socialsoftwarev1.aspx>

Prabhudesai, A. (2007, August 8). Web 1.0, Web 2.0 and Web 3.0: Simple explanation for non-techies. *The Times of India*. Retrieved October 30, 2010 from <http://track.in/tags/business/2007/08/13/what-is-web10-web20-and-web30-simple-explanation-for-non-techies.htm>

Prensky, M. (2001). Digital Natives, Digital Immigrants. *On the Horizon*, 9(5), 1-6. Retrieved November 27, 2010, from <http://www.emeraldinsight.com/journals.htm?issn=0741-9058&volume=23&issue=3&articleid=1550571&show=html>

Publishing and Sharing (2009). In iCamp project: *How to Use Social Software in Higher Education handbook*. Retrieved February 5, 2011, from <http://www.icamp.eu/wp-content/uploads/2009/01/icamp-handbook-web.pdf>

Reinhold, S. (2006). WikiTrails: Augmenting wiki structure for collaborative, interdisciplinary learning. *Proceedings of the 2006 International Symposium on Wikis*, Odense (pp. 47-58), Denmark, 21-23 August. Retrieved December 4, 2010, from <http://www.wikisym.org/ws2006/proceedings/p47.pdf>

Richardson, W. (2006). *Blogs, wikis, podcasts, and other powerful web tools for classrooms*. Retrieved December 5, 2010. Available from Google books.

Richter, C. (1995). *Distance Education as Communication Process: Transmission vs. Dialogue in Higher Education*. Paper presented at the 1995 Annual meeting of the International Communication Association. Retrieved October 23, 2010 from ERIC database.

Rudd, K. (1997). *A Digital Education Revolution*. Retrieved October 22, 2010, from http://www.pixel.com.au/documentation//products/netsupport/netsupport_school/laborers_digital_education_revolution_campaign_launch.pdf

Shannon, V. (2006, May 23). A 'more revolutionary' Web. *The New York Times*. Retrieved October 30, 2010 from

http://www.nytimes.com/2006/05/23/technology/23iht-web.html?_r=1

Shaw, G.B. (n.d.). Quotes.net. Retrieved November 27, 2010, from Quotes.net Web site: <http://www.quotes.net/quote/427>

Soy, S. (1997). *The case study as a research method*. Unpublished paper, University of Texas at Austin. Retrieved October 20, 2010, from <http://www.ischool.utexas.edu/~ssoy/usesusers/l391d1b.htm>

Spivack, N. (2006, December 18). The Third Generation Web is Coming [Web log post]. Retrieved February 15, 2011, from <http://www.kurzweilai.net/the-third-generation-web-is-coming>

Styles, C. (2006). *How Web 2.0 will change history*. Retrieved November 25, 2010, from <http://maeg.textdriven.com>

TeachingDegree (2011). *50 Awesome Ways to Use Skype in the Classroom*. Retrieved February 13, 2011, from <http://www.teachingdegree.org/2009/06/30/50-awesome-ways-to-use-skype-in-the-classroom/>

Twitter blog. (2010, February 22). *Measuring Tweets*. [Web log comment]. Retrieved February 8, 2011, from <http://blog.twitter.com/2010/02/measuring-tweets.html>

vBulletin (2011). *vBulletin Community Forum FAQ*. Retrieved February 5, 2011, from http://www.vbulletin.com/forum/faq.php?faq=vb3_board_usage#faq_vb3_forums_threads_posts

Virtual reality. (2011, January 20). In *Wikipedia, The Free Encyclopedia*. Retrieved 13:39, January 30, 2011, from http://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Virtual_reality&oldid=408983437

Web 2.0. (2010, October 31). In *Wikipedia, The Free Encyclopedia*. Retrieved 02:27, November 2, 2010, from http://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Web_2.0&oldid=393883999

Web 2.0 and education. (2009, May 15). In *WikEd*. Retrieved 03:22, November 4, 2010, from http://wik.ed.uiuc.edu/index.php?title=Web_2.0_and_Education&oldid=38541

Wetzel, D. (2009). *Google Docs are a Free Online Educational Tool*. Retrieved February 6, 2011, from <http://www.suite101.com/content/google-docs-are-a-free-online-educational-tool-a105900>

Whatis?com. (2008). *Web 2.0*. Retrieved October 28, 2010, from <http://whatis.techtarget.com>

What is Wiki. (2002). In *Wiki.org*. Retrieved December 3, 2010, from <http://www.wiki.org/wiki.cgi?WhatIsWiki>

Why use Second Life for educational purposes?. (2009). In *SOL *R Wiki*. Retrieved February 1, 2011, from http://solr.bccampus.ca/wiki/index.php/Why_use_Second_Life_for_educational_purposes%3F

Wikipedia. (2010, December 4). In *Wikipedia, The Free Encyclopedia*. Retrieved 21:04, December 4, 2010, from <http://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Wikipedia&oldid=400446646>

Williams, J. B., & Jacobs, J. (2004). Exploring the use of blogs as learning spaces in the higher education sector. *Australasian Journal of Educational Technology*, 20(2), 232-247. Retrieved December 5, 2010, from <http://www.ascilite.org.au/ajet/ajet20/williams.html>

YouTube (2010a). Βασικά στοιχεία του YouTube. Retrieved February 5, 2011, from http://www.youtube.com/t/about_essentials

YouTube (2010b). Οδηγίες κοινότητας του YouTube. Retrieved February 5, 2011, from http://www.youtube.com/t/community_guidelines

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «Α» Ερωτηματολόγια φοιτητών και καθηγητών του ΑΤΕΙ
Θεσσαλονίκης, σελίδες 134-141

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «Β» Πίνακες Αποτελεσμάτων από την Επεξεργασία του SPSS,
σελίδες 142-151

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «Γ» Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης πτυχιακής εργασίας, σελίδα 152

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «Α» Ερωτηματολόγια φοιτητών και καθηγητών του ΑΤΕΙΘ

Ερωτηματολόγιο Φοιτητών

Ερωτηματολόγιο για τη χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης στην εκπαίδευση

Το ερωτηματολόγιο αυτό δημιουργήθηκε στα πλαίσια της πτυχιακής μου εργασίας με σκοπό τη συγκέντρωση δεδομένων όσον αφορά τη χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης στην εκπαίδευση από καθηγητές και φοιτητές του Αλεξάνδρειου Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Θεσσαλονίκης.

Θα βοηθούσε πολύ αν αφιερώνατε λίγο χρόνο για τη συμπλήρωση του. Πρόκειται να τηρηθεί πλήρης ανωνυμία και όλα τα στοιχεία θα χρησιμοποιηθούν με εμπιστευτικότητα.

Σας ευχαριστώ εκ των προτέρων για το χρόνο σας. Οι απαντήσεις σας είναι πολύ σημαντικές για τη συγκεκριμένη έρευνα και τα σχόλια σας ευπρόσδεκτα.

Αλεξάνδρειο Τεχνολογικό
Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
Θεσσαλονίκης

ALEXANDER TECHNOLOGICAL
EDUCATIONAL INSTITUTE OF
THESSALONIKI

Kerstin Siakas

Νεραντζίδου Μαρίνα
ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης
Τμήμα Πληροφορικής
Επι πτυχίο φοιτήτρια τμήματος Πληροφορικής
Ελλάδα
e-mail: marnar@it.teithe.gr

Dr. Kerstin Siakas
ATEI of Thessaloniki
Department of Informatics
Associate Professor
P.O. Box 141 57400 Thessaloniki
Greece
email: siaka@it.teithe.gr

Παρακαλούμε απαντήστε στις ερωτήσεις σημειώνοντας **X** στο αντίστοιχο τετράγωνο.

* Απαιτείται

ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΟΙΤΗΤΗ

1. Φύλο *

- Άντρας
- Γυναίκα

2. Τμήμα *

- ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
- ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ & ΚΟΣΜΗΤΟΛΟΓΙΑΣ
- ΑΥΤΟΜΑΤΙΣΜΟΥ
- ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ
- ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΙΑΣ
- ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΙΤΟΛΟΓΙΑΣ
- ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ
- ΖΩΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
- ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ
- ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ
- ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ
- ΜΑΙΕΥΤΙΚΗΣ
- ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ
- ΟΧΗΜΑΤΩΝ
- ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
- ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΥΠΟΔΟΜΗΣ
- ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ
- ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΑΛΙΕΙΑΣ - ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ
- ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
- ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
- ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ
- ΦΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ
- ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

3. Εξάμηνο φοίτησης *

- Α
- Β
- Γ
- Δ
- Ε
- ΣΤ
- Ζ
- >Ζ

4. Ηλικιακή ομάδα *

- <20
- 20-22
- 23-25
- >25

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ

Ερωτηματολόγιο για τη χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης στην εκπαίδευση

Το ερωτηματολόγιο αυτό δημιουργήθηκε στα πλαίσια της πτυχιακής μου εργασίας με σκοπό τη συγκέντρωση δεδομένων όσον αφορά τη χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης στην εκπαίδευση από καθηγητές και φοιτητές του Αλεξάνδρειου Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Θεσσαλονίκης.

Θα βοηθούσε πολύ αν αφιερώνατε λίγο χρόνο για τη συμπλήρωση του. Πρόκειται να τηρηθεί πλήρης ανωνυμία και όλα τα στοιχεία θα χρησιμοποιηθούν με εμπιστευτικότητα.

Σας ευχαριστώ εκ των προτέρων για το χρόνο σας. Οι απαντήσεις σας είναι πολύ σημαντικές για τη συγκεκριμένη έρευνα και τα σχόλια σας ευπρόσδεκτα.

Αλεξάνδρειο Τεχνολογικό
Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
Θεσσαλονίκης

ALEXANDER TECHNOLOGICAL
EDUCATIONAL INSTITUTE OF
THESSALONIKI

Kerstin Siakas

Νεραντζίδου Μαρίνα
ATEI Θεσσαλονίκης
Τμήμα Πληροφορικής
Επι πτυχίο φοιτήτρια τμήματος Πληροφορικής
Ελλάδα
e-mail: marnar@it.teithe.gr

Dr. Kerstin Siakas
ATEI of Thessaloniki
Department of Informatics
Associate Professor
P.O. Box 141 57400 Thessaloniki
Greece
email: siaka@it.teithe.gr

Παρακαλούμε απαντήστε στις ερωτήσεις σημειώνοντας **X** στο αντίστοιχο τετράγωνο.

* Απαιτείται

ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΟΣ

5. Φύλο *
- Άντρας
 - Γυναίκα
6. Ηλικιακή ομάδα *
- <30
 - 30-40
 - 41-50
 - >51
7. Επίπεδο εκπαίδευσης *
- Πανεπιστήμιο
 - ΑΤΕΙ
 - Μεταπτυχιακό δίπλωμα
 - Διδακτορικό δίπλωμα
 - Άλλο:
8. Βαθμίδα *
- Καθηγητής
 - Αναπληρωτής καθηγητής
 - Επίκουρος καθηγητής
 - Καθηγητής Εφαρμογών
 - Έκτακτο Εκπαιδευτικό Προσωπικό
9. Τμήμα *
- ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
 - ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ & ΚΟΣΜΗΤΟΛΟΓΙΑΣ
 - ΑΥΤΟΜΑΤΙΣΜΟΥ
 - ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ
 - ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΙΑΣ
 - ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΙΤΟΛΟΓΙΑΣ
 - ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ
 - ΖΩΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
 - ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ
 - ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ
 - ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ
 - ΜΑΙΕΥΤΙΚΗΣ
 - ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ
 - ΟΧΗΜΑΤΩΝ
 - ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
 - ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΥΠΟΔΟΜΗΣ
 - ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ
 - ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΑΛΙΕΙΑΣ - ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ
 - ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
 - ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
 - ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ
 - ΦΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ
 - ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «Β» Πίνακες αποτελεσμάτων επεξεργασίας SPSS

Απαντήσεις φοιτητών

Τμήμα φοίτησης

	Ποσοστό %	Έγκυρο ποσοστό %	Αθροιστική συχνότητα
Αγροτικής Ανάπτυξης και Διοίκησης Αγροτικών Επιχειρήσεων	4,1	4,1	4,1
Αισθητικής	3,5	3,5	7,6
Αυτοματισμού	4,1	4,1	11,6
Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης	4,1	4,1	15,7
Βρεφονηπιοκομίας	4,7	4,7	20,3
Διατροφής και Διαιτολογίας	3,5	3,5	23,8
Εμπορίας και Διαφήμισης	7,0	7,0	30,8
Ζωικής Παραγωγής	4,1	4,1	34,9
Ηλεκτρονικής	2,3	2,3	37,2
Ιατρικών Εργαστηρίων	4,7	4,7	41,9
Λογιστικής	10,5	10,5	52,3
Μαιευτικής	2,9	2,9	55,2
Νοσηλευτικής	7,6	7,6	62,8
Οχημάτων	4,1	4,1	66,9
Πληροφορικής	4,7	4,7	71,5
Πολιτικών Έργων Υποδομής	3,5	3,5	75,0
Σχεδιασμού και Παραγωγής Ενδυμάτων	2,3	2,3	77,3
Τεχνολογίας Αλιείας και Υδατοκαλλιεργειών	1,7	1,7	79,1
Τεχνολογίας Τροφίμων	4,1	4,1	83,1
Τουριστικών Επιχειρήσεων	4,1	4,1	87,2
Τυποποίησης και Διακίνησης Προϊόντων	2,9	2,9	90,1
Φυσικοθεραπείας	3,5	3,5	93,6
Φυτικής Παραγωγής	6,4	6,4	100,0
Σύνολο	100,0	100,0	

Φύλλο και τμήμα φοίτησης

	Φύλλο		Σύνολο %
	Αντρας %	Γυναίκα %	
Αγροτικής Ανάπτυξης και Διοίκησης Αγροτικών Επιχειρήσεων	3,5%	,6%	4,1%
Αισθητικής	,0%	3,5%	3,5%
Αυτοματισμού	3,5%	,6%	4,1%
Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης	,0%	4,1%	4,1%
Βρεφονηπιοκομίας	,6%	4,1%	4,7%
Διατροφής και Διαπολογίας	1,7%	1,7%	3,5%
Εμπορίας και Διαφήμισης	2,9%	4,1%	7,0%
Ζωικής Παραγωγής	1,7%	2,3%	4,1%
Ηλεκτρονικής	1,7%	,6%	2,3%
Ιατρικών Εργαστηρίων	1,2%	3,5%	4,7%
Λογιστικής	4,7%	5,8%	10,5%
Μαιευτικής	,0%	2,9%	2,9%
Νοσηλευτικής	1,2%	6,4%	7,6%
Οχημάτων	4,1%	,0%	4,1%
Πληροφορικής	3,5%	1,2%	4,7%
Πολιτικών Έργων Υποδομής	2,3%	1,2%	3,5%
Σχεδιασμού και Παραγωγής Ενδυμάτων	,0%	2,3%	2,3%
Τεχνολογίας Αλιείας και Υδατοκαλλιεργειών	1,2%	,6%	1,7%
Τεχνολογίας Τροφίμων	1,7%	2,3%	4,1%
Τουριστικών Επιχειρήσεων	1,2%	2,9%	4,1%
Τυποποίησης και Διακίνησης Προϊόντων	1,2%	1,7%	2,9%
Φυσικοθεραπείας	1,2%	2,3%	3,5%
Φυτικής Παραγωγής	3,5%	2,9%	6,4%
Σύνολο	42,4%	57,6%	100,0%

Άποψη φοιτητών για τη χρησιμοποίηση κοινωνικών μέσων δικτύωσης, ανά τμήμα

	Επείγον και Σημαντικό	Επείγον αλλά Ασήμαντο	Όχι επείγον αλλά Σημαντικό	Όχι επείγον και ασήμαντο	Σύνολο %
Αγροτικής Ανάπτυξης και Διοίκησης Αγροτικών Επιχειρήσεων	2,9%	,6%	,6%	,0%	4,1%
Αισθητικής	2,3%	,0%	,6%	,6%	3,5%
Αυτοματισμού	1,2%	,0%	2,3%	,6%	4,1%
Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης	1,2%	,0%	2,9%	,0%	4,1%
Βρεφονηπιοκομίας	2,9%	,6%	,6%	,6%	4,7%
Διατροφής και Διαιτολογίας	2,9%	,0%	,6%	,0%	3,5%
Εμπορίας και Διαφήμισης	4,1%	,0%	2,9%	,0%	7,0%
Ζωικής Παραγωγής	2,3%	,0%	1,2%	,6%	4,1%
Ηλεκτρονικής	,6%	,6%	,6%	,6%	2,3%
Ιατρικών Εργαστηρίων	2,3%	,0%	2,3%	,0%	4,7%
Λογιστικής	6,4%	,0%	4,1%	,0%	10,5%
Μαιευτικής	1,7%	,0%	1,2%	,0%	2,9%
Νοσηλευτικής	4,7%	1,2%	1,2%	,6%	7,6%
Οχημάτων	1,2%	,0%	2,9%	,0%	4,1%
Πληροφορικής	2,3%	,0%	1,7%	,6%	4,7%
Πολιτικών Έργων Υποδομής	2,3%	,0%	1,2%	,0%	3,5%
Σχεδιασμού και Παραγωγής Ενδυμάτων	1,2%	,0%	1,2%	,0%	2,3%
Τεχνολογίας Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειών	1,2%	,0%	,6%	,0%	1,7%
Τεχνολογίας Τροφίμων	1,7%	,0%	1,7%	,6%	4,1%
Τουριστικών Επιχειρήσεων	,6%	,6%	2,9%	,0%	4,1%
Τυποποίησης και Διακίνησης Προϊόντων	1,7%	,0%	,6%	,6%	2,9%
Φυσικοθεραπείας	2,3%	,0%	1,2%	,0%	3,5%
Φυτικής Παραγωγής	2,3%	,6%	3,5%	,0%	6,4%
Σύνολο	52,3%	4,1%	38,4%	5,2%	100,0%

Εβδομαδιαίος χρόνος χρήσης κοινωνικών μέσων δικτύωσης (φοιτητές)

	Blogs	Wikis	Facebook	Twitter	LinkedIn	Skype	YouTube	Forums	Google Docs	Second Life	Άλλο
Καθόλου	55,8	62,8	16,3	76,7	91,9	47,7	11	50	54,1	83,7	
Λιγότερο από 5 ώρες	34,9	27,9	33,1	15,7	5,2	29,7	36,6	36,6	32	11,6	1,2
5-10 ώρες	4,1	7	23,8	4,7	2,3	12,8	23,8	6,4	9,3	1,7	
Περισσότερο από 10 ώρες	5,2	2,3	26,7	2,9	0,6	9,9	28,5	7	4,7	2,9	0,6

Δραστηριότητα φοιτητών ως προς τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης

	Blogs	Wikis	Facebook	Twitter	LinkedIn	Skype	YouTube	Forums	Google Docs	Second Life	Άλλο
Είμαι μόνο παθητικός χρήστης	32,0	33,1	16,9	9,3	4,1	8,7	29,7	16,9	17,4	9,3	
Είμαι ένας μέσος ενεργός χρήστης	9,9	3,5	44,8	7,6	1,7	31,4	46,5	20,9	22,1	2,9	0,6
Είμαι ένας πολύ ενεργός χρήστης	3,5	1,2	22,7	5,2	1,7	9,9	12,8	12,2	5,8	4,1	
Δεν το χρησιμοποιώ	54,7	62,2	15,7	77,9	92,4	50,0	11,0	50,0	54,7	83,7	

Λόγοι χρήσης κοινωνικών μέσων δικτύωσης (φοιτητές)

	Blogs	Wikis	Facebook	Twitter	LinkedIn	Skype	YouTube	Forums	Google Docs	Second Life	Άλλο
Είναι γρήγορο	26,5%	31,1%	17,2%	15,80%	15,80%	16,90%	23,40%	20,80%	27,60%	26,70%	16,70%
Είναι δωρεάν	23,3%	31,1%	20,7%	19,60%	21,10%	25,00%	28,60%	21,80%	29,10%	28,30%	16,70%
Είναι ευέλικτο	11,9%	9,8%	10,6%	15,20%	13,20%	10,10%	12,60%	13,80%	17,10%	11,70%	16,70%
Είναι ισχυρό	16,0%	6,7%	15,1%	16,50%	21,10%	9,30%	15,30%	16,30%	7,50%	8,30%	16,70%
Είναι κοινωνικό	8,2%	4,3%	23,5%	19,00%	13,20%	26,20%	6,70%	11,40%	8,00%	11,70%	16,70%
Είναι εθελοντικό	14,2%	17,1%	12,7%	13,30%	15,80%	12,50%	12,80%	15,60%	9,50%	13,30%	16,70%
Άλλο	0%	0%	,2%	0,60%	0%	0%	0,70%	0,30%	1,00%	0%	0%

Βαθμός βελτίωσης της μάθησης με τη χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης
(φοιτητές)

	Καθόλου	Ελάχιστα	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Blogs	14	16,3	25	16,9	12,2
Wikis	15,1	9,9	22,1	15,1	19,8
Facebook	26,7	29,7	18	10,5	11,6
Twitter	26,2	20,3	17,4	7,6	4,1
LinkedIn	29,7	22,7	15,7	1,7	3,5
Skype	22,1	14,5	13,4	14,5	18,6
YouTube	11	19,8	24,4	18,6	22,1
Forum	12,2	7,6	18,6	16,3	29,1
Google Docs	13,4	5,2	16,9	23,8	27,3
Second Life	29,1	15,7	11	4,7	9,3
Άλλο				0,6	0,6

Οφέλη κοινωνικών μέσων δικτύωσης στη μάθηση (φοιτητές)

	Blogs	Wikis	Facebook	Twitter	LinkedIn	Skype	YouTube	Forums	Google Docs	Second Life	Άλλο
Ασυνείδητη εκμάθηση	19,50%	23,40%	12,20%	13,90%	9,10%	8,10%	43,50%	14,90%	12,10%	17,00%	
Ομαδικό αίσθημα	41,40%	5,60%	21,30%	17,40%	18,20%	22,20%	18,50%	20,40%	21,60%	22,60%	
Ανταλλαγή γνώσεων	7,80%	11,20%	19,50%	20,80%	7,30%	26,80%	10,50%	21,50%	19,80%	17,00%	
Δυνατότητα/ευκαιρία να γνωρίσετε συμμαθητές σας	20,30%	2,80%	25,90%	22,20%	6,10%	25,80%	3,50%	12,20%	14,70%	17,00%	
Ορατότητα	10,90%	21,50%	12,50%	14,60%	18,20%	8,60%	8,00%	16,60%	8,60%	7,50%	
Οργανωτικότητα		35,50%	8,60%	11,10%	18,20%	8,10%	16,00%	14,40%	23,30%	18,90%	
Άλλο					3,00%	0,50%					

Προκλήσεις κοινωνικών μέσων δικτύωσης στη μάθηση (φοιτητές)

	Blogs	Wikis	Facebook	Twitter	LinkedIn	Skype	YouTube	Forums	Google Docs	Second Life	Άλλο
Προστασία προσωπικών δεδομένων	0%	6,00%	41,00%	13,90%	9,10%	8,10%	43,50%	16,70%	19,80%	9,60%	12,50%
Προσδοκίες (πίεση) της κοινωνικής ομάδας	9,80%	4,00%	21,00%	17,40%	18,20%	22,20%	18,50%	17,20%	29,40%	32,70%	12,50%
Πολλές νέες και συσχετιζόμενες πλατφόρμες	36,60%	34,00%	7,70%	20,80%	27,30%	26,80%	10,50%	23,00%	13,50%	32,70%	12,50%
Εμπιστοσύνη	14,60%	16,00%	16,60%	22,20%	6,10%	25,80%	3,50%	12,10%	19,80%	15,40%	12,50%
Πολύ αυστηρές δομές	32,90%	28,00%	7,70%	14,60%	18,20%	8,60%	8,00%	19,00%	13,50%	3,80%	12,50%
Απώλεια δημοκρατίας-αυθορμητισμού	6,10%	12,00%	5,90%	11,10%	18,20%	8,10%	16,00%	11,50%	3,20%	5,80%	12,50%
Άλλο	0%	0%	0%	0%	3,00%	0,50%	0%	0,60%	0,80%	0%	25,00%

Βαθμός χρησιμοποίησης κοινωνικών μέσων δικτύωσης στο μάθημα από φοιτητές, ανά τμήμα

	Καθόλου	Σε περιορισμένο βαθμό	Σε μέτριο βαθμό	Σε μεγάλο βαθμό	Αποκλειστικά	Σύνολο
Αγροτικής Ανάπτυξης και Διοίκησης Αγροτικών Επιχειρήσεων	,0%	,0%	,0%	,0%	4,1%	4,1%
Αισθητικής	,0%	,6%	,6%	1,2%	1,2%	3,5%
Αυτοματισμού	,0%	1,2%	1,2%	1,2%	,6%	4,1%
Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης	,0%	2,3%	1,2%	,6%	,0%	4,1%
Βρεφονηπιοκομίας	,0%	,6%	1,2%	2,3%	,6%	4,7%
Διατροφής και Διαιτολογίας	,0%	,6%	2,3%	,0%	,6%	3,5%
Εμπορίας και Διαφήμισης	,6%	,0%	2,9%	1,2%	2,3%	7,0%
Ζωικής Παραγωγής	,6%	,6%	,6%	1,7%	,6%	4,1%
Ηλεκτρονικής	,6%	,0%	,0%	1,2%	,6%	2,3%
Ιατρικών Εργαστηρίων	,0%	,6%	,6%	2,3%	1,2%	4,7%
Λογιστικής	,0%	,6%	2,3%	6,4%	1,2%	10,5%
Μαιευτικής	,0%	,0%	1,7%	,6%	,6%	2,9%
Νοσηλευτικής	,0%	2,9%	2,9%	1,7%	,0%	7,6%
Οχημάτων	,0%	1,7%	,6%	1,7%	,0%	4,1%
Πληροφορικής	,6%	,0%	2,3%	,6%	1,2%	4,7%
Πολιτικών Έργων Υποδομής	,0%	,6%	1,7%	1,2%	,0%	3,5%
Σχεδιασμού και Παραγωγής Ενδυμάτων	,0%	,6%	1,7%	,0%	,0%	2,3%
Τεχνολογίας Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειών	,0%	,6%	,0%	1,2%	,0%	1,7%
Τεχνολογίας Τροφίμων	,0%	1,2%	,6%	2,3%	,0%	4,1%
Τουριστικών Επιχειρήσεων	,0%	,6%	1,2%	2,3%	,0%	4,1%
Τυποποίησης και Διακίνησης Προϊόντων	,6%	,6%	,0%	1,2%	,6%	2,9%
Φυσικοθεραπείας	,6%	,0%	,6%	1,7%	,6%	3,5%
Φυτικής Παραγωγής	,0%	1,2%	1,7%	1,7%	1,7%	6,4%
Σύνολο	3,5%	16,9%	27,9%	34,3%	17,4%	100,0%

Απαντήσεις καθηγητών

Εβδομαδιαίος χρόνος χρήσης κοινωνικών μέσων δικτύωσης από καθηγητές

	Blogs	Wikis	Facebook	Twitter	LinkedIn	Skype	YouTube	Forums	Google Docs	Second Life	Άλλο
Καθόλου	41,9	58,1	45,2	83,9	71	35,5	22,6	48,4	45,2	93,5	0
Λιγότερο από 5 ώρες	51,6	32,3	35,5	16,1	22,6	45,2	58,1	38,7	38,7	6,5	0
5-10 ώρες	6,5	9,7	9,7	0	6,5	16,1	16,1	9,7	9,7	0	0
Περισσότερο από 10 ώρες	0	0	9,7	0	0	3,2	3,2	3,2	6,5	0	0

Δραστηριότητα καθηγητών ως προς τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης

	Blogs	Wikis	Facebook	Twitter	LinkedIn	Skype	YouTube	Forums	Google Docs	Second Life	Άλλο
Είμαι μόνο παθητικός χρήστης	35,5	32,3	16,1	3,2	12,9	6,5	48,4	22,6	12,9	3,2	0
Είμαι ένας μέσος ενεργός χρήστης	16,1	6,5	32,3	9,7	9,7	41,9	22,6	16,1	9,7	3,2	0
Είμαι ένας πολύ ενεργός χρήστης	6,5	3,2	6,5	3,2	6,5	16,1	6,5	12,9	32,3	0	0

Λόγοι χρήσης κοινωνικών μέσων δικτύωσης (καθηγητές)

	Blogs	Wikis	Facebook	Twitter	LinkedIn	Skype	YouTube	Forums	Google Docs	Second Life	Άλλο
Είναι γρήγορο	27,10%	23,30%	18,20%	33,30%	22,70%	15,40%	25,50%	30,00%	29,40%	11,10%	0%
Είναι δωρεάν	27,10%	23,30%	20,50%	13,30%	22,70%	41,00%	40,40%	27,50%	29,40%	22,20%	0%
Είναι ευέλικτο	12,50%	16,70%	11,40%	13,30%	13,60%	7,70%	10,60%	7,50%	26,50%	11,10%	0%
Είναι ισχυρό	12,50%	16,70%	13,60%	20,00%	9,10%	7,70%	10,60%	7,50%	8,80%	22,20%	0%
Είναι κοινωνικό	10,40%	3,30%	31,80%	13,30%	18,20%	23,10%	4,30%	12,50%	2,90%	11,10%	0%
Είναι εθελοντικό	10,40%	16,70%	4,50%	6,70%	13,60%	5,10%	8,50%	15,00%	2,90%	22,20%	0%
Άλλο	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Βαθμός βελτίωσης της μάθησης με τη χρήση κοινωνικών μέσων δικτύωσης
(καθηγητές)

	Καθόλου	Ελάχιστα	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Blogs	3,2	16,1	32,3	9,7	12,9
Wikis	0	3,2	3,2	25,8	35,5
Facebook	25,8	22,6	19,4	0	6,5
Twitter	19,4	6,5	19,4	3,2	6,5
LinkedIn	22,6	6,5	19,4	9,7	0
Skype	16,1	16,1	25,8	12,9	12,9
YouTube	3,2	16,1	32,3	19,4	16,1
Forums	0	6,5	19,4	29	16,1
Google Docs	3,2	9,7	22,6	12,9	25,8
Second Life	35,5	6,5	3,2	3,2	3,2

Οφέλη κοινωνικών μέσων δικτύωσης στη μάθηση (καθηγητές)

	Blogs	Wikis	Facebook	Twitter	LinkedIn	Skype	YouTube	Forums	Google Docs	Second Life	Άλλο
Ασυνείδητη εκμάθηση	21,70%	23,30%	10,70%	9,10%	11,10%	7,40%	42,40%	16,20%	7,90%	25,00%	0,00%
Ομαδικό αίσθημα	19,60%	20,00%	42,90%	45,50%	33,30%	33,30%	3,00%	18,90%	28,90%	50,00%	0,00%
Ανταλλαγή γνώσεων	30,40%	30,00%	10,70%	27,30%	5,60%	18,50%	27,30%	27,00%	23,70%	25,00%	0,00%
Δυνατότητα/ευκαιρία να γνωρίσετε συναδέλφους σας	10,90%	0,00%	28,60%	9,10%	27,80%	29,60%	9,10%	13,50%	5,30%	0,00%	0,00%
Ορατότητα	10,90%	3,30%	7,10%	9,10%	11,10%	7,40%	12,10%	10,80%	10,50%	0,00%	0,00%
Οργανωτικότητα	6,50%	23,30%	0,00%	0,00%	11,10%	3,70%	6,10%	13,50%	23,70%	0,00%	0,00%
Άλλο	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Προκλήσεις κοινωνικών μέσων δικτύωσης στη μάθηση (καθηγητές)

	Blogs	Wikis	Facebook	Twitter	LinkedIn	Skype	YouTube	Forums	Google Docs	Second Life	Άλλο
Προστασία προσωπικών δεδομένων	24,1%	0%	44,80%	40,00%	60,00%	36,80%	19,00%	24,00%	17,60%	33,30%	0%
Προσδοκίες (πίεση) της κοινωνικής ομάδας	3,40%	15,00%	13,80%	20,00%	20,00%	10,50%	9,50%	24,00%	29,40%	33,30%	0%
Πολλές νέες και συσχετιζόμενες πλατφόρμες	34,50%	25,00%	13,80%	20,00%	0%	0%	28,60%	20,00%	23,50%	33,30%	0%
Εμπιστοσύνη	24,10%	25,00%	13,80%	20,00%	20,00%	42,10%	19,00%	20,00%	23,50%	0%	0%
Πολύ αυστηρές δομές	3,40%	20,00%	10,30%	0%	0%	10,50%	19,00%	4,00%	5,90%	0%	0%
Απώλεια δημοκρατίας-αυθρημητισμού	10,30%	15,00%	3,40%	0%	0%	0%	4,80%	8,00%	0%	0%	0%
Άλλο	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Άποψη φοιτητών του τμήματος Πληροφορικής, για το βαθμό που τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης μπορούν να βελτιώσουν τη μάθηση

	Καθόλου	Ελάχιστα	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Blogs	0	12,5	37,5	37,5	12,5
Wikis	0	0	12,5	25	50
Facebook	25	50	12,5	12,5	0
Twitter	37,5	25	12,5	0	0
LinkedIn	25	25	12,5	0	0
Skype	12,5	25	0	37,5	25
YouTube	12,5	25	0	37,5	25
Forum	0	12,5	12,5	25	50
Google Docs	0	12,5	25	12,5	37,5
Second Life	50	0	12,5	0	0

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «Γ» Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης πτυχιακής εργασίας

Το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της εργασίας παρουσιάζεται αναλυτικά στο παρακάτω διάγραμμα Gant.

✓	ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΘΕΜΑΤΟΣ	1 day	Fri 3/9/10	Fri 3/9/10	
✓	ΕΓΚΡΙΣΗ ΘΕΜΑΤΟΣ	1 day	Wed 8/9/10	Wed 8/9/10	
📅	ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	12 days	Thu 9/9/10	Mon 20/9/10	
📅	ΕΡΕΥΝΑ ΣΕ ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ	29 days	Tue 21/9/10	Tue 19/10/10	3
📅	ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ	29 days	Tue 21/9/10	Tue 19/10/10	3
📅	ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟΥ ΜΕΡΟΥΣ	119 days	Wed 20/10/10	Tue 15/2/11	5
☐	ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΕΡΕΥΝΑΣ	51 days	Fri 7/1/11	Sat 26/2/11	
📅	ΣΥΛΛΟΓΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	29 days	Fri 7/1/11	Fri 4/2/11	
📅	ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	10 days	Sat 5/2/11	Mon 14/2/11	8
	ΕΚΔΟΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	5 days	Tue 15/2/11	Sat 19/2/11	9
📅	ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ - ΕΚΔΟΣΗ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ	7 days	Sun 20/2/11	Sat 26/2/11	10
📅	ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΠΡΩΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	16 days	Sun 27/2/11	Mon 14/3/11	11
📅	ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ	11 days	Tue 15/3/11	Fri 25/3/11	12
📅	ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΤΕΛΙΚΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ	9 days	Sat 26/3/11	Sun 3/4/11	13

